

แนวทางการพัฒนาธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตร

หนองหวาย จำกัด จังหวัดขอนแก่น

นางเรืองจิตร สุคนธเมธีรัตน์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2554

**Guidelines for Paddy Collecting Business Development of Nong Wai
Agricultural Cooperative Ltd, Khon Kaen Province**

Mrs. Ruangjit Sukuntamateerat

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration in Cooperatives

School of Agricultural Extension and Cooperatives

Sukhothai Thammathirat Open University

2011

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ แนวทางการพัฒนาธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์
การเกษตรหนองหวาย จำกัด จังหวัดขอนแก่น
ชื่อและนามสกุล นางเรืองจิตร สุคนธเมธีรัตน์
แขนงวิชา สหกรณ์
สาขาวิชา ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.อนุชา ภูริพันธุ์ภักโญ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2555

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

อนุชา ภูริพันธุ์ภักโญ

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนุชา ภูริพันธุ์ภักโญ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์กฤษณา ประศาสน์วุฒิ)

(รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา จิตตศตากร)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

ชื่อการศึกษา ค้นคว้าอิสระ แนวทางการพัฒนาธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตร

หนองหวาย จำกัด จังหวัดขอนแก่น

ผู้ศึกษา นางเรืองจิตร สุนทรเมธีรัตน์ **รหัสนักศึกษา** 2539000550 **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อนุชา ภูริพันธุ์กัญญา **ปีการศึกษา** 2554

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด

วิธีการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด จำนวน 366 คน โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows

ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด มีพื้นที่ดำเนินการ 2 แห่ง อยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองและอำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ดำเนินธุรกิจด้านต่าง ๆ ตามความต้องการของสมาชิก ในด้านธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกสหกรณ์มีการกำหนดนโยบายแผนการดำเนินงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการของสหกรณ์ แล้วมอบอำนาจให้คณะกรรมการรับซื้อขายข้าวเปลือกและรองผู้จัดการฝ่ายการตลาดดำเนินการรวบรวมข้าวเปลือกจากสมาชิกสหกรณ์และเกษตรกรทั่วไป เพื่อขายต่อให้พ่อค้าและเก็บไว้แปรรูปเป็นข้าวสารสูง 2) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์ ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เครื่องมือและอุปกรณ์มีไม่เพียงพอในการให้บริการ รวมทั้งด้านการวางแผนการบริหารจัดการ 3) แนวทางการพัฒนาธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ จากการศึกษาพบว่า สหกรณ์ควรลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานเพื่อให้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ พัฒนาระบบการบริหารงานให้ทันกับสภาวะท้องตลาดและพ่อค้าเอกชน สร้างความเชื่อมั่นให้สมาชิกสหกรณ์ นอกจากนี้สหกรณ์ควรมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความชำนาญ และทักษะในการทำงานอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ ธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก สหกรณ์การเกษตรหนองหวาย

Independent Study title : Guidelines for Paddy Collecting Business
Development of Nong Wai Agricultural Cooperative Ltd,
Khon Kaen Province

Author : Mrs. Ruangjit Sukuntamateerat; **ID** 2539000550; **Degree :** Master of
Business Administration (Cooperatives) **Independent Study advisor :** Dr. Anucha
Puripanpinyoo, Associate Professor; **Academic year :** 2011

Abstract

The objectives of this study were 1) to study the general situation of Nong Wai Agricultural Cooperative, 2) to study the problems of Nong Wai Agricultural Cooperative, and 3) to find out the guidance for paddy collecting business development of Nong Wai Agricultural Cooperative.

The Study method was the sample group which was collected from 366 members of Nong Wai Agricultural Cooperative applying the Quota Sampling technique with the questionnaire. The statistic analysis were the percentage, mean, standard deviation by using SPSS for Windows program.

The research result showed that 1) the general situation of Nong Wai Agricultural Cooperative composed of 2 offices which were Mueang District, and Nam Phong District in Khon Kaen province. The Nong Wai Agricultural Cooperative worked in many business lines in order to serve the members need with the paddy collecting. The Cooperative made decision on the policy, and the work plan together with the board of committees, and the management department of the cooperative and then gave the power to the subcommittee to purchase and sell the paddy, Also the assistant manager of the marketing department collected the paddy from the cooperative members, and other farmers to sell to the merchants, and processing packed. 2) the operating problems of Nong Wai Agricultural Cooperative were, the staff of the cooperative in sufficient, tools and equipment were to serve the management planning. 3) for the guidance for paddy collecting business development of the cooperative, the cooperative should reduce the working steps of operation, develop the management system to serve the market condition, and private merchants, build the confidence for the members of the cooperative, and having the trading program for cooperative staff.

Key words : Paddy collecting business, Nong Wai Agricultural Cooperative.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. อนุชา ภูริพันธุ์ภิญโญ อาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการประมวลผล ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows 11.5 และ แก้ไข ปรับปรุง ให้การจัดทำรายงาน การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น รอง ศาสตราจารย์กฤษฎา ประศาสน์วุฒิ และคณาจารย์ แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชทุกท่าน ที่ได้ถ่ายทอดความรู้และให้ความช่วยเหลือ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์) จนผู้ศึกษา สามารถเข้าใจเนื้อหาวิชาและสามารถจัดการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้จนสำเร็จด้วยดี

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ฝ่ายจัดการ สมาชิกสหกรณ์ การเกษตรหนองหอย จำกัด ที่ได้ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการให้ข้อมูลและเก็บ แบบสอบถามจนได้ข้อมูลที่ต้องการครบถ้วนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณนางพรรณิ มะลิ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ 1 อำเภอเมือง ขอนแก่น สำนักงานสหกรณ์จังหวัดขอนแก่น และเพื่อนร่วมงานตลอดจนพนักงานขับรถยนต์ ที่อำนวยความสะดวกในการศึกษาระดับปริญญาโทและการจัดเก็บข้อมูลให้สามารถจัดทำรายงาน การศึกษาค้นคว้าอิสระจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ บัณฑิตศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชทุกท่าน ที่ได้ให้ความ ช่วยเหลือในการแนะนำให้คำปรึกษาการจัดทำรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ การจัดหาข้อมูล เพิ่มเติม การวิเคราะห์ข้อมูล และให้กำลังใจในการศึกษาระดับปริญญาโทครั้งนี้ หากรายงาน การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีความบกพร่องประการใด ผู้ศึกษาขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

เรืองจิตร สุคนธเมธีรัตน์

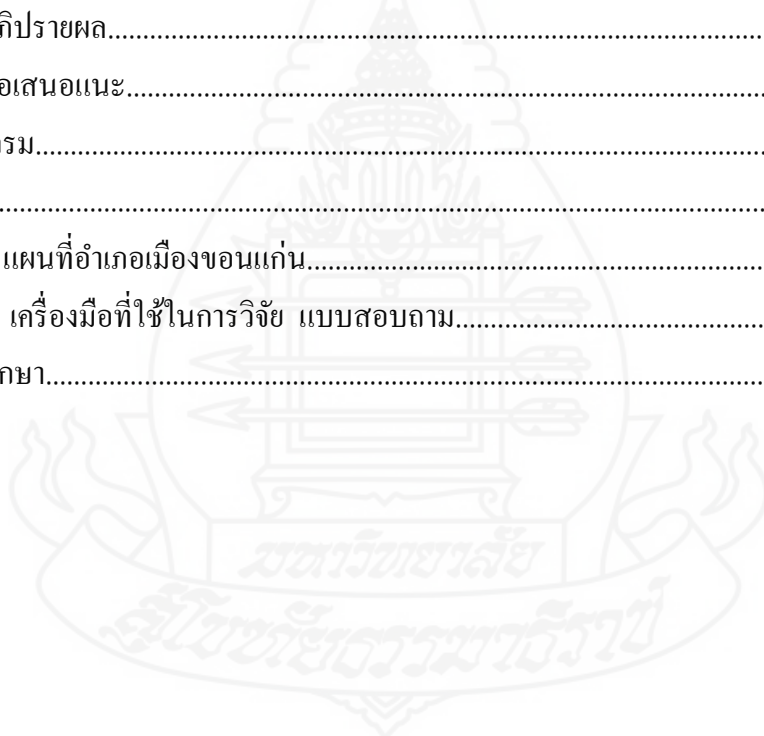
พฤษภาคม 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
กรอบแนวคิดการศึกษา.....	4
ขอบเขตการศึกษา.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ.....	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	27
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	27
เครื่องมือในการศึกษา.....	31
การทดสอบเครื่องมือ.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิก.....	36
ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและปัญหาในการดำเนินธุรกิจรวบรวม ข้าวเปลือก.....	47
ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาความต้องการและข้อเสนอแนะ แบบสัมภาษณ์คณะกรรมการ.....	50
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	55
สรุปผลการศึกษา.....	55
อภิปรายผล.....	58
ข้อเสนอแนะ.....	61
บรรณานุกรม.....	63
ภาคผนวก.....	67
ก แผนที่อำเภอเมืองขอนแก่น.....	68
ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถาม.....	72
ประวัติผู้ศึกษา.....	98

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 ขนาดของตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามตำบลต่าง ๆ.....	29
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์ จำแนกตามสภาพ ข้อมูลเบื้องต้นทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์.....	36
ตารางที่ 4.2 จำนวนร้อยละของสมาชิกสหกรณ์ จำแนกตามการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับ สหกรณ์	38
ตารางที่ 4.3 จำนวนร้อยละของสมาชิกสหกรณ์ จำแนกตามการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับ ธุรกิจสหกรณ์.....	41
ตารางที่ 4.4 แสดงระดับความคิดเห็นและปัญหาต่อการดำเนินธุรกิจรวบรวม ข้าวเปลือกของสหกรณ์.....	43

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม พื้นที่การเกษตรกว่าครึ่งจะใช้ในการทำนาข้าวมีการเพาะปลูกกระจายอยู่ทั่วประเทศ พื้นที่เพาะปลูกข้าวในปี พ.ศ. 2553/54 มีประมาณ 67.6 ล้านไร่ แบ่งเป็นพื้นที่นาปรังร้อยละ 85 และพื้นที่นาปีร้อยละ 15 มีผลผลิต (ข้าวเปลือก) รวม 34.485 ล้านตัน ในจำนวนนี้เป็นผลผลิตนาปีร้อยละ 75 และผลผลิตนาปรังร้อยละ 25 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีพื้นที่ปลูกข้าวมากที่สุดหรือครึ่งหนึ่งของพื้นที่ปลูกข้าวในภาคต่าง ๆ รวมกัน รองลงมาได้แก่ภาคเหนือ ภาคกลางและภาคใต้ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร 2554) เกษตรกรจะปลูกข้าวไว้บริโภคและเพื่อการค้า ในปี พ.ศ. 2553/54 ประเทศไทยมีรายได้จากการส่งออกข้าวและผลิตภัณฑ์ 169.687 ล้านบาท และส่งออกเป็นอันดับหนึ่งของโลกอย่างต่อเนื่องกว่า 20 ปี (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร 2554) แต่เกษตรกรหรือผู้ผลิตสินค้ากลับประสบปัญหาโดยมากอยู่ในลักษณะเสียเปรียบพ่อค้าคนกลางที่ทำหน้าที่ซื้อขายอยู่ในภาคการเกษตร เพราะการค้าขายสินค้าเกษตรส่วนมากจะดำเนินการโดยเอกชน รัฐบาลเข้ามามีส่วนในการซื้อขายสินค้าเกษตรต่าง ๆ น้อยมาก เกษตรกรส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ขาดเงินทุนในการประกอบการผลิต และขาดข้อมูลด้านความต้องการสินค้า ด้านราคาและตลาดสินค้า เกษตรกรขายน้อยจึงไม่สามารถจะตั้งราคาสินค้าของตนเองได้ในตลาด และสินค้าเกษตรส่วนมากเป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมต่าง ๆ และต้องผ่านขั้นตอนตั้งแต่การรวบรวม การขนส่ง การแปรรูป การขายส่ง และการขายปลีก จนกว่าจะถึงมือผู้บริโภค ขั้นตอนดังกล่าวพ่อค้าคนกลางจะเป็นผู้ดำเนินการ ดังนั้นราคาสินค้าที่เกษตรกรขายได้จึงมีราคาต่ำ แต่ในการผลิตทางการเกษตร เกษตรกรจำเป็นต้องจัดหาปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ยเคมี เครื่องจักรทุ่นแรงซึ่งมีราคาสูง จึงทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในสถานะที่ขายสินค้าของตนในราคาที่ต่ำ และต้องจัดซื้อปัจจัยการผลิตที่มีราคาสูง นอกจากนี้เกษตรกรยังพบว่าพ่อค้าคนกลางเสนอราคาซื้อผลผลิตในราคาที่ต่ำ แต่เนื่องจากไม่มีทางเลือก เกษตรกรจึงต้องขายสินค้าให้พ่อค้าคนกลางไป เมื่อมีรายได้ไม่เพียงพอเกษตรกรจึงต้องกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินหรือพ่อค้ามาใช้จ่ายในครัวเรือน ส่งผลให้มีหนี้สินเพิ่มมากขึ้นอีก จากสถานะที่

เกษตรกรเสียเปรียบการต่อรองราคาสินค้าที่มีมาแต่อดีตนปัจจุบัน มาตรการที่จะแก้ไขปัญหของเกษตรกรก็คือการส่งเสริมให้เกษตรกรรวมตัวกันขึ้นเป็นสหกรณ์เพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรให้มีความเป็นอยู่ที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน นันทนา อุทธการ (อ้างใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2544: 5-6)

ประเทศไทยได้นำแนวคิดทางสหกรณ์มาช่วยแก้ไขปัญหทางเศรษฐกิจของเกษตรกรในปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ศึกษาตามสภาพความเป็นไปได้ในการนำวิธีการสหกรณ์ แบบสหกรณ์หาทุนและสินเชื่อขนาดเล็กแบบไรฟไฟเซนของเยอรมนี มาทดลองจัดตั้งเป็นสหกรณ์ประเภทหาทุน มาปรับเปลี่ยนแก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกรไทย จึงได้มีการจัดตั้งสหกรณ์แห่งแรกขึ้นเมื่อ พ.ศ.2459 มีชื่อว่า สหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใช้ ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก โดยจดทะเบียนเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2459 ผู้ริเริ่มสหกรณ์ในประเทศไทย คือ พระราชวรพงศ์เชอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ซึ่งเป็นนายทะเบียนสหกรณ์พระองค์แรกของประเทศไทย และต่อมาเมื่อปรากฏว่าการจัดสหกรณ์ประสบผลสำเร็จ รัฐบาลจึงได้คิดขยายกิจการสหกรณ์ต่อไป (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2550: 25)

สหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด เป็นสหกรณ์ประเภท สหกรณ์การเกษตร มีวัตถุประสงค์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนด้านเงินทุน การผลิต การจำหน่าย และช่วยยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกให้ดีขึ้น ได้จัดตั้งและจดทะเบียนเป็นสหกรณ์การเกษตร เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2520 ชื่อ สหกรณ์การเกษตรหนองหวายฝั่งขวา จำกัด และจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อเป็น สหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2528 ตั้งอยู่ที่เลขที่ 12 ถนนขอนแก่น กระนวน หมู่ที่ 8 ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น สหกรณ์มีสำนักงานสาขาอีกหนึ่งแห่ง คือ สาขาท่ากระเสริม ตั้งอยู่เลขที่ 190 ถนนน้ำพอง – โลกสี หมู่ที่ 5 ตำบลท่ากระเสริม อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น มีวันสิ้นปีทางบัญชี คือ 31 มีนาคม ของทุกปี ปัจจุบันสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด มีสมาชิก 4,192 คน แบ่งเป็น 77 กลุ่ม อาศัยอยู่ในพื้นที่ 17 ตำบล ของอำเภอเมือง และอำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น มีคณะกรรมการ 15 คน เจ้าหน้าที่สหกรณ์ 22 คน ผู้ตรวจสอบกิจการ 2 คน (สหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด 31 มีนาคม 2554 : 8) การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด ในปัจจุบันประกอบด้วยธุรกิจสินเชื่อ มีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืมไปเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีทั้งระยะสั้นและระยะปานกลาง ธุรกิจซื้อหรือธุรกิจจัดหาสินค้า มาจำหน่าย เพื่อจัดหาสินค้ามาจำหน่ายตามความต้องการของสมาชิก ประเภทวัสดุอุปกรณ์การเกษตร ตลอดจนสินค้าอุปโภคบริโภคมาจำหน่าย เช่น ข้าวสาร ปุ๋ย น้ำมันดีเซล ธุรกิจขายหรือธุรกิจการตลาดหรือธุรกิจรวบรวมผลผลิต เพื่อรวบรวมข้าวเปลือกนาปีและนาปรัง

จากสมาชิกและบุคคลทั่วไป เพื่อจำหน่ายและแปรรูปเป็นข้าวสาร ธุรกิจแปรรูปผลิตผลการเกษตร เพื่อเป็นการเชื่อมโยงกับธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกแล้วนำมาเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ด้วยการแปรรูปเป็นข้าวสารสูงจำหน่ายให้แก่สมาชิกและประชาชนทั่วไป

การดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด ในปัจจุบันประสบปัญหาในด้านเงินทุนไม่เพียงพอในการรวบรวมข้าวเปลือกไว้เพื่อแปรรูปตลอดปี ปัญหาด้านการบริหารจัดการ ปัญหาด้านการควบคุมภายใน ปัญหาด้านนโยบายของคณะกรรมการ ปัญหาด้านนโยบายรัฐบาล ปัญหาด้านปัจจัยการผลิตมีราคาแพงและไม่ได้มาตรฐาน ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น อุทกภัย ภัยแล้ง โรคพืชและแมลงระบาด ที่มีผลต่อแผนการรวบรวมข้าวเปลือก ที่ทำให้สมาชิกไม่สามารถขายข้าวเปลือกให้สหกรณ์ ข้าวเปลือกไม่เพียงพอกับการแปรรูป ข้าวเปลือกขาดบัญชีหรือยุบตัวเกิน 2 % ตามที่กำหนด ข้าวเปลือกเมื่อนำไปสีจะเป็นข้าวสารคุณภาพต่ำ มีพันธุ์ข้าวต่างชนิดกันเจือปน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจสูง ตลอดจนการดำเนินธุรกิจประสบปัญหาการขาดทุนเฉพาะธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกเป็นเวลาติดต่อกัน 4 ปี ตั้งแต่ปี 2549/50 ขาดทุน 3,034.16 บาท ปี 2550/51 ขาดทุน 676,703.97 บาท ปี 2551/52 ขาดทุน 449,794.54 บาท และปี 2552/53 ขาดทุน 776,089.96 บาท ปี 2553/54 มีกำไร 174,625.25 บาท ทำให้การดำเนินธุรกิจมีความเสี่ยงสูง แต่มีความพยายามจากหลายฝ่ายเพื่อให้สหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด มีการพัฒนาด้านการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกให้มีประสิทธิภาพ เป็นที่พึงของมวลสมาชิกและเกษตรกรทั่วไป กรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยสำนักงานสหกรณ์จังหวัดขอนแก่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รวมทั้งชุมนุมสหกรณ์การเกษตรขอนแก่น จำกัด ได้พยายามส่งเสริมสนับสนุนให้สหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด มีความเข้มแข็งทางธุรกิจ และการดำเนินงาน โดยจัดหาปัจจัยต่าง ๆ ให้ เช่น เงินอุดหนุนเพื่อก่อสร้างตลาดกลางรวบรวมข้าวเปลือก และสนับสนุนด้านเงินทุนเพื่อรวบรวมข้าวเปลือกหน้าปี/นาปรัง ในอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 2.50 บาท/ปี ช่วยเหลือแนะนำส่งเสริมการดำเนินงาน การบริหารเงินทุน เพื่อให้ธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกมีกำไรหรือขาดทุนลดลง แก้ปัญหาพ่อค้าคนกลางกดราคา เอารัดเอาเปรียบกำหนดคุณภาพข้าวเปลือก ความชื้นและสิ่งเจือปน การชั่ง และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากอุปกรณ์ตลาดกลางให้เต็มประสิทธิภาพ เพื่อสมาชิกและเกษตรกรได้รับความเป็นธรรมและได้ประโยชน์สูงสุดในการขายข้าวเปลือก

จากสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาสภาพทั่วไปของสหกรณ์ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยศึกษาตามกระบวนการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด เพื่อจะได้ทราบถึงสภาพทั่วไป การ

ดำเนินงานของสหกรณ์ในปัจจุบัน และปัญหาในการรวบรวมข้าวเปลือกเป็นอย่างไรบ้าง รวมทั้งจะมีแนวทางในการพัฒนาธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกอย่างไร เพื่อที่จะนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถบริการสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด ได้อย่างทั่วถึง เป็นการช่วยเหลือให้สมาชิกสหกรณ์และเกษตรกรขายข้าวได้ราคาที่สูงขึ้นและเป็นธรรม รวมทั้งยังส่งเสริมให้สหกรณ์พัฒนาระบบธุรกิจด้านต่าง ๆ การบริหารจัดการ เป็นการสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อระบบสหกรณ์ ตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด ในการช่วยเหลือ แนะนำส่งเสริมการประกอบอาชีพ ความเป็นอยู่ของสมาชิกให้อยู่ดีกินดี มีความเป็นธรรม สังกมอยู่เย็นเป็นสุข เป็นที่พึ่งของมวลสมาชิก สนองตอบความต้องการของสมาชิก และมีความพร้อมในการเตรียมรับสถานการณ์ที่ผันผวนเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในอนาคตต่อไป

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด
- 2.2 เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด
- 2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

ผู้ศึกษาต้องการจะศึกษาการบริหารและการจัดการธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด ประกอบด้วย การดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก รวมทั้งการวิเคราะห์การบริหารจัดการ วิเคราะห์การดำเนินธุรกิจ วิเคราะห์ความต้องการของสมาชิกวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของสมาชิก เพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาสหกรณ์ต่อไป

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

สมาชิกสหกรณ์

- ข้อมูลทั่วไป
- การมีส่วนร่วมต่อสหกรณ์
- ปัญหาและความคิดเห็นต่อธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก

คณะกรรมการดำเนินการ

- ข้อมูลทั่วไป
- การมีส่วนร่วมต่อสหกรณ์
- ความรู้เกี่ยวกับคุณภาพข้าวเปลือก
- นโยบายเกี่ยวกับธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก
- ปัญหาและความคิดเห็นต่อการบริหารธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก

เจ้าหน้าที่สหกรณ์ (ฝ่ายการตลาด)

- ข้อมูลทั่วไป
- ขั้นตอนการปฏิบัติงานรวบรวมข้าวเปลือก
- ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก
- ความรู้เกี่ยวกับคุณภาพข้าวเปลือก
- ความคิดเห็นต่อนโยบายธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก
- ปัญหาและความคิดเห็นต่อการบริหารธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

แนวทางการพัฒนาธุรกิจ รวบรวมข้าวเปลือก

- วางระบบการให้บริการ
- การจูงใจ
- กลยุทธ์การพัฒนาธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตการศึกษา

4.1 ด้านสถานที่ ศึกษาเฉพาะสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด จำนวน 4,192 คน แบ่งเป็น 77 กลุ่ม ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ 17 ตำบล ในเขตอำเภอเมือง และอำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

4.2 ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.2.1 ประชากร ประกอบด้วย คณะกรรมการ จำนวน 12 คน และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด ในเขตอำเภอเมือง อำเภอน้ำพอง ทั้งหมด จำนวน 4,180 คน ตามบัญชีรายชื่อสมาชิกเมื่อวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2554

4.2.2 กลุ่มตัวอย่าง คณะกรรมการ จำนวน 3 คน เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาด จำนวน 3 คน สมาชิก จำนวน 366 คน

4.2.3 ด้านข้อมูล ศึกษาเฉพาะผลการดำเนินงานธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกย้อนหลัง 5 ปี ตั้งแต่ปี 2549/50, 2550/51, 2551/52 , 2552/53 และ 2553/54 ของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด และความคิดเห็นของสมาชิกต่อการให้บริการธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์

4.2.4 ด้านเวลา ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย 4 เดือน ตั้งแต่ 1 มกราคม 2555 ถึง 30 เมษายน 2555

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 สหกรณ์การเกษตร หมายถึง สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้ประกอบการอาชีพทางเกษตรและจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

5.2 สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด จังหวัดขอนแก่น

5.3 สมาชิก หมายถึง สมาชิกของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด จังหวัดขอนแก่น

5.4 เจ้าหน้าที่สหกรณ์ หมายถึง เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาดของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด

5.5 คณะกรรมการดำเนินการ หมายถึง คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์
การเกษตรหนองหวาย จำกัด จังหวัดขอนแก่น

5.6 ปัญหา หมายถึง ปัญหาที่เกิดขึ้นในการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์
การเกษตร หนองหวาย จำกัด ในรอบปีการผลิต ปี 2553/2554

5.7 การรวบรวมข้าวเปลือก หมายถึง วิธีการรวบรวมผลิตผลข้าวเปลือกของสหกรณ์
การเกษตรหนองหวาย จำกัด ในวิธีการต่าง ๆ เช่น การรับซื้อด้วยเงินสด การเข้าร่วม
โครงการประกันราคา และการรับจำนำข้าวเปลือก

5.8 แนวทางการพัฒนาการรวบรวมข้าวเปลือก หมายถึง ข้อเสนอแนะวิธีดำเนินการ
ให้ธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด ได้กำไรหรือขาดทุนลดลง
และสมาชิกมาขายข้าวเปลือกให้สหกรณ์เพิ่มขึ้นที่ได้จากแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง
หรือจากการวิเคราะห์รายงานการรวบรวมข้าวเปลือกของผู้ศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 สหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด สามารถนำผลการวิจัยไปแก้ปัญหาและ
ปรับปรุงธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์

6.2 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางการแนะนำ
ส่งเสริมสหกรณ์

6.3 สหกรณ์การเกษตรที่มีธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ได้

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาสภาพทั่วไปของสหกรณ์ ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานเพื่อหาแนวทางการพัฒนาธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ การเกษตรหนองหวาย จำกัด จึงได้ศึกษาแนวคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์

1.1 ประวัติการสหกรณ์ในประเทศไทย

ประเทศไทยได้เริ่มศึกษาวิธีการสหกรณ์ขึ้นในปี พ.ศ. 2457 และได้มีการศึกษาดูงานสหกรณ์เครดิตที่จัดตั้งกันอยู่ในหลายประเทศอย่างต่อเนื่อง พระราชวรรังษีเชอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ได้ทรงพิจารณาเลือกแบบไรฟ์ไฟเซนของเยอรมัน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะอุปถัมภ์คนจนผู้ประกอบอาชีพกสิกรรมย่อม ๆ ในชนบท และเป็นสหกรณ์ที่เหมาะสมที่สุดสำหรับประเทศไทยในขณะนั้น โดยมีการทดลองจัดตั้งสหกรณ์หาทุนขนาดเล็กในเขตพื้นที่ตำบลวัดจันทร์ อำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก เป็นแห่งแรกใช้ชื่อว่า สหกรณ์วัดจันทร์ ไม่จำกัดสินใช้ โดยจดทะเบียนเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2459 มีพระราชวรรังษีเชอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ทรงเป็นนายทะเบียนสหกรณ์พระองค์แรก การนำวิธีการสหกรณ์เข้ามาช่วยแก้ไขความเดือดร้อนของชาวนาในครั้งนี้ประสบผลสำเร็จ สามารถช่วยแก้ไขปัญหาค่าความเดือดร้อนแก่ชาวนาได้ระดับหนึ่ง รัฐบาลจึงได้คิดขยายกิจการสหกรณ์ไปยังจังหวัด อื่น ๆ และมีการตราพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2471 ขึ้นมาควบคุมกำกับดูแลสหกรณ์เป็นกฎหมายฉบับแรก จนมีการจัดตั้งสหกรณ์อย่างแพร่หลาย และมีการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติสหกรณ์ จนถึงปัจจุบัน (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2550: 25)

1.2 ความหมายของสหกรณ์

สหกรณ์ คือ คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และต้องจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 สหกรณ์เป็นของสมาชิก บริหารงานโดยสมาชิก และเพื่อผลประโยชน์ของสมาชิก ทั้งนี้เพื่อสร้างสรรค์และปรับปรุงการประกอบสัมมนาอาชีพและความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

ส่งผลให้ประเทศไทยมีการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประชาธิปไตยด้วยวิธีการสหกรณ์ ซึ่งยึดอุดมการณ์ช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นวิธีการในการดำเนินงาน

1.3 อุดมการณ์สหกรณ์

อุดมการณ์สหกรณ์ คือ แนวคิดที่เชื่อว่าวิธีการสหกรณ์จะช่วยแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของมวลสมาชิกให้มีความอยู่ดีกินดีและมีสันติสุข โดยการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

1.4 หลักการสหกรณ์

หลักการสหกรณ์ คือ แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญ 7 ประการ คือ

- หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเป็นกลาง
- หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย
- หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก
- หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ
- หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรมและสารสนเทศ
- หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์
- หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน

1.5 วิธีการสหกรณ์

วิธีการสหกรณ์ คือการนำหลักการสหกรณ์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิกและชุมชน โดยไม่ละเลยหลักการธุรกิจที่ดี

1.6 ประเภทของสหกรณ์

สหกรณ์มี 7 ประเภท คือ

- 1.6.1 สหกรณ์การเกษตร
- 1.6.2 สหกรณ์ประมง
 - 1.6.1 สหกรณ์นิกม
 - 1.6.2 สหกรณ์ร้านค้า
- 1.6.3 สหกรณ์บริการ
- 1.6.4 สหกรณ์ออมทรัพย์
- 1.6.5 สหกรณ์เครดิตยูเนียน

การบริหารงานของสหกรณ์ทั้ง 7 ประเภท จะยึดหลักเดียวกัน คือ บริหารงานโดยสมาชิก สมาชิกทุกคน จะเลือกตัวแทนซึ่งเรียกว่า คณะกรรมการดำเนินการ จากที่ประชุม

ใหญ่สามัญประจำปี คณะกรรมการดำเนินการมีหน้าที่กำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และแนวทางการปฏิบัติงานและการบริหารงานให้สหกรณ์ โดยจัดจ้างผู้จัดการให้ปฏิบัติงานในสหกรณ์ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการดำเนินการ และผู้จัดการจะจัดจ้างเจ้าหน้าที่ให้มาทำงานในสหกรณ์ตามปริมาณธุรกิจและฐานะการเงินของสหกรณ์ ซึ่งผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์หรือฝ่ายจัดการจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการทำงาน

สมาชิก หมายถึง ผู้ลงชื่อขอจดทะเบียนสหกรณ์และผู้ที่อยู่ในบัญชีของผู้ที่จะเป็นสมาชิกสหกรณ์ รวมทั้งผู้ที่สมัครเป็นสมาชิกภายหลังที่สหกรณ์ได้จดทะเบียนแล้ว โดยถือว่าเป็นสมาชิกเมื่อได้ชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วนแล้ว (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2550: 15)

2. สหกรณ์การเกษตร

2.1 ความหมายของสหกรณ์การเกษตร

สหกรณ์การเกษตร คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตรรวมตัวกันจัดตั้งและจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

2.2 วัตถุประสงค์ของสหกรณ์การเกษตร

สหกรณ์การเกษตรดำเนินธุรกิจแบบเอกประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกดำเนินธุรกิจร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือส่วนรวมโดยใช้หลักคุณธรรม จริยธรรมอันดีงามตามพื้นฐานของมนุษย์ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ ทำให้สมาชิกมีปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้นจากการกู้เงินสหกรณ์ในอัตราดอกเบี้ยต่ำมาประกอบอาชีพ ทำให้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีที่ดินทำกินมากกว่าเดิม ทั้งได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการผลิต ตั้งแต่การใช้พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ การใช้ปุ๋ย การใช้ยาปราบศัตรูพืช การเก็บรักษาผลผลิตอย่างมีคุณภาพ ผลผลิตที่ได้จึงเป็นตามความต้องการของตลาด ส่งผลให้สหกรณ์และบุคคลในครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาและการอนามัย (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2550 : 61)

3. สหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด

3.1 ประวัติสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด

สหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด จัดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์เป็นสหกรณ์ประเภทสหกรณ์การเกษตร เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2520 ใช้ชื่อว่า สหกรณ์การเกษตรหนองหวาย ฟังขวา จำกัด ดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจซื้อหรือการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายตามความต้องการของสมาชิก และธุรกิจขายหรือการรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกเพื่อจำหน่าย ผลการดำเนินงานประสบผลสำเร็จ เจริญก้าวหน้าตามลำดับสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์ได้ระดับหนึ่ง และต่อมา เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2528 สหกรณ์ได้จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อเป็น สหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด ได้มีการขยายสาขา ตั้งสำนักงานดำเนินงาน 2 แห่ง คือที่ตั้งสำนักงานใหญ่ ตั้งอยู่เลขที่ 12 ถนนขอนแก่น – กระนวน หมู่ที่ 8 ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และสำนักงานสาขา สาขาท่ากระเสริม ตั้งอยู่เลขที่ 190 ถนนน้ำพอง – โกลสี หมู่ที่ 5 ตำบลท่ากระเสริม อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น สหกรณ์มีวันสิ้นปีทางบัญชี 31 มีนาคม ของทุกปี เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2554 สหกรณ์มีสมาชิก จำนวน 4,192 คน ประกอบด้วย คณะกรรมการ 15 คน และผู้ตรวจสอบกิจการ 2 คน สมาชิกสหกรณ์แบ่งออกเป็น 17 กลุ่ม อาศัยอยู่ในพื้นที่ดำเนินการ 17 ตำบล คือ ตำบลในเมือง ศิลา บึงเนียม ตำราญ โกลสี พระลับ เมืองเก่า โนนท่อน หนองคูม อำเภอเมือง และตำบลหนองกุง น้ำพอง ม่วงหวาน กุดน้ำใส ท่ากระเสริม ทรายมูล บ้านขาม อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ฝ่ายจัดการสหกรณ์ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สหกรณ์ฝ่ายต่าง ๆ จำนวน 22 คน

สหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด ได้รับการกำกับดูแล และนำเสนอส่งเสริมการดำเนินงาน การบริหารจัดการ การเงิน จากกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) และสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2539 สหกรณ์ได้รับเงินอุดหนุนจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ จำนวน 2,096,000 บาท ก่อสร้างตลาดกลางข้าวเปลือก เพื่อรวบรวมข้าวเปลือกจากสมาชิกและประชาชนทั่วไป ประกอบด้วย ฉางปูน ขนาดความจุ 500 ตัน ลานตาก ขนาดพื้นที่ 1,650 ตารางเมตร และเครื่องชั่งพร้อมโรงคลุม ขนาด 40 ตัน และก่อสร้างฉางไม้ ขนาด 400 เกวียนจำนวนเงิน 309,700 บาท ปี พ.ศ. 2541 ได้รับเงินอุดหนุนจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ จำนวน 6,100,000 บาท เพื่อสร้างโรงสีข้าวระบบปิด ขนาดกำลังผลิต 24 ตัน/วัน และสร้างโรงอบลดความชื้นข้าวเปลือก เป็นเงินจำนวน 1,140,000 บาท แต่สหกรณ์ได้จำหน่ายเครื่องจักรให้เอกชนเมื่อปี พ.ศ. 2549 เนื่องจากไม่ได้ใช้งาน และในปี พ.ศ. 2549 สหกรณ์ได้สร้างตลาดกลางพร้อมอุปกรณ์ลานตาก ขนาด 1,390 ตารางเมตร เครื่องชั่ง

พร้อมโรงคลุมขนาด 40 ตัน และรางปูนขนาด 500 ตัน ที่สำนักงานใหญ่ โดยงบประมาณของ สหกรณ์ เป็นเงินจำนวนจำนวน 2,944,500 บาท สหกรณ์มีรถตัดข้าวเปลือกล้อยาง จำนวน 2 คัน ขนาดตัด 1 ตัน โดยงบประมาณของสหกรณ์ 2,876,000 บาท รถบรรทุก 6 ล้อ จำนวน 1 คัน และ เครื่องวัดความชื้นข้าวเปลือก จำนวน 2 เครื่อง

3.2 การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด

สหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด ดำเนินงานโดยมีคณะกรรมการดำเนินการ จำนวน 15 คน ฝ่ายจัดการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ จำนวน 22 คน และผู้ตรวจสอบกิจการ จำนวน 2 คน คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะมาจากการเลือกตั้งจากผู้แทนสมาชิกของสหกรณ์ในแต่ละกลุ่มในตำบล โดยผ่านมติที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี ในอัตราจำนวนสมาชิก 20 คนต่อผู้แทน 1 คน ตามโควตาจำนวนสมาชิกในแต่ละกลุ่มในตำบลต่อกรรมการ 1 คน คุณสมบัติของ คณะกรรมการเป็นไปตามข้อบังคับของสหกรณ์ แบ่งเป็นคณะกรรมการอำนวยการ จำนวน 5 คน คณะกรรมการเงินกู้ จำนวน 5 คน คณะกรรมการศึกษาและประชาสัมพันธ์ จำนวน 5 คน และ คณะกรรมการอื่น ๆ ตามความเหมาะสม เพื่อกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และแนวทางการ ปฏิบัติงานและการบริหารงานให้สหกรณ์ โดยจัดจ้างผู้จัดการให้ปฏิบัติงานในสหกรณ์ภายใต้การ ควบคุม กำกับดูแลของคณะกรรมการดำเนินการ และผู้จัดการจะจัดจ้างเจ้าหน้าที่ให้มาทำงานใน สหกรณ์ตามปริมาณธุรกิจและฐานะการเงินของสหกรณ์ ผู้ตรวจสอบกิจการเลือกตั้งจากสมาชิก และบุคคลภายนอกที่มีความรู้ ความสามารถมาตรวจสอบ กำกับ ดูแลการทำงานของ คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ให้เป็นไปตามข้อบังคับ ระเบียบ มติที่ประชุมของสหกรณ์ ฝ่ายจัดการจะบริหารงานตามที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนดนโยบายไว้ โดยมีการดำเนินการดังนี้

3.2.1 สหกรณ์เปิดรับสมาชิกด้วยความสมัครใจ โดยเน้นประชาชนที่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมกระจายให้ครบทุกหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ดำเนินงานของสหกรณ์ เพื่อ ช่วยเหลือเกษตรกร ให้เป็นไปตามข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติของสมาชิก และเพื่อป้องกันการ แสวงหาผลประโยชน์จากกลุ่มอาชีพอื่น

3.2.2 สหกรณ์ได้ระดมเงินทุนเพื่อใช้เป็นทุนดำเนินงาน โดยเป็นแหล่งเงิน ภายในของสหกรณ์ ได้จากการระดมหุ้นจากสมาชิก จากโครงการระดมหุ้นด้วยข้าวเปลือก โครงการระดมหุ้นตามความสมัครใจในวันสำคัญต่าง ๆ การถือหุ้นตามส่วนของเงินกู้ในอัตราร้อยละ 5 การรับฝากเงินจากโครงการออมทรัพย์ ออมทรัพย์พิเศษ โครงการสัจจะออมทรัพย์ โครงการฝากออมทรัพย์วันละบาทเพื่อพ่อ โครงการรับฝากข้าวเปลือก โดยสหกรณ์จะคิดดอกเบี้ย ให้สมาชิกในอัตราสูงกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป สหกรณ์ได้จัดสรรกำไรสุทธิประจำปีไว้เป็นทุน สำรองมากกว่าที่กฎหมายกำหนด และยังจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีไว้เป็นเงินทุนสะสมอื่น ๆ

มากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ เพื่อเป็นทุนดำเนินงานภายในของสหกรณ์ โดยได้รับการสนับสนุนและอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี

3.2.3 การจัดให้มีสวัสดิการแก่สมาชิกสหกรณ์ โดยจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นการช่วยเหลือสมาชิกสหกรณ์ เช่น กองทุนสงเคราะห์ครอบครัวสมาชิกที่ประสบภัย สนับสนุนสมาคมพัฒนากิจสงเคราะห์ครอบครัวและสมาชิกสหกรณ์ กองทุนสงเคราะห์เพื่อการศึกษาของบุตรสมาชิกและสมาชิกสหกรณ์

3.2.4 ได้ร่วมสนับสนุนและจัดทำโครงการต่าง ๆ กับหน่วยงานในจังหวัด เพื่อสนับสนุนงานในด้านชุมชนของสมาชิกสหกรณ์และโครงการช่วยเหลือให้สมาชิกของสหกรณ์พัฒนาผลิตผลของตนเอง เพื่อยกระดับรายได้ในครัวเรือน ได้แก่ โครงการศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน โครงการส่งเสริมการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ดีแก่เกษตรกร ในสถาบันเกษตรกรปี 2553 (การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและถั่วเหลืองพันธุ์ดี) โครงการเกษตรอินทรีย์ โครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถาบันเกษตรกร โครงการหมอดินอาสา โครงการไกลตลาดช่วงโครงการบริหารจัดการน้ำในเขตชลประทานหนองหวาย โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันเด็กนักเรียน โครงการจัดทำบัญชีในครัวเรือน โครงการส่งเสริมงานประเพณีต่าง ๆ โครงการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มอาชีพ โครงการประกันราคาข้าวเปลือกนาปี 2551/52 ปี 2552/53 2553/54 โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี 2554/55 โครงการเชื่อมโยงข้าวเปลือกระหว่างสหกรณ์

3.3 การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด

สหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด ได้ดำเนินธุรกิจในด้านต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิก ดังนี้

3.3.1 ธุรกิจสินเชื่อ มีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืมไปเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพเกษตรกร ค่าใช้จ่ายลงทุนจัดซื้อเครื่องจักรกลการเกษตร ค่าใช้จ่ายในครอบครัว มีทั้งระยะสั้นไม่เกิน 12 เดือน และระยะปานกลาง ไม่เกิน 5 ปี วงเงินกู้ไม่เกิน 500,000 บาท โดยใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้

3.3.2 ธุรกิจซื้อหรือธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย เพื่อจัดหาสินค้ามาจำหน่ายตามความต้องการของสมาชิก ประเภทวัสดุอุปกรณ์การเกษตร ปัจจัยการผลิตทางการเกษตร เช่น เมล็ดพันธุ์ข้าว ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช ตลอดจนสินค้าอุปโภคบริโภคมาจำหน่าย เช่น ข้าวสาร น้ำมันดีเซล น้ำมันเครื่อง

3.3.3 ธุรกิจขายหรือธุรกิจรวบรวมผลผลิต เพื่อรวบรวมข้าวเปลือกนาปีและนาปรัง จากสมาชิกและเกษตรกรทั่วไป เพื่อจำหน่าย และแปรรูปเป็นข้าวสารสูง โดยรับซื้อเป็นเงินสด และตามเงื่อนไขของโครงการประกันราคาข้าวเปลือก หรือโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปีของรัฐบาล

3.3.4 ธุรกิจแปรรูปผลิตผลการเกษตร เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ และเป็นการเชื่อมโยงกับธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกแล้วนำมาแปรรูปเป็นข้าวสารจำหน่ายให้แก่สมาชิกและประชาชนทั่วไป

3.3.5 ธุรกิจบริการเคาน์เตอร์เซอร์วิส เพื่อรับชำระค่าสินค้าอุปโภคบริโภค ค่าน้ำประปาและค่าไฟฟ้า เป็นการให้บริการแก่สมาชิกสหกรณ์และประชาชนทั่วไป

4. ธุรกิจขายหรือธุรกิจรวบรวมผลผลิต

4.1 การรับซื้อแบบเงินสด สหกรณ์จะประชุมคณะกรรมการดำเนินการและกำหนดแผนการรวบรวมข้าวเปลือกประจำปี จากสมาชิกและเกษตรกรทั่วไป ในเขตพื้นที่ดำเนินการของสหกรณ์โดยอ้างอิงราคาตลาด เกณฑ์การกำหนดคุณภาพข้าวตามเกณฑ์กำหนดของกรมการค้าภายใน โดยมอบให้คณะกรรมการรับซื้อข้าวเปลือกทำหน้าที่กำกับดูแลการรับซื้อข้าวเปลือกในแต่ละวัน และสามารถใช้ดุลพินิจในการตรวจวัดคุณภาพข้าว แต่ถ้าปีใดสมาชิกประสบอุทกภัย ภัยแล้ง ผลผลิตไม่เพียงพอสหกรณ์จะสั่งซื้อข้าวเปลือกจากแหล่งปลูกข้าวที่มีคุณภาพ เช่น สหกรณ์การเกษตรพิมาย จำกัด สหกรณ์การเกษตรเกษตรวิสัย จำกัด โดยจัดแยกประเภทข้าวเปลือกแต่ละชนิด ข้าวเปลือกกรวม ข้าวเหนียว กข.6 ซ้อมาขายไป จะคิดค่าบริหารจัดการ 20 – 100 สตางค์/กิโลกรัม ข้าวเปลือกมะลิ 105, ข้าวเจ้า ดชด., ข้าวชัยนาท ข้าวเหนียว กข. 6 จะคัดคุณภาพดีเก็บไว้แปรรูปเป็นข้าวสารสูงจำหน่าย

4.2 การให้บริการเช่าตลาดกลางเพื่อรับซื้อข้าวเปลือกนาปรัง สหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด ให้บริการพ่อค้าหรือโรงสีให้การเช่าตลาดกลางเพื่อรับซื้อข้าวเปลือกนาปรังจากสมาชิกสหกรณ์และเกษตรกรทั่วไป ในราคาเช่าตลาดกลางตันละ 130 บาท โดยสหกรณ์จะเป็นผู้จ่ายค่าบริหารจัดการในตลาดกลางทั้งหมด ประกอบด้วย ค่าเหี้ยมเบรคตันละ 20 บาท ค่าคนงานลงข้าว ค่าเบี่ยงเลียงกรรมกรและเจ้าหน้าที่ เนื่องจากการรับซื้อข้าวเปลือกสดจำนวนมาก เกษตรกรเมื่อเกี่ยวข้าวเสร็จจะนำข้าวมาขายทันที สำหรับการกำหนดราคาข้าวเปลือกตามราคาพ่อค้าแต่ละรายจะกำหนด อ้างอิงตามเกณฑ์คุณภาพข้าว ซึ่งราคาจะไม่แตกต่างกันมากนัก

สำหรับเกษตรกรที่ต้องการให้สหกรณ์บรรเทาข้าว สหกรณ์จะคิดค่าบริการตามระยะทางไกลต้นละ 100 บาท ระยะทางไกลต้นละ 200 บาท ตามราคารถบรรทุกจ้างทั่วไป

4.3 โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2553/2554 เป็นโครงการประกันราคาข้าวเปลือกของรัฐบาลพรรคประชาธิปัตย์ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี เป็นมาตรการแทรกแซงราคาข้าวเปลือกที่ไม่บิดเบือนกลไกตลาด และช่วยลดภาระงบประมาณของรัฐบาล เพื่อแก้ปัญหาการคอร์ปชั่นจากโครงการรับจำนำของรัฐบาลชุดก่อน เพื่อเป็นการประกันว่าเกษตรกรจะขายข้าวได้ไม่ต่ำกว่า 10,000 บาท/ตัน และจะมีการปรับขึ้นในปีต่อไป โดยใช้เกณฑ์กลางอ้างอิงกับราคาตลาด ซึ่งรัฐบาลจะชดเชยส่วนต่างให้เกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวผ่านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ซึ่งเกษตรกรจะได้รับประโยชน์ของการใช้นโยบายประกันราคาสินค้าเกษตร ดังนี้

4.3.1 เกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับส่วนต่างระหว่างราคาตลาดอ้างอิงกับราคาประกันเป็นเงินสดโดยตรงจากรัฐบาลผ่าน (ธ.ก.ส.) กรณีราคาตลาดต่ำกว่าราคาประกัน ช่วยให้เกษตรกรไม่ขาดทุนจากการขายข้าว

4.3.2 การจดทะเบียนเกษตรกรและพื้นที่เพาะปลูกเพื่อทำประกันราคาจะช่วยลดปัญหาการสวมสิทธิ์จากข้าวของประเทศเพื่อนบ้าน

4.3.3 ไม่เป็นภาระกับการจัดสรรงบประมาณของรัฐบาล เนื่องจากรัฐบาลจะจ่ายส่วนต่างระหว่างราคาตลาดอ้างอิงกับราคาประกันให้กับเกษตรกรเท่านั้น รัฐบาลไม่ต้องรับภาระเกี่ยวกับการแปรสภาพและการจัดเก็บข้าวสารในสต็อกของรัฐบาล

4.3.4 ลดปัญหาการทุจริตและการแสวงหาประโยชน์จากการรับจำนำของผู้ที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนต่าง ๆ คงเหลือเพียงระดับเกษตรกรและเจ้าหน้าที่รับจดทะเบียน

4.3.5 กลไกการค้าข้าวเข้าสู่ภาวะปกติ กลับมามีการแข่งขัน รัฐบาลและเจ้าหน้าที่ไม่ต้องมายุ่งเกี่ยวกับการค้าข้าว

เกณฑ์กลางอ้างอิงและอัตราชดเชยข้าวเปลือก

โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2553/2554

เกณฑ์กลางอ้างอิงข้าวเปลือก ปีการผลิต 2553/2554 รอบที่ 1 (ภาคใต้) และรอบที่ 2 ประจำวันที่ 20 มิถุนายน 2554 เพื่อใช้ในการจ่ายชดเชย ระหว่างวันที่ 20 – 26 มิถุนายน 2554

(1) ข้าวเปลือก (รอบที่ 1 ภาคใต้) ปีการผลิต 2553/2554

ข้าวเปลือกเจ้า	ตันละ 8,741 บาท	อัตราชดเชยตันละ 1,259 บาท
ข้าวเปลือกปทุมธานี	ตันละ 10,286 บาท	อัตราชดเชยตันละ 714 บาท
ข้าวเปลือกเหนียว	ตันละ 13,878 บาท	ไม่ต้องชดเชย
ข้าวเปลือกหอมจังหวัด	ตันละ 12,692 บาท	อัตราชดเชยตันละ 1,608 บาท

(2) ข้าวเปลือก (รอบที่ 2 ปีการผลิต 2553/2554)

ข้าวเปลือกเจ้า	ตันละ 8,741 บาท	อัตราชดเชยตันละ 2,259 บาท
ข้าวเปลือกปทุมธานี	ตันละ 10,286 บาท	อัตราชดเชยตันละ 1,214 บาท
ข้าวเปลือกเหนียว	ตันละ 13,878 บาท	ไม่ต้องชดเชย

ที่มา : กรมการค้าภายใน สำนักสารสนเทศการค้าในประเทศ (17 มิถุนายน 2554)

4.4 โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2554/55

โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2554/55 เป็นโครงการตามนโยบายรัฐบาล สมัยนายกรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เพื่อยกระดับราคาข้าว เพื่อยกระดับรายได้เกษตรกร เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของพี่น้องเกษตรกรไทย และเพื่อแก้ไขปัญหาราคาข้าวเปลือกตกต่ำ เนื่องจากเกษตรกรไทยถูกเอารัดเอาเปรียบในเรื่องราคาข้าวเปลือกตกต่ำในช่วงฤดูการเก็บเกี่ยว ผลผลิตสั้นตลาด ขาดข้าวไม่ได้ราคา ถูกโรงสีพ่อค้าคนกลางกดราคา เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรให้ขายข้าวได้ราคาดี มีทางเลือกมากขึ้น มีอำนาจต่อรองสูง มีรายได้สูงขึ้น และเพื่อป้องกันการทุจริต สวมสิทธิ์ เอาเปรียบเกษตรกร รัฐบาลจึงออกกฎเกณฑ์การรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2554/2555 ดังนี้

4.4.1 เกษตรกรผู้มีสิทธิ์จำหน่ายข้าวเปลือก จะต้องขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโดยมีหนังสือรับรองเกษตรกรจากกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งผ่านการทำประชาคม และเกษตรกรลงชื่อรับรองตัวเอง พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร และปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือปลัดเทศบาลตำบล หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายลงชื่อรับรอง

4.4.2 เป็นข้าวเปลือกที่เกษตรกรเพาะปลูกเองในปีการผลิต 2554/2555

4.4.3 เป็นลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด (ช.ก.ส.) ระยะเวลาดำเนินการตามโครงการรับจำหน่ายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2554/55 ตั้งแต่วันที่ 7 ตุลาคม 2554 ถึงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2555 ภาคใต้ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2555 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2555 ระยะเวลาไถ่ถอน 4 เดือน นับจากเดือนที่รับจำหน่าย

4.4.4 เกษตรกรที่มีหนังสือรับรองสิทธิ์ นำข้าวเปลือกไปจำหน่ายที่โรงสีและตลาดกลางที่เข้าร่วมโครงการที่มีธงฟ้า กษช. (คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ) เท่านั้น แล้วนำไปประทวนไปจำหน่ายกับ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ช.ก.ส.) ฯ จะจ่ายเงินให้เกษตรกรภายใน 3 วัน ระยะเวลาไถ่ถอนภายใน 4 เดือน นับจากเดือนที่รับจำหน่าย เมื่อครบกำหนดไถ่ถอนแล้ว เกษตรกรไม่มาไถ่ถอนโรงสีจะทำการสีแปรรูปข้าวสารจำหน่ายต่อไป

ราคารับจำหน่ายข้าวเปลือก ตามโครงการรับจำหน่ายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2554/55 ความชื้นไม่เกิน 15 % ดังนี้

ข้าวเปลือกหอมมะลิ (42 กรัม)	ตันละ	20,000 บาท
ข้าวเปลือกหอมจังหวัด (40 กรัม)	ตันละ	18,000 บาท (ข้าวหอมมะลินอกพื้นที่ 23 จังหวัด)
ข้าวเปลือกปทุมธานี (42 กรัม)	ตันละ	16,000 บาท
ข้าวเปลือกเหนียว 10% เมล็ดยาว	ตันละ	16,000 บาท
ข้าวเปลือกเหนียว 10% เมล็ดสั้น	ตันละ	15,000 บาท
ข้าวเปลือกเจ้า 100%	ตันละ	15,000 บาท
ข้าวเปลือกเจ้า 5%	ตันละ	14,800 บาท
ข้าวเปลือกเจ้า 10%	ตันละ	14,600 บาท
ข้าวเปลือกเจ้า 15%	ตันละ	14,200 บาท
ข้าวเปลือกเจ้า 25%	ตันละ	13,800 บาท

ราคารับจำหน่ายข้างต้นให้ปรับเพิ่ม – ลด ตามจำนวนกรัมในอัตรากรัมละ 200 บาท

ที่มา : ฝ่ายเลขานุการ กษช. กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ (กันยายน 2554)

ราคาเฉลี่ยข้าวเปลือกชนิดต่าง ๆ ในช่วงเดือนธันวาคม 2554 ของสมาคมโรงสีข้าวไทย

ข้าวเปลือกหอมมะลิ ราคาเฉลี่ยตันละ	15,500 – 16,500 บาท
ข้าวเปลือกหอมปทุมธานี ราคาเฉลี่ยตันละ	10,500 – 11,000 บาท
ข้าวเปลือกเหนียวใหม่ (กข.6) ราคาเฉลี่ยตันละ	13,500 – 14,000 บาท
ข้าวเปลือกเจ้า ราคาเฉลี่ยตันละ	14,000 บาท

ถึงแม้รัฐบาลจะพยายามหามาตรการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรก็ตาม แต่เกษตรกรชาวนาไทยก็ยังคงประสบปัญหาต่าง ๆ เนื่องจากการผลิตข้าวในประเทศไทยในปัจจุบัน ประสบปัญหาผลผลิต/ไร่ต่ำ ต้นทุนการผลิตสูงเนื่องจากปัจจัยการผลิตมีราคาแพง รวมทั้งเมล็ดพันธุ์ข้าวมีไม่เพียงพอ การระบาดของศัตรูข้าว ระบบชลประทานยังไม่ทั่วถึง ขาดอำนาจต่อรองกับพ่อค้าผู้รับซื้อข้าวเปลือก ขาดความรู้และเงินทุนในการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าข้าว ชาวนาส่วนใหญ่จึงมีภาระหนี้จากการกู้เงินเพื่อทำนา ค่าใช้จ่ายในการขนส่งสูง และคู่แข่งในตลาดโลกเพิ่มขึ้น

สหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2554/55 ร่วมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) และโรงสีข้าวที่เข้าร่วมโครงการ โดยสหกรณ์เป็นจุดรับซื้อ เกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนเข้าร่วมโครงการรับจำนำ นำข้าวเปลือกมาจำนำ เจ้าหน้าที่จากกรมการค้าภายในและผู้เกี่ยวข้อง ออกเอกสารให้เกษตรกรไปรับเงินผ่านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ตามระยะเวลาที่กำหนด โดยสหกรณ์จะประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกสหกรณ์และเกษตรกรทั่วไปเข้าร่วมโครงการ และถ้าสมาชิกหรือเกษตรกรที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนสหกรณ์จะรับซื้อข้าวเปลือกในราคาตลาดกลาง

จากการศึกษานโยบายประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวและนโยบายรับจำนำข้าวเปลือกนาปีของรัฐบาล ผู้ศึกษาเห็นว่าทั้งสองโครงการล้วนเป็นผลดีแก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวและขึ้นทะเบียนเข้าร่วมโครงการ แต่เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน เกษตรกรบางคนเป็นลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) บางคนเป็นลูกค้าหรือสมาชิกสหกรณ์ และบางคนชอบขายผลผลิตให้แก่พ่อค้า (โรงสี) ซึ่งเหตุผลบางประการของเกษตรกรในการขายผลผลิตควรจะต้องศึกษาต่อไป

5. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

5.1 ความหมายของการบริหารจัดการ

การบริหาร ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Management และ Administration คำว่า Management เป็นคำที่นิยมใช้กันในทางธุรกิจซึ่งเป็นการจัดการทางการค้า ทางธุรกิจด้านเอกชน คำว่า Administration นิยมใช้กันในทางราชการ เป็นการอำนวยความสะดวก รักษาความสงบสุข ความยุติธรรม และทำให้การดำเนินงานของรัฐเป็นไปด้วยดี ซึ่งคำทั้ง 2 ที่กล่าวมาแล้วมักจะใช้ปะปนกัน แต่ในทางวิชาการแล้วใช้แยกกันดังที่กล่าวมาแล้ว โดยทางรัฐใช้ Public Administration ปัจจุบันหมายถึง การบริหารรัฐกิจ หรือ กิจกรรมการบริหารของรัฐ หรือ การบริหารราชการแผ่นดิน

5.2 ความสำคัญและกระบวนการบริหารจัดการ

การบริหารมีความสำคัญมาก เพราะการบริหารที่ดีจะทำให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะในเรื่องของ 3 Es คือ การประหยัดเชิงเศรษฐศาสตร์ (Economical) การมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และการมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) ทั้ง 3 Es เป็นสิ่งที่ผู้บริหารธุรกิจทั้งหลายต้องการ อย่างไรก็ตามในการบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์จากแนวคิดทั่วไป การบริหารเป็นเรื่องเกี่ยวกับกลุ่มคนมากกว่ากลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่ง และจะต้องมีวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้แน่นอนหรือเป็นที่เข้าใจกัน ในข้อที่เกี่ยวกับกลุ่มคนนั้น ย่อมหมายถึงการทำให้บรรลุถึงความสำเร็จในวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยความพยายามของผู้ได้บังคับบัญชาหรือลูกน้องร่วมกับผู้บังคับบัญชาหรือผู้นำ

ในการบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายนั้น จะต้องมีการกระทำกันอยู่มีระบบเป็นขั้นตอน ซึ่งเราเรียกว่า กระบวนการบริหาร ลูเธอร์ กุลิก (Luther Gulick) ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารมีสูตรที่เรียกว่า พอสคอบ (POSDCORB) ซึ่งจะเป็นกระบวนการที่ครอบคลุมแนวความคิดเรื่องการบริหารไว้ทั้งหมด หรืออาจจะใช้แนวคิดกระบวนการบริหาร 5 ขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) การสั่งการ (Directing) และการควบคุม (Controlling) ก็ได้ ซึ่งก็ไม่แตกต่างกัน

5.3 การบริหารจัดการสหกรณ์

สหกรณ์เป็นองค์การธุรกิจหนึ่ง เป็นองค์การที่เกิดจากการรวมกันของกลุ่มบุคคลหรือสหกรณ์ เพื่อดำเนินกิจกรรมร่วมกัน เพื่อประโยชน์ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม โดยการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ สหกรณ์เป็นองค์การธุรกิจ การบริหารจัดการใช้หลักการบริหารจัดการทั่วไปเช่นเดียวกัน แต่จะใช้หลักการ

และวิธีการสหกรณ์มาสนับสนุนการบริหารจัดการ เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งวัฒนธรรมร่วมกัน เพื่อประโยชน์ของสมาชิกโดยรวมนั่นเอง

ทั้งนี้การที่ธุรกิจจะสามารถบริหารจัดการให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้นั้น จำเป็นต้องมีทรัพยากรต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์ ที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า ทรัพยากรการบริหาร ได้แก่ คน (Man) ทุน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) และการจัดการ (Management) หรือที่เรียกว่า 4 M นั้นเอง ทั้งนี้ในปัจจุบันอาจจะให้ความสำคัญกับทรัพยากรการบริหารอื่น ๆ เพิ่มขึ้น เช่น การตลาด (Marketing) เทคโนโลยีและสารสนเทศ (Technology and Information) เป็นต้น

5.4 การจัดการการตลาด

การจัดการการตลาด หรือบริหารการตลาดไม่ใช่การจัดการธุรกิจการตลาดของสหกรณ์ การจัดการการตลาด หมายถึง การจัดการตลาดของสหกรณ์และการจัดการการตลาดของธุรกิจสหกรณ์ในแต่ละธุรกิจ ปัจจุบันธุรกิจต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับการตลาดเป็นอันดับแรก เพราะ ธุรกิจหรือสหกรณ์จะต้องทราบว่าสินค้าของสหกรณ์คืออะไร ลูกค้าของสหกรณ์คือใคร เพราะเป้าหมายของการตลาด คือ สนองความต้องการของผู้บริโภคหรือลูกค้า นั่นเอง คือทำอย่างไรให้ลูกค้ามาซื้อหรือใช้บริการสินค้าของสหกรณ์และซื้อหรือใช้อย่างต่อเนื่อง นั่นหมายถึงยอดขายและบริการของสหกรณ์ก็จะเพิ่มขึ้นนั่นเอง และจะนำไปสู่การมีรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น

5.5 การจัดการการผลิต

การจัดการการผลิตและปฏิบัติการ เป็นกระบวนการแปลงสภาพปัจจัยการผลิตให้เป็นสินค้าหรือบริการ ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เป้าหมายเพื่อให้มีสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพ ปริมาณ และต้นทุนตามที่ต้องการ ซึ่งการบริหารการผลิตจะประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า นำเข้าสู่กระบวนการแปลงสภาพ เพื่อให้ได้สินค้าหรือบริการตามต้องการ และจะต้องย้อนหลังกลับเพื่อการควบคุมทั้งปัจจัยนำเข้า และกระบวนการบริหารการผลิต เพื่อให้ได้สินค้าหรือบริการตามต้องการ นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาภาวะแวดล้อมภายนอกที่เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

5.6 การบริหารจัดการสหกรณ์เชิงกลยุทธ์

การบริหารเชิงกลยุทธ์ หรือการจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) เป็นการกำหนดแผนกลยุทธ์ การดำเนินตามกลยุทธ์ และการควบคุมกลยุทธ์ เพื่อการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ การกำหนดกลยุทธ์จะต้องสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่เรียกว่า การวิเคราะห์ SWOT การดำเนินกลยุทธ์ เป็นการดำเนินการตามเป้าหมาย โดยเริ่มจากการวางแผนปฏิบัติการ การดำเนินการ การจูงใจพนักงาน การจัดสรรทรัพยากรเพื่อ

บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ การควบคุมกลยุทธ์ เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินการตามเป้าหมายของธุรกิจตามที่กำหนดไว้

ในปัจจุบันมีการแข่งขันกันมาก สหกรณ์จำเป็นต้องปรับกระบวนการบริหารจัดการเป็นการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ ตั้งแต่การประเมินสภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์หรือการวางแผนกลยุทธ์ การดำเนินกลยุทธ์หรือการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการควบคุมและประเมินกลยุทธ์

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตำราญ เชื้อสุจริต (2542 : 135-137) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการบริหารตลาดกลางข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตร พบว่า ตลาดกลางข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่ มีรูปแบบการบริหารงานตลาดกลางสหกรณ์เป็นผู้รวบรวมและให้บริการซื้อขาย ตลาดกลางยังไม่ลดต้นทุนแก่ผู้ซื้อและผู้ขาย และพบว่า ผู้ซื้อมีทัศนคติที่ดีต่อตลาดกลางข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรมากกว่าผู้ขาย และทัศนคติของผู้ซื้อผู้ขาย ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อบริการด้านการขนส่งของตลาดกลางข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตร แนวทางที่เหมาะสมสำหรับการบริหารตลาดกลางข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรจะขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและข้อจำกัดในการบริหารงานตลาดกลางของแต่ละรูปแบบ

พัชรีย์ สุขภูมิ (2543: 69) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการตลาดข้าวเปลือกของสหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่ ปีการผลิต 2541/2542 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการตลาดข้าวเปลือกของสหกรณ์ทั้งสี่แห่ง คือ สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด สหกรณ์การเกษตรพร้าว จำกัด สหกรณ์การเกษตรสันกำแพง จำกัด และสหกรณ์นิคมแม่แตง จำกัด มีลักษณะปัญหาที่เหมือนกัน เช่น ปัญหาการรับซื้อข้าวเปลือก เนื่องจากสมาชิกที่นำข้าวเปลือกมาขายให้กับสหกรณ์มีการปนของข้าวชนิดอื่นมาด้วย ปัญหาการจำหน่ายข้าวเปลือก สหกรณ์ที่รวบรวมข้าวเปลือกแล้วจำหน่ายให้กับพ่อค้าเอกชนจะขาดการต่อรองราคา ปัญหาการจัดเก็บรักษาข้าวเปลือก สหกรณ์มียุ้งฉางข้าวไม่เพียงพอในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพข้าวเปลือก สมาชิกจะขายข้าวช่วงฤดูเก็บเกี่ยว จะมีความชื้นเกิน 15 % ปัญหาเกี่ยวกับเงินลงทุนในการที่จะรวบรวมข้าวเปลือก เมื่อสหกรณ์มีเงินทุนน้อยทำให้ไม่สามารถจ่ายเงินสดให้แก่สมาชิกได้ ซึ่งมีผลทำให้สมาชิคนำผลผลิตไปขายให้แก่พ่อค้าเอกชน ฉะนั้น การพัฒนาระบบตลาดสหกรณ์ควรทำการวางแผนงานการผลิตข้าวเปลือก ปริมาณที่คาดว่าจะได้รับทั้งหมด และปริมาณที่คาดว่าจะขายได้ จะได้ทำการหาตลาดไว้ล่วงหน้าเป็นการเฉพาะและส่งเสริมให้มีการจัดชั้นคุณภาพก่อนขาย

จตุพร บุญหนุน (2544: 84-85) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการตลาดของ ข้าวหอมมะลิในเขตอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า แนวทางการพัฒนาการตลาดข้าวหอมมะลิในเขตอำเภอสุวรรณภูมิ ในด้านการผลิต ได้แก่ รัฐบาลควรจัดหาเมล็ดพันธุ์ที่ดีมีคุณภาพ และให้ผลผลิตสูง พร้อมทั้งให้คำแนะนำให้รู้จักและนำเทคโนโลยีมาช่วยในการผลิตเพื่อลดปัญหาความชื้น เช่น การทำไซโลเก็บรักษาผลผลิตทางการเกษตรให้อยู่ได้นาน ไม่เสียดาย หรือการนำข้าวมาอบเพื่อลดความชื้นก่อนเก็บรักษา และในด้านการตลาด ได้แก่ เกษตรกรควรมีการรวมกลุ่มกันในระดับหมู่บ้าน ตำบล เพื่อให้เกิดอำนาจต่อรองราคากับตลาดกลางๆ และโรงสี เพื่อให้ได้ราคายุติธรรม ควรสร้างหรือมองหาดตลาดใหม่ ๆ นอกพื้นที่ หรือต่างประเทศ เพื่อมารับซื้อผลผลิต การเกษตร ส่งเสริมการจัดซื้อให้ได้มาตรฐาน และส่งเสริมให้มีศูนย์การรับซื้อข้าว ส่งเสริมการค้าเลยขนส่งข้าว เพื่อให้ช่องทางการจัดจำหน่ายมีประสิทธิภาพ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคหันมาบริโภคข้าวหอมมะลิให้มากขึ้น

อัจฉรา ไวยราบุตร (2544 : 108-112) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการตลาดข้าวเปลือกและกิจกรรมทางการตลาดของโรงสีข้าวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า เกษตรกรจะขายข้าวผ่านพ่อค้ารวบรวมท้องถิ่นมากที่สุด การกำหนดราคารับซื้อข้าวเปลือกจะขึ้นอยู่กับคุณภาพข้าวเปลือก โรงสีจะทำหน้าที่ในการซื้อ การขาย การเก็บรักษาและการแปรรูป โดยการกำหนดราคาซื้อข้าวเปลือกจะเริ่มจากโรงสีขนาดใหญ่ไปยังโรงสีขนาดกลางและโรงสีขนาดเล็กตามลำดับ ซึ่งราคาซื้อข้าวขึ้นอยู่กับอุปสงค์ข้าวสารในตลาดและคุณภาพของข้าวเปลือก และโรงสีทุกขนาดสามารถกำหนดหลักเกณฑ์การรับซื้อเอง และรัฐบาลควรสนับสนุนให้มีการพัฒนาตลาดกลางข้าวเปลือกให้มีบทบาทสำคัญในการเป็นแหล่งซื้อขายข้าวเปลือก เพราะจะเป็นแหล่งในการกำหนดราคาซื้อขายที่สำคัญแทนพ่อค้าคนกลาง และควรให้ความรู้กับเกษตรกรในด้านวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว การเสริมสร้างประสิทธิภาพให้กับโรงสีจึงเป็นปัจจัยสำคัญเพื่อลดต้นทุนทั้งการตลาดและการแปรรูปให้ต่ำลง

ทศนี ประภาศรี (2545: 107-109) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของตลาดกลางข้าวและพืชไร่จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานตลาดกลางข้าวและพืชไร่จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งผู้เกี่ยวข้องและผู้ที่มาใช้บริการในตลาดกลางจัดลำดับความสำคัญของปัญหาจากมากไปน้อยดังนี้ ผู้ซื้อน้อยรายทำให้การแข่งขันด้านราคามีน้อย รถบรรทุกรับจ้างไม่เอากขนข้าวของเกษตรกรมาขายที่ตลาดกลาง เนื่องจากไม่ได้รับรางวัลพิเศษ เกษตรกรขาดความรู้เกี่ยวกับการซื้อขายข้าวตามคุณภาพ คู่แข่งในการประกอบการค้าข้าวในจังหวัดกาฬสินธุ์มีมากและกระจายอยู่ในแหล่งเพาะปลูกข้าวที่สำคัญ ตลาดกลางตั้งอยู่นอกแหล่ง

เพาะปลูกข้าวที่สำคัญของจังหวัดกาฬสินธุ์ และเกษตรกรขาดความซื่อสัตย์นำข้าวเสื่อมคุณภาพปนมาขาย

จรรยา หาญเจริญกุล (2546: 159) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การตลาดข้าวสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ปีบัญชี 2541 – 2544 พบว่า การดำเนินงานการตลาดมีปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพข้าวเปลือกมีความชื้นสูงเกินร้อยละ 14 มีสิ่งเจือปนมากในต้นฤดูการซื้อข้าวเปลือก เพราะเกษตรกรยังขาดความรู้ในเทคโนโลยีการเก็บเกี่ยวและกระบวนการหลังการเก็บเกี่ยว ดังนั้นสหกรณ์ควรมีเจ้าหน้าที่เกษตรของสหกรณ์เอง เพื่อให้คำแนะนำในระดับไร่นา สหกรณ์ควรมีการปรับปรุงการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ จัดทำแผนการจัดหาและใช้เงินทุนเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนเงินทุนและจัดทำแผนยุทธศาสตร์ข้าวสหกรณ์ สหกรณ์ควรสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงการตลาดข้าวสหกรณ์ระดับเดียวกัน ชุมนุมสหกรณ์ระดับจังหวัด (ชสก.) ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด (ชสท.) ในระดับชาติหรือร่วมค้ากับพ่อค้าผู้ส่งออก เพื่อเพิ่มศักยภาพตลาดข้าวสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด

รัชนิวรรณ มาลี (2546: 85 – 87) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การตลาดผลผลิตข้าวของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทย พบว่า แนวปฏิบัติด้านการตลาดข้าวของสหกรณ์ในทุกภาคที่ศึกษา ไม่แตกต่างกันในเกือบทุกขั้นตอน โดยสหกรณ์รับซื้อข้าวเปลือกจากสมาชิกและผู้ที่ไม่เป็นสมาชิก ในราคาไม่แตกต่างกัน เก็บรักษาข้าวเปลือกไว้ประมาณ 1 – 3 เดือนก่อนขาย คัดเกรดข้าวเปลือกโดยใช้ความชื้นและสิ่งเจือปนในข้าวเปลือกเป็นเกณฑ์ ส่วนการแปรรูปนั้นมีสหกรณ์เพียงร้อยละ 23.52 ที่ทำการแปรรูปข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร และในการดำเนินธุรกิจการตลาดข้าวของสหกรณ์นั้น พบว่า สหกรณ์ส่วนใหญ่ขาดแคลนยานพาหนะ ลานตาก และเครื่องอบไล่ความชื้น ส่วนข้อคิดเห็นของผู้จัดการสหกรณ์ที่ทำการศึกษาต่อการทำธุรกิจการตลาดข้าวยังพบว่าส่วนใหญ่ยังมีแนวคิดที่จะพัฒนาธุรกิจการตลาดข้าว โดยหวังการช่วยเหลือและสนับสนุนจากรัฐบาลอยู่

เบญจวรรณ เจาวัดนา (2547: 60 – 64) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการธุรกิจโรงสีข้าวในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ผู้ประกอบการโรงสีข้าวขนาดใหญ่มีการปฏิบัติการธุรกิจโรงสีข้าวโดยรวม ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดคนเข้าทำงาน ด้านการอำนาจการ สั่งการ ด้านการประสานงาน ด้านการรายงาน และด้านการงบประมาณ มากกว่าโรงสีขนาดเล็ก และขนาดกลาง ปัญหาการประกอบธุรกิจโรงสีข้าวในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่ามีปัญหาทางด้านนโยบายของรัฐบาลมากที่สุด รองลงมาคือ ปัญหาด้านวัตถุดิบด้านเงินทุน การผลิต และการขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน การจัดการธุรกิจโรงสีข้าวส่วนใหญ่การบริหารจัดการไม่เป็นระบบ โดยเฉพาะการดำเนินงานของโรงสีข้าวขนาดเล็กและขนาดกลาง ทำ

ให้ปรับตัวไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอก ส่วนโรงสีขนาดใหญ่สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ มีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการมากกว่า ดังนั้นผู้ประกอบการโรงสีข้าวขนาดเล็กและขนาดกลางควรมีการรวมกลุ่ม เพื่อนำระบบสารสนเทศมาปรับใช้ในการดำเนินงาน จึงจะทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน ทำให้ทราบแนวโน้มราคาข้าวเปลือก ข้าวสาร ทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนได้ทราบความต้องการของผู้บริโภค เพื่อจะนำไปสู่การผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ให้มีความหลากหลาย เช่น ข้าวกล้อง จมูกข้าว และแป้งข้าว เป็นต้น ซึ่งเป็นช่องทางการจำหน่ายและขยายตลาด ซึ่งจะทำให้ธุรกิจมีการพัฒนาและมีความมั่นคงต่อไป

สุภาพ สุทธิรักษ์ และคนอื่น ๆ (2547: 71-74) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารคลังสินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตร พบว่า การบริหารคลังสินค้า ซึ่งประกอบด้วย ฉางข้าวเปลือก โรงสี และไซโลข้าวเปลือก มีปัญหาและอุปสรรค ได้แก่บุคลากร เงินทุน สถานที่ทำธุรกิจไม่เหมาะสม บังคับโครงสร้างพื้นฐาน การใช้ปัจจัยการผลิตที่เกี่ยวข้องยังไม่มีประสิทธิภาพ และการสนับสนุนส่งเสริมปัจจัยการผลิตหรือโครงสร้างพื้นฐานขาดความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ส่วนข้อเสนอแนะ คือให้มีการฝึกอบรมบุคลากร วางแผนการใช้เงินทุน มีตัวแทนของสมาชิกกลุ่มเพื่อรวบรวมข้าวเปลือกให้คุ้มกับค่าขนส่ง สำรวจโครงสร้างพื้นฐานภายในสหกรณ์ที่จำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจ ควรใช้ระบบการขนส่งมาจัดการและสำรวจพื้นที่ที่เหมาะสมกับการใช้ปัจจัยการผลิต

นันทนา อุทธร (2549 : 127-131) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาในการรวบรวมข้าวเปลือกเพื่อแปรรูปของสหกรณ์การเกษตรเดชอุดม จำกัด พบว่า การดำเนินการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ไม่เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ ทำให้เกิดปัญหาขาดแคลนเงินทุน สถานที่จัดเก็บข้าวเปลือกไม่เพียงพอ การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง เจ้าหน้าที่สหกรณ์ขาดความรู้ความชำนาญในการตรวจวัดคุณภาพข้าว เครื่องมือและอุปกรณ์ไม่เพียงพอในการให้บริการ และขาดแคลนยานพาหนะขนส่งข้าวเปลือก แนวทางการพัฒนาการดำเนินการรวบรวมข้าวเปลือกเพื่อแปรรูป สหกรณ์ควรลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานเพื่อให้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ พัฒนาระบบการบริหารงานให้ทันกับภาวะท้องตลาดและพ่อค้าเอกชน สหกรณ์ควรแนะนำให้สมาชิกมาขายข้าวเปลือกให้สหกรณ์ตามแผนงานที่วางไว้ สหกรณ์ควรให้เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ไปศึกษา ฝึกอบรม เพื่อให้มีความรู้ความชำนาญเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี เพื่อการเพิ่มมูลค่าแปรรูปสินค้าเกษตรให้ได้ตามความต้องการของตลาด

บริสุทธิ เปรมประพันธ์ (2551 : 47) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการธุรกิจโรงสี โครงการ ASPL ที่ได้รับสนับสนุนอุปกรณ์การตลาดจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ จำนวน 8 สหกรณ์ ในจังหวัดภาคกลาง พบว่า มีสหกรณ์จำนวน 4 แห่ง ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากอุปกรณ์

การตลาดที่ขอรับการสนับสนุน สหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจแปรรูปข้าวเปลือกแล้วประสบปัญหาหลายด้านจนต้องหยุดใช้โรงสี จำนวน 2 แห่ง มีเพียงสหกรณ์จำนวน 2 แห่ง ที่ใช้อุปกรณ์การตลาดที่ได้รับการสนับสนุนแต่ไม่เต็มประสิทธิภาพ โดยพบว่า สหกรณ์การเกษตรเมืองสระบุรี จำกัด มีระบบการบริหารจัดการตามหลักข้อปฏิบัติธุรกิจแปรรูปข้าวเปลือกในระดับดี บุคลากรมีอายุและประสบการณ์ในการรวบรวมข้าวเปลือกเพื่อแปรรูปมากที่สุด สหกรณ์ได้รับความร่วมมือจากสมาชิกในการนำข้าวเปลือกมาจำหน่ายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.12 ของสมาชิกทั้งหมด ผลการศึกษาด้านต้นทุนการดำเนินธุรกิจแปรรูปข้าวเปลือก พบว่า ต้นทุนวัตถุดิบมากที่สุด และการวิเคราะห์ปริมาณข้าวเปลือกที่เหมาะสมกับโรงสีขนาดกลาง มีค่าเท่ากับ 3,958 ต้นต่อปี ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ พบว่า สหกรณ์ส่วนใหญ่ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถขาดแคลนเงินทุน วัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ เช่น รถบรรทุก รถคักข้าว เครื่องชั่ง และโรงสี ASPL เป็นโรงสีขนาดกลาง ไม่มีศักยภาพพอที่จะแข่งขันกับโรงสีเอกชน และปัญหาที่สหกรณ์ประสบมากที่สุด คือ ด้านค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การตลาดที่ขอรับการสนับสนุน ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายร้อยละ 20 ของมูลค่าตลอดระยะเวลาของโครงการ และสหกรณ์ที่ขาดทุนไม่สามารถดำเนินการได้ และไม่สามารถส่งเงินบริจาคได้ถูกลดความช่วยเหลือจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ ส่งผลกระทบต่อธุรกิจอื่น ๆ ของสหกรณ์ ผู้ศึกษาได้มีข้อเสนอแนะด้านบุคลากร สหกรณ์ควรส่งเจ้าหน้าที่ไปฝึกอบรมศึกษาดูงาน หรือจ้างผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำ และฝึกบุคลากรให้สามารถรวบรวมข้าวเปลือกตามขั้นตอนเพื่อให้ได้มาตรฐาน ด้านเครื่องจักรอุปกรณ์ ควรมีโอกาสอนุกรรมการหรือเจ้าหน้าที่สำรวจความพร้อมของเครื่องจักรอุปกรณ์เสมอ ด้านเงินทุน สหกรณ์ควรใช้เงินทุนดอกเบี้ยต่ำ เช่น เงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ หรือระดมหุ้น เงินฝากจากสมาชิก ในด้านต้นทุนการผลิต ควรลดค่าใช้จ่ายในการซื้อข้าวลง สำหรับปริมาณข้าวเปลือกที่ไม่เพียงพอกับการแปรรูป ควรมีการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างสหกรณ์ เพื่อให้ได้ข้าวเปลือกปริมาณเพิ่มขึ้น ด้านการตลาดของสหกรณ์ที่สหกรณ์จำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปของตนเอง ควรสร้างเครือข่าย มีการร่วมทุนกัน มีตัวแทนจำหน่าย มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดร้อยเอ็ด (2553: 50) ได้ทำการศึกษาเรื่องการดำเนินธุรกิจรวบรวมผลิตผลและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจรวบรวมผลิตผลของสมาชิกสหกรณ์ กรณีศึกษา สหกรณ์การเกษตรสุวรรณภูมิ จำกัด จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าสหกรณ์รับซื้อข้าวเปลือกหอมมะลิสูงที่สุดอยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายนของทุกปี ซึ่งเป็นช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ข้าวเปลือกที่เกษตรกรนำมาขายจะเป็นข้าวสด มีความชื้นสูง ปัจจัยที่ทำให้สมาชิกไม่นำข้าวเปลือกมาขายให้สหกรณ์ที่สำคัญที่สุดคือ สมาชิกไม่มีพาหนะบรรทุกข้าวเปลือกมาขายที่สหกรณ์ ต้องจ้างรถบรรทุก สหกรณ์มีคู่แข่งทางการค้าจำนวนมาก สมาชิกส่วนใหญ่อยู่ห่างไกล

จากสหกรณ์ ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาดของสหกรณ์มีน้อยกว่าคู่แข่งทางการค้า คู่แข่งทางการค้ามีสิ่งจูงใจที่มอบให้เจ้าของรถบรรทุกมากกว่าสหกรณ์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด ในเขตอำเภอเมือง อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 4,189 คน ตามบัญชีรายชื่อสมาชิก ณ 31 มีนาคม 2554

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการศึกษา ประกอบด้วยบุคคล 3 ฝ่ายในสหกรณ์ คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด ทั้งหมดจำนวน 4,189 คน คณะกรรมการ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการและเลขานุการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้จัดการ รองผู้จัดการฝ่ายการตลาด และเจ้าหน้าที่การตลาด ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ดี และสามารถให้ข้อมูลในด้านการดำเนินงาน การบริหารจัดการ และขั้นตอนการปฏิบัติงานของสหกรณ์ได้เป็นอย่างดี

1.2 กลุ่มตัวอย่าง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด จำนวน 366 คน คณะกรรมการดำเนินการ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการและเลขานุการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้จัดการ รองผู้จัดการฝ่ายการตลาด และเจ้าหน้าที่การตลาด ทำการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจากประชากรจำนวน 4,189 คน โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973) (อ้างถึงใน สุบัญญัติ เผือกนิษฐ์ 2547: 30) ในกรณีทราบจำนวนประชากร ได้กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างไม่เกิน 0.05 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 มีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างในที่นี้ให้ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าสูตร } n &= \frac{4,189}{1 + 4,189 (0.05)^2} \\ &= 365.134 \text{ คน} \end{aligned}$$

ดังนั้น ผู้ศึกษาต้องการจะเลือกสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 366 คน เพื่อทำการศึกษาต่อไป

1.3 ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง นำบัญชีรายชื่อของสมาชิกสหกรณ์ โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบ ตามสัดส่วนในเขตอำเภอเมือง อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่นอย่างมีระบบ

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 366 คน เพื่อลดความคลาดเคลื่อนและเพื่อความผิดพลาด เนื่องจากผู้ศึกษาใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ได้อาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น ไม่คำนึงว่าประชากรเป้าหมายนั้นจะมีโอกาสหรือความน่าจะเป็นที่จะถูกเลือกมาเป็นตัวอย่าง โดยเท่าเทียมกันหรือไม่ แต่จะคำนึงถึงความสะดวกและประหยัดในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อความรวดเร็ว จึงใช้ การสุ่มตัวอย่างโดยใช้สัดส่วนของจำนวนสมาชิกทั้งหมดในแต่ละตำบลเป็นตัวกำหนดและเลือกตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) โดยใช้สูตรของ Nag talon (1983) (อ้างใน สุบัญญัติ เพ็ญเกียรติ 2547: 31)

$$n = \frac{n_i(N_i)}{N}$$

โดย n = ขนาดตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

n_i = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

N_i = ขนาดประชากรในแต่ละกลุ่ม

N = ขนาดของประชากรทั้งหมด

เมื่อแทนค่าลงในสูตรได้ขนาดของตัวอย่างแต่ละตำบล ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ขนาดของตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามตำบลต่าง ๆ

อำเภอ/ ตำบล	จำนวนสมาชิกทั้งหมด (คน)		จำนวนสมาชิกตัวอย่าง (คน)
อำเภอเมืองขอนแก่น			
ตำบลในเมือง	74	$\frac{366 \times 74}{4,189}$	= 6
ตำบลพระลับ	435	$\frac{366 \times 435}{4,189}$	= 38
ตำบลศิลา	641	$\frac{366 \times 641}{4,189}$	= 56
ตำบลสำราญ	240	$\frac{366 \times 240}{4,189}$	= 21
ตำบลเมืองเก่า	57	$\frac{366 \times 57}{4,189}$	= 5
ตำบลบึงเนียม	360	$\frac{366 \times 360}{4,189}$	= 31
ตำบลโนนท่อน	617	$\frac{366 \times 617}{4,189}$	= 54
อำเภอน้ำพอง			
ตำบลหนองกุง	49	$\frac{366 \times 49}{4,189}$	= 4
ตำบลวังชัย	418	$\frac{366 \times 418}{4,189}$	= 37
ตำบลม่วงหวาน	112	$\frac{366 \times 112}{4,189}$	= 10
ตำบลกุดน้ำใส	72	$\frac{366 \times 72}{4,189}$	= 6

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

อำเภอ/ ตำบล	จำนวนสมาชิกทั้งหมด (คน)		จำนวนสมาชิกตัวอย่าง (คน)
ตำบลท่ากระเสริม	567	$\frac{366 \times 567}{4,189}$	= 50
ตำบลทรายมูล	231	$\frac{366 \times 231}{4,189}$	= 20
ตำบลหนองตุม	164	$\frac{366 \times 164}{4,189}$	= 14
ตำบลบ้านขาม	40	$\frac{366 \times 40}{4,189}$	= 4
ตำบลโคกสี	16	$\frac{366 \times 16}{4,189}$	= 1
ตำบลน้ำพอง	99	$\frac{366 \times 99}{4,189}$	= 9
รวม 17 ตำบล	4,189		366

เมื่อได้ขนาดตัวอย่างแบบโควตา ที่ต้องการเก็บในแต่ละตำบลแล้ว จะทำการเก็บข้อมูลในแต่ละตำบลโดยเก็บข้อมูลจากสมาชิกสหกรณ์ สังกัดกลุ่มต่าง ๆ รวม 77 กลุ่ม ในท้องที่ 2 อำเภอ 17 ตำบล โดยเริ่มที่บ้านประธานกลุ่ม เลขากลุ่ม และสมาชิกในกลุ่ม ในคราวออกประชุมกลุ่มเพื่อติดตามเร่งรัดหนี้สินของสหกรณ์ ตามความสะดวกเพื่อให้ครบตามขนาดตัวอย่างที่กำหนดซึ่งเป็นสมาชิกที่อยู่ในหมู่บ้านใกล้เคียงกันในแต่ละกลุ่มในตำบลหนึ่ง ๆ เนื่องจากในแต่ละตำบลมีจำนวนกลุ่มที่แตกต่างกัน ถ้าจำนวนสมาชิกตัวอย่างมากกว่า 20 คน จะส่งแบบสอบถามให้สมาชิก 2 กลุ่ม เช่น ตำบลบึงเนียม มีสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 360 คน แบ่งเป็น 8 กลุ่ม เลือกตัวอย่างแบบโควตาได้ จำนวน 31 คน เพื่อความสะดวกผู้ศึกษาจะส่งแบบสอบถามให้สมาชิกสหกรณ์เพียง 2 กลุ่มเท่านั้น

ถ้าตำบลใดมีสมาชิกกลุ่มตัวอย่างต่ำกว่า 20 คน จะส่งแบบสอบถามให้กลุ่มสมาชิกเพียงกลุ่มเดียว เช่น ตำบลในเมือง มีสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 74 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม เลือกตัวอย่างแบบโควตาได้ จำนวน 6 คน เพื่อความสะดวกผู้ศึกษาจะเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มเดียว จำนวน 6 คนเท่านั้น

2. เครื่องมือการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ

2.1 แบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับสมาชิก โดยมีเนื้อหาแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์ผู้ตอบแบบสอบถาม การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับสหกรณ์และการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะการประกอบอาชีพ และการมีส่วนร่วม โครงสร้างลักษณะคำถามเป็น ปลายปิดและปลายเปิด มีข้อคำถาม 18 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและปัญหาในการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก โดยให้สมาชิกสหกรณ์แสดงความคิดเห็นว่าแต่ละประเด็นเป็นปัญหาในการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกมากน้อยเพียงใด ซึ่งมีมาตรวัด 5 ระดับ จำนวน 24 ข้อ ระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความจริงมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดหรือไม่เห็นด้วย ดังนี้

ระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความจริงมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

มาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรด้วยวิธีของ R. Likert ในประมวลสาระชุดวิชาสถิติและการวิจัยสหกรณ์ (อึ้งใน สุวรรณภา ฐวโชติ 2544: 68) โดยแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด สำหรับข้อความที่เป็นบวก (ในแง่ดี) จะเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ 5 4 3 2 1 และถ้าข้อความที่เป็นลบ (ในแง่ร้าย) จะเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก คือ 1 2 3 4 5 จากนั้นจึงนำคะแนนแต่ละข้อมาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุดการแปลความหมายระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความจริง เกี่ยวกับความคิดเห็นและปัญหาในการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก ใช้วิธีนำค่าเฉลี่ยในแต่ละประเด็นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนระดับความคิดเห็น ผู้ศึกษาได้กำหนดออกเป็น 5 ช่วง โดยใช้สูตรวัดแบบอันตรภาคชั้น จำนวน ดังนี้ (สุบัญญัติ เพ็ญเกียรติ 2547:34)

$$= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วง}}$$

$$= \frac{5 - 1}{5}$$

$$= 0.80$$

นั่นคือ ค่า 0.80 เป็นค่าช่วงคะแนนของระดับอันตรภาคชั้น สามารถแบ่งได้ดังนี้

ระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความจริงมากที่สุด	ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 คะแนน
มาก	ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 คะแนน
ปานกลาง	ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 คะแนน
น้อย	ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 คะแนน
น้อยที่สุด	ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะต่อการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์

2.2 แบบสัมภาษณ์สำหรับคณะกรรมการดำเนินการ ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการดำเนินการ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ สถานะทางสังคม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับสหกรณ์ และธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการทดสอบการวัดคุณภาพข้าว ความรู้ด้านธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก การตลาดและการกำหนดนโยบาย

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และ การกำหนดนโยบายการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก

2.3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่สหกรณ์ฝ่ายการตลาด ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ฝ่ายการตลาด ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพเสริม การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับสหกรณ์ และธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการวัดความรู้ด้านธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก การวัดคุณภาพข้าว การตลาด การให้บริการ ขั้นตอนการปฏิบัติงานรวบรวมข้าวเปลือก

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับนโยบาย ความคิดเห็นการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะในการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก

3. การทดสอบเครื่องมือ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการทดสอบเครื่องมือก่อนที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีวิธีการดังนี้

3.1 การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา นั้น ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่ได้สร้างเสร็จแล้วพร้อมทั้งนิยามของตัวแปรที่มุ่งวัด ให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัด และให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่กำหนดไว้เป็นรายชื่อแล้ว

3.2 การทดสอบความเชื่อมั่นหรือความน่าเชื่อถือได้ (Reliability) การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ นั้น ใช้วิธีของครอนบัก (Cronbach) ซึ่งหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ในประมวลสาระชุดวิชาสถิติและการวิจัยทางสหกรณ์ (อึ้งใน พิศเพลิน เขียวหวาน 2546: 259) ผู้ศึกษานำแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด ไปทดสอบก่อน (Pre-test) เพื่อหาความน่าเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม ในตอนที่ 2 ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและปัญหาในการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ มาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of alpha) ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับสังคมศาสตร์ หรือ SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

Alpha เท่ากับ 0.7728 หากค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (α) เข้าใกล้ค่า 1.00 ถือว่าเครื่องมือวัดนั้นใช้ได้

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้ข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนามจากแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ให้ครบตามจำนวนขนาดตัวอย่างแต่ละตำบลที่กำหนดไว้ แล้วนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์แปลผลและเขียนรายงานการศึกษา ส่วนข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากการค้นคว้าเอกสารทางวิชาการ อินเทอร์เน็ต ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเอกสารรายงานประจำปี รายงานการประชุมของสหกรณ์ ข้อบังคับ ระเบียบของสหกรณ์ รายงานปริมาณธุรกิจ รายละเอียดสมาชิก ทะเบียนคุม คู่มือการปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่ใช้เป็นแนวทางในการศึกษา

5. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติวิเคราะห์ ซึ่งประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง แนวทางการพัฒนาธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด จังหวัดขอนแก่น ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows 11.5 และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการบรรยายประกอบตาราง ตามลำดับ ดังนี้

1. แบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับสมาชิก โดยมีเนื้อหาแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

- 1.1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป การมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์
- 1.2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและปัญหาในการดำเนินธุรกิจรวบรวม

ข้าวเปลือก

- 1.3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะต่อการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์

2. แบบสัมภาษณ์สำหรับคณะกรรมการดำเนินการ ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

- 2.1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการดำเนินการ
- 2.2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก
- 2.3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการวัดความรู้ด้านธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก การวัด

คุณภาพข้าว การตลาด การกำหนดนโยบาย

- 2.4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก

3. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

- 3.1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สหกรณ์
- 3.2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการวัดความรู้ด้านธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก การวัด

คุณภาพข้าวการตลาด การให้บริการ ขั้นตอนการปฏิบัติงานรวบรวมข้าวเปลือก

- 3.3 เป็นคำถามเกี่ยวกับนโยบาย ความคิดเห็นการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก

- 3.4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะในการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก

1. แบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับสมาชิก โดยมีเนื้อหาแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1.1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป การมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์ จำแนกตามสภาพข้อมูลเบื้องต้นทั่วไป

(n=366)

สภาพข้อมูลเบื้องต้นทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	209	57.1
- หญิง	157	42.9
รวม	366	100
อายุ		
- ช่วงอายุต่ำกว่า 40 ปี	27	7.4
- ช่วงอายุ 41 – 60 ปี	238	65.0
- ช่วงอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป	101	27.6
รวม	366	100
ระดับการศึกษา		
- ระดับชั้นประถมศึกษา	208	56.8
- ระดับชั้นมัธยมศึกษา	147	40.2
- ระดับปริญญาตรี	11	3.0
รวม	366	100
การประกอบอาชีพ		
- ทำนาปี	14	3.8
- ทำนาปีและนาปรัง	269	73.5
- ทำนาปี/ปรัง ทำไร่ และเลี้ยงสัตว์	3	0.8
- ทำนาปี/ปรัง และรับจ้างทั่วไปหรืออาชีพอื่นๆ	80	21.9
รวม	366	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

(n = 366)		
สภาพข้อมูลเบื้องต้นทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาที่ประสบ		
- ไม่กรอกแบบสอบถาม	3	0.8
- น้ำท่วม	80	21.9
- โรคพืชและแมลง	9	2.5
- น้ำท่วมและปัจจัยการผลิตแพง	30	8.2
- น้ำท่วม โรคพืชและแมลง และปัจจัยการผลิตแพง	241	65.8
- น้ำท่วม ภัยแล้ง โรคพืชและแมลง ปัจจัยการผลิตแพง	3	0.8
รวม	366	100
การถือครองที่ดิน		
- ที่ดินทำกินเป็นของตนเอง	296	80.9
- เช่าที่ดินทำกิน	8	2.2
- ที่ดินเป็นของตนเองและเช่าที่ดินทำกิน	62	16.9
รวม	366	100
สถานะทางสังคม		
- เป็นผู้นำชุมชน สารวัตรกำนัน/ ผู้ใหญ่บ้าน		
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน / นายก อบต. สมาชิก อบต.	40	10.9
- กรรมการสหกรณ์/ประธานกลุ่มสหกรณ์	54	14.8
- ไม่มีตำแหน่งทางสังคมหรือผู้นำชุมชน	272	74.3
รวม	366	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่าสภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ มีจำนวน 366 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 209 คน เพศหญิง 157 คน คิดเป็นร้อยละ 57.1 และ 42.9 ตามลำดับ อายุของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงอายุ 41 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 65.0 รองลงมาคือมีอายุอยู่ในช่วงอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 27.6 และอายุต่ำกว่า 40 ปี มีเพียงเล็กน้อย

ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างพบว่าส่วนใหญ่จบระดับชั้นประถมศึกษา 208 คน คิดเป็นร้อยละ 56.8 รองลงมาคือระดับชั้นมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 40.2 ส่วนระดับปริญญาตรี มีเพียงเล็กน้อย ด้านการประกอบอาชีพพบว่าสมาชิกกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทำนาปีและนาปรัง 269 คน คิดเป็นร้อยละ 73.5 นอกประกอบอาชีพทำไร่ เลี้ยงสัตว์ และรับจ้างทั่วไปหรืออาชีพอื่น ๆ เพียงเล็กน้อย

ปัญหาที่ประสบพบว่าสมาชิกกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ประสบปัญหาน้ำท่วม โรคพืชและแมลง และปัจจัยการผลิตแพง คิดเป็นร้อยละ 65.8 สำหรับการถือครองที่ดินทำกินพบว่าสมาชิกกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง 296 คน คิดเป็นร้อยละ 80.9 และเช่าที่ดินทำกินเพียงเล็กน้อยสถานะทางสังคมพบว่าสมาชิกกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทางสังคมหรือผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 74.3 รองลงมาเป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และประธานกลุ่มเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 14.8 และเป็นผู้นำชุมชนตำแหน่ง สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน นายกองค้การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เพียงเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 10.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 จำนวนร้อยละของสมาชิกสหกรณ์ จำแนกตามการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับสหกรณ์

(n =366)

สภาพการมีส่วนร่วมกับสหกรณ์	จำนวน	ร้อยละ
เหตุผลการมาสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์		
- ด้วยสมัครใจ	39	10.7
- เพราะญาติหรือเพื่อนบ้านชักชวน	5	1.4
- ต้องการทำธุรกิจ	105	28.7
- ศรัทธาในระบบสหกรณ์	3	0.8
- สมัครใจและต้องการทำธุรกิจ	130	35.5
- สมัครใจ ต้องการทำธุรกิจ และศรัทธา	84	22.9
รวม	366	100

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

(n =366)		
สภาพการมีส่วนร่วมกับสหกรณ์	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก		
- ระยะเวลา 1 -5 ปี	60	16.4
- ระยะเวลา 6 – 10 ปี	57	15.6
- ระยะเวลา 11 – 15 ปี	124	33.8
- ตั้งแต่ระยะเวลา 16 – 20 ปีขึ้นไป	125	34.2
รวม	366	100
ระยะทางการใช้พาหนะเดินทางจากบ้านถึงสหกรณ์		
- พาหนะส่วนตัว	273	74.6
- รถยนต์โดยสารประจำทาง	47	12.8
- รถรับจ้าง	46	12.6
รวม	366	100
จำนวนครั้งที่สมาชิกมาติดต่อกับสหกรณ์		
- จำนวน 1 -3 ครั้ง	135	36.9
- จำนวน 4 -6 ครั้ง	134	36.6
- จำนวน 7 ครั้งขึ้นไป	97	26.5
รวม	366	100
รายการทางธุรกิจที่สมาชิกมาใช้บริการกับสหกรณ์		
- ธุรกิจสินเชื่อ	90	24.6
- ธุรกิจรับฝากเงิน	12	3.3
- ธุรกิจขายหรือขายข้าวเปลือก	8	2.2
- สมาชิกที่ไม่ทำธุรกิจกับสหกรณ์	17	4.6
- ธุรกิจสินเชื่อ รับฝากเงิน ซื้อสินค้า ขายข้าวเปลือก	239	65.3
รวม	366	100

1.2 การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับสหกรณ์ จากการศึกษาพบว่าสมาชิกกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มาสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ด้วยความสมัครใจและต้องการทำธุรกิจกับสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ

35.5 รองลงมาสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์เพราะต้องการทำธุรกิจกับสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 28.7 และมาสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์เพราะเพื่อนบ้านชวนและศรัทธาในระบบสหกรณ์ มีเพียงเล็กน้อย

ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์พบว่ากลุ่มสมาชิกตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสหกรณ์ตั้งแต่ 16 – 20 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 34.2 รองลงมาระยะเวลา 11 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.9 ระยะเวลา 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.4 และระยะเวลา 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.6 ตามลำดับ

ระยะทางและการเดินทางจากบ้านสมาชิกถึงสหกรณ์พบว่าสมาชิกกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ห่างไกลจากสหกรณ์และใช้พาหนะส่วนตัว 273 คน คิดเป็นร้อยละ 74.6 รองลงมาเป็นรถยนต์โดยสารประจำทาง 47 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 และรถรับจ้าง 46 คนคิดเป็นร้อยละ 12.6 ตามลำดับ

สมาชิกกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการติดต่อกับสหกรณ์น้อยที่สุด คือ จำนวน 1 – 3 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 36.9 รองลงมาติดต่อกับสหกรณ์ 4 – 6 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 36.6 และมีสมาชิกเพียงเล็กน้อยที่ติดต่อกับสหกรณ์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.5

สมาชิกกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มาทำธุรกิจกับสหกรณ์ ด้านธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจซื้อสินค้า ธุรกิจขายหรือรวบรวมข้าวเปลือก คิดเป็นร้อยละ 65.3 มีเพียงส่วนน้อยที่มาทำธุรกิจเฉพาะธุรกิจด้านใดด้านหนึ่งกับสหกรณ์

ตารางที่ 4.3 จำนวนร้อยละของสมาชิกสหกรณ์ จำแนกตามการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับธุรกิจสหกรณ์

(n =366)

สภาพการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก	จำนวน	ร้อยละ
การเก็บเกี่ยวข้าว		
- สมาชิกที่ไม่ตอบแบบสอบถาม	3	0.8
- ใช้รถเกี่ยวข้าว	256	70.0
- ใช้มือเกี่ยวข้าว	49	13.4
- ใช้รถเกี่ยวข้าวและใช้มือเกี่ยวข้าว	58	15.8
รวม	366	100
การขนส่งข้าวไปขาย		
- ใช้พาหนะของตนเอง	65	17.8
- รถรับจ้าง	283	77.3
- ใช้พาหนะของตนเองและรถรับจ้าง	18	4.9
รวม	366	100
การเก็บรักษาข้าวเปลือก		
- สมาชิกที่ไม่ตอบแบบสอบถาม	7	1.9
- เก็บในยุ้งฉางของตนเอง	327	89.3
- นำข้าวเปลือกไปจำหน่าย	12	3.3
- เก็บไว้ที่ยุ้งฉางของตนเองและนำข้าวเปลือกไปจำหน่าย	20	5.5
รวม	366	100
การขายข้าวเปลือก		
- สมาชิกที่ไม่ตอบแบบสอบถาม	5	1.4
- ขายข้าวเปลือกสด	71	19.4
- ตากให้แห้งก่อน	3	0.8
- ขายเมื่อมีความต้องการ	34	9.3
- ขายข้าวเปลือกสดและขายเมื่อมีความต้องการ	123	33.6
- ขายข้าวเปลือกสด ตากให้แห้ง และขายเมื่อต้องการ	130	35.5
รวม	366	100

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

(n =366)

สภาพการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก	จำนวน	ร้อยละ
สมาชิกขายข้าวเปลือก		
- สมาชิกที่ไม่ตอบแบบสอบถาม	5	1.4
- ให้พ่อค้า	116	31.7
- ให้สหกรณ์	126	34.4
- ให้สหกรณ์และพ่อค้า	119	32.5
รวม	366	100
รายได้จากการขายข้าวเปลือก		
- สมาชิกที่ไม่ตอบแบบสอบถาม	2	0.5
- ปีละ 1,000 – 3,000 บาท	43	11.7
- ปีละ 3,100 – 6,000 บาท	26	7.1
- ปีละ 6,100 – 10,000 บาท	73	19.9
- ปีละ 10,100 – 20,000 บาท	57	15.6
- ปีละประมาณ 20,000 บาทขึ้นไป	165	45.2
รวม	366	100

1.1 เกี่ยวกับธุรกิจขายหรือรวบรวมข้าวเปลือก จากการศึกษาพบว่าสมาชิกกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกี่ยวข้าวโดยใช้รถเกี่ยวข้าว 256 คน คิดเป็นร้อยละ 69.9 และใช้มือเกี่ยวข้าว มีเพียงเล็กน้อย การขนส่งข้าวไปขายพบว่าสมาชิกกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จ้างรถรับจ้าง 283 คน คิดเป็นร้อยละ 77.3 รองลงมาใช้พาหนะของตนเองขนข้าวไปขาย คิดเป็นร้อยละ 17.8 การเก็บรักษาข้าวเปลือกสมาชิกกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เก็บในยุ้งฉางของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 89.3 และมีเพียงเล็กน้อยที่นำข้าวเปลือกไปจำหน่าย สำหรับการขายข้าวเปลือกของสมาชิกกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ขายข้าวเปลือกสด ตากข้าวให้แห้งก่อนและขายเมื่อมีความต้องการ คิดเป็นร้อยละ 35.5 โดยแยกขายข้าวนาปรังเป็นการขายข้าวเปลือกสด ส่วนข้าวนาปีจะตากข้าวให้แห้งก่อน และขายเมื่อมีความต้องการ คิดเป็นร้อยละ 33.6 0.8

สมาชิกกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ขายข้าวเปลือกให้สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 34.4 รองลงมาขายข้าวเปลือกให้พ่อค้า คิดเป็นร้อยละ 31.7 โดยแยกขายข้าวเปลือกนาปีให้สหกรณ์และขายข้าวเปลือกสดนาปรังให้พ่อค้า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้จากการขายข้าวเปลือกปีละประมาณ 20,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 45.1 รองลงมาขายได้ปีละ 6,100 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.9 และขายได้ปีละ 10,100 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงระดับความคิดเห็นและปัญหาต่อการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์

(n = 366)			
ความคิดเห็นและปัญหา	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. สหกรณ์เป็นแหล่งรับซื้อข้าวเปลือกที่ให้ราคายุติธรรมที่สุด	3.5219	.92355	เห็นด้วยมาก
2. การรับจำนำข้าวเปลือกเป็นการซื้อขั้นต้นเท่านั้นเมื่อครบกำหนดสมาชิกจะได้รับเงินเพิ่มค่าข้าวเปลือกอีก	3.3415	.90100	เห็นด้วยปานกลาง
3. การรับซื้อข้าวเปลือกของสหกรณ์ การช่วยลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งข้าวเปลือกไปขายในตลาด	3.2650	1.12663	เห็นด้วยปานกลางเป็น
4. การรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ เป็นการส่งเสริมให้สมาชิกได้รวมกันขายผลิตผลทางการเกษตรเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองในเรื่องราคามากขึ้น	3.6694	1.04553	เห็นด้วยมาก
5. การทำธุรกิจด้านการซื้อการขายข้าวเปลือกของสหกรณ์ เป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมเพื่อสนับสนุนให้ธุรกิจสินเชื่อได้รับการชำระหนี้ และการกู้เงินของสมาชิกสหกรณ์ได้เร็วขึ้น	3.9945	.91560	เห็นด้วยมาก
6. เงินเพิ่มค่าข้าวเปลือกหรือเงินเฉลี่ยคืนที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์เป็นผลจากการเพิ่มอำนาจต่อรองให้ราคาข้าวสูงขึ้นและมีกำไร	3.5355	1.10669	เห็นด้วยมาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

(n =366)			
ความคิดเห็นและปัญหา	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
7. กรรมการของสหกรณ์ชุดปัจจุบัน มีประสบการณ์ในการบริหารงานสหกรณ์ ด้านการกำหนดนโยบายรวบรวมข้าวเปลือก ดีกว่าชุดที่ผ่านมา เช่น การกำหนดราคา รับซื้อข้าวเปลือกตามชนิดและคุณภาพ ของข้าวเปลือก	3.7268	.79842	เห็นด้วยมาก
8. กรรมการของสหกรณ์ชุดปัจจุบัน มีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่องาน ด้านการรวบรวมข้าวเปลือกมากกว่าชุดเดิม เช่น การกำกับดูแลการชั่ง การวัดคุณภาพ (วัดความชื้น) สิ่งเจือปน ความบริสุทธิ์ของ พันธุ์ข้าวต่าง ๆ การลงข้าวเปลือก	3.8443	.80771	เห็นด้วยมาก
9. ความเสียสละและคุณธรรมในการปฏิบัติงาน ของกรรมการไม่ลำเอียงหรือเลือกปฏิบัติ มุ่งผลประโยชน์ส่วนตนน้อยที่สุด เช่น การกำกับดูแล ควบคุมการกำหนดราคา รับซื้อข้าวเปลือกตามชนิดพันธุ์ คุณภาพ (ความชื้น) สิ่งเจือปน การชั่ง	3.5219	.9409	เห็นด้วยมาก
10. เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่ กลางต่อสมาชิก ลำเอียง ไม่เท่าเทียมกันอยู่เสมอ เช่น การชั่ง การตรวจสอบคุณภาพ การกำหนดราคารับซื้อ การจัดทำเอกสาร	2.8142	1.18826	เห็นด้วยปาน

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

(n =366)			
ความคิดเห็นและปัญหา	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
11. การทำงานของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ กลางสมาชิกมีส่วนร่วมรับรู้ขั้นตอน การตรวจสอบคุณภาพข้าว ผลการตรวจสอบ การกำหนดราคา และการชั่งน้ำหนัก	3.0137	1.16916	เห็นด้วยปาน
12. เมื่อเจ้าหน้าที่สหกรณ์ปฏิบัติงานผิดพลาด มักจะโทษเป็นความผิดของสมาชิกเสมอ เช่น การตรวจสอบคุณภาพ การกำหนดราคาซื้อขาย การชั่ง การจัดทำเอกสาร	2.5820	1.01366	เห็นด้วยน้อย
13. เจ้าหน้าที่สหกรณ์ขาดประสบการณ์ในการ กลางทำงานในหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ เช่น การตรวจสอบคุณภาพข้าว (ความชื้น สิ่งเจือปน ความบริสุทธิ์) การชั่ง การกำหนดราคาซื้อขาย ความถูกต้องของเอกสาร	2.8333	1.19912	เห็นด้วยปาน
14. ขั้นตอนในการซื้อข้าวเปลือกของสหกรณ์ กลางค่อนข้างยุ่งยาก ซับซ้อน เชื่องช้า รอนาน	2.8607	1.20943	เห็นด้วยปาน
15. การดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก กลางของสหกรณ์ขาดการวางแผนและความพร้อม ในการทำงานที่ดี เช่น การจัดลำดับในการ เข้ารับบริการ (ก่อน-หลัง) ความชำนาญของ เจ้าหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพ การชั่งน้ำหนัก ระยะเวลาที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพ การชั่งน้ำหนัก การจัดทำเอกสาร และระยะเวลาในการรับเงิน	3.1940	1.03795	เห็นด้วยปาน
16. สหกรณ์มีอุปกรณ์และปัจจัยอื่น ๆ กลางในการรวบรวมข้าวเปลือกไม่เพียงพอ เช่น มาตรฐานเครื่องชั่ง มาตรฐานเครื่อง ตรวจสอบคุณภาพข้าว (เครื่องวัดความชื้น) จำนวนเครื่อง	3.2732	1.10128	เห็นด้วยปาน

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

(n =366)			
ความคิดเห็นและปัญหา	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
17. การแบ่งแยกหน้าที่ภายในสหกรณ์ กลางมีสายงานที่ต้องติดต่อกัน ซ้ำซ้อนและ ไม่แน่นอน เช่นเจ้าหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพ ชั่งน้ำหนัก ลงข้าวจัดทำเอกสาร รับ-จ่ายเงิน	2.9645	1.07848	เห็นด้วยปาน
18. การติดต่อขายข้าวเปลือกให้สหกรณ์ กลางต้องใช้เวลานานและยุ่งยากมากกว่า การขายข้าวเปลือกให้พ่อค้า	2.8552	1.12910	เห็นด้วยปาน
19. การรับเงินค่าขายข้าวเปลือกจากสหกรณ์ ไม่ค่อยตรงเวลานัดหมายและยุ่งยาก	2.5191	1.10957	เห็นด้วยน้อย
20. การรับเงินค่าขายข้าวเปลือกจากสหกรณ์ สหกรณ์จะหักชำระหนี้ก่อน	1.9945	1.11771	เห็นด้วยน้อย
21. การบริการขนส่งข้าวเปลือกของสหกรณ์ กลางไม่สะดวกและรวดเร็วเหมือนพ่อค้าในท้องถิ่น	3.1202	1.24824	เห็นด้วยปาน
22. การประชุมกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ เป็นการระดมหุ้น การติดตามเร่งรัด การชำระหนี้ และรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	3.9645	.96591	เห็นด้วยมาก
23. การประชุมกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ มีการร่วมกันวางแผนการแสดงความคิดเห็น การรับฟังปัญหาจากสมาชิก	3.8661	.92520	เห็นด้วยมาก
24. สมาชิกสหกรณ์ไม่ค่อยได้เข้าร่วม ประชุมใหญ่สามัญประจำปี เพื่อรับทราบ ผลการดำเนินงาน เลือกตั้งคณะกรรมการ และวางแผนการดำเนินงาน	3.5301	1.34996	เห็นด้วยมาก

1.2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและปัญหาในการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก

การศึกษาในส่วนนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นและปัญหาในการดำเนินธุรกิจ การขายหรือธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ ซึ่งมีระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความจริงมากที่สุด ในระดับความเห็นด้วยมากที่สุด (5) ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 คะแนน ระดับความเห็นด้วยมาก (4) ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 คะแนน ระดับความเห็นด้วยปานกลาง (3) ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 คะแนน ระดับความเห็นด้วยน้อย (2) ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 คะแนน และระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุดหรือไม่เห็นด้วย (1) ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 คะแนน ผลการศึกษาปรากฏตามตารางที่ 4.4 รายละเอียดดังนี้

1. สหกรณ์เป็นแหล่งรับซื้อข้าวเปลือกที่ให้ราคายุติธรรมที่สุด ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.5219$)

2. การรับจำหน่ายข้าวเปลือกเป็นการซื้อขั้นต้นเท่านั้น เมื่อครบกำหนดสมาชิกจะได้รับเงินเพิ่มค่าข้าวเปลือกอีก ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.3415$)

3. การรับซื้อข้าวเปลือกของสหกรณ์เป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งข้าวเปลือกไปขายในตลาด ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.2650$)

4. การรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ เป็นการส่งเสริมให้สมาชิกได้รวมกันขายผลิตผลทางการเกษตรเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองในเรื่องราคามากขึ้น ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.6694$)

5. การทำธุรกิจด้านการซื้อ การขายข้าวเปลือกของสหกรณ์ เป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วม เพื่อสนับสนุนให้ธุรกิจสินเชื่อได้รับการชำระหนี้และการกู้เงินของสมาชิกสหกรณ์ได้เร็วขึ้น ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.9945$)

6. เงินเพิ่มค่าข้าวเปลือกหรือเงินเฉลี่ยคืนที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์เป็นผลจากการเพิ่มอำนาจต่อรองให้ราคาข้าวสูงขึ้นและมีกำไร ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.5355$)

7. กรรมการของสหกรณ์ชุดปัจจุบันมีประสบการณ์ในการบริหารงานสหกรณ์ ด้านการกำหนดนโยบายรวบรวมข้าวเปลือก ดีกว่าชุดที่ผ่านมา เช่น การกำหนดราคารับซื้อข้าวเปลือกตามชนิดและคุณภาพของข้าวเปลือก ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.7268$)

8. กรรมการของสหกรณ์ชุดปัจจุบันมีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่องาน ด้านการรวบรวมข้าวเปลือกมากกว่าชุดเดิม เช่น การกำกับดูแลการชั่ง การวัดคุณภาพ (วัดความชื้น) สิ่งเจือปน ความบริสุทธิ์ของพันธุ์ข้าวต่างๆ การลงข้าวเปลือก ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.8443$)

9. ความเสียสละและยุติธรรมในการปฏิบัติงานของกรรมการ ไม่ลำเอียงหรือเลือกปฏิบัติ มุ่งผลประโยชน์ส่วนตนน้อยที่สุด เช่น การกำกับดูแล ควบคุมการกำหนดราคารับซื้อข้าวเปลือกตามชนิดพันธุ์ คุณภาพ (ความชื้น) สิ่งเจือปน การชั่ง ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.5219$)

10. เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่ต่อสมาชิก ลำเอียง ไม่เท่าเทียมกันอยู่เสมอ เช่น การชั่ง การตรวจสอบคุณภาพ การกำหนดราคารับซื้อ การจัดทำเอกสาร ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.8142$)

11. การทำงานของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ สมาชิกมีส่วนร่วมรับรู้ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพข้าว ผลการตรวจสอบ การกำหนดราคา และการชั่งน้ำหนัก ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.0137$)

12. เมื่อเจ้าหน้าที่สหกรณ์ปฏิบัติงานผิดพลาด มักจะโทษเป็นความผิดของสมาชิกเสมอ เช่น การตรวจสอบคุณภาพ การกำหนดราคารับซื้อ การชั่ง การจัดทำเอกสาร ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.5820$)

13. เจ้าหน้าที่สหกรณ์ขาดประสิทธิภาพในการทำงานในหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ เช่น การตรวจสอบคุณภาพข้าว (ความชื้น สิ่งเจือปน ความบริสุทธิ์) การชั่ง การกำหนดราคารับซื้อ ความถูกต้องของเอกสาร ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.8333$)

14. ขั้นตอนในการซื้อข้าวเปลือกของสหกรณ์ค่อนข้างยุ่งยาก ซับซ้อน เชื่องช้า รอนาน ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.8607$)

15. การดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ขาดการวางแผนและความพร้อมในการทำงานที่ดี เช่น การจัดลำดับในการเข้ารับบริการ (ก่อน-หลัง) ความชำนาญของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพ การชั่งน้ำหนัก ระยะเวลาที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพ ระยะเวลาในการชั่งน้ำหนัก ระยะเวลาในการจัดทำเอกสาร และระยะเวลาในการรับเงิน ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.1940$)

16. สหกรณ์มีอุปกรณ์และปัจจัยอื่น ๆ ในการรวบรวมข้าวเปลือกไม่เพียงพอ เช่น มาตรฐานเครื่องซัง มาตรฐานเครื่องตรวจสอบคุณภาพข้าว (เครื่องวัดความชื้น) จำนวนเครื่อง ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.2732$)

17. การแบ่งแยกหน้าที่ภายในสหกรณ์มีสายงานที่ต้องติดต่อกันมาก ชับซ้อนและไม่แน่นอน เช่นเจ้าหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพ ชั่งน้ำหนัก ลงข้าว จัดทำเอกสาร รับ-จ่ายเงิน ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.9645$)

18. การติดต่อขายข้าวเปลือกให้สหกรณ์ต้องใช้เวลานานและยุ่งยากมากกว่าการขายข้าวเปลือกให้พ่อค้าผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.8552$)

19. การรับเงินค่าขายข้าวเปลือกจากสหกรณ์ ไม่ค่อยตรงเวลานัดหมายและยุ่งยาก ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.5191$)

20. การรับเงินค่าขายข้าวเปลือกจากสหกรณ์ สหกรณ์จะหักชำระหนี้ก่อน ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.9945$)

21. การบริการขนส่งข้าวเปลือกของสหกรณ์ ไม่สะดวกและรวดเร็วเหมือนพ่อค้าในท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.1202$)

22. การประชุมกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ เป็นการระดมหุ้น การติดตามเร่งรัดการชำระหนี้ และรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.9645$)

23. การประชุมกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ มีการร่วมกันวางแผน การแสดงความคิดเห็น การรับฟังปัญหาจากสมาชิก ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.8661$)

24. สมาชิกสหกรณ์ไม่ค่อยได้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี เพื่อรับทราบผลการดำเนินงาน เลือกตั้งคณะกรรมการ และวางแผนการดำเนินงาน ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.5301$)

1.3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะต่อธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรหนองหอย จำกัด ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาการขายข้าวเปลือกให้สหกรณ์ซึ่งผู้ศึกษารวบรวมสรุปได้ดังนี้

สมาชิกกลุ่มตัวอย่างจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการขนข้าวเปลือกมาขายให้สหกรณ์ในอัตราตันละ 200 – 300 บาท ตามระยะทางใกล้ - ไกล สหกรณ์ประชาสัมพันธ์การรับซื้อข้าวเปลือก

ซ้ำ สมาชิกไม่รู้ ทำให้ขายข้าวเปลือกให้พ่อค้าก่อนซึ่งมารับซื้อถึงที่และจ่ายเงินสดทันที พร้อมกับรถเกี่ยวข้าว สหกรณ์มีเจ้าหน้าที่มาบริการน้อย ไม่เพียงพอ ไม่มีความชำนาญในเรื่องการตรวจวัดคุณภาพข้าว ความชื้น สิ่งเจือปน ชนิดพันธุ์ข้าว แก้ปัญหาให้สมาชิกไม่ได้ ไม่มีรถไปขนข้าว ให้สมาชิกขนข้าวมาเอง มีขั้นตอนยุ่งยาก ใช้เวลานาน หักความชื้น สิ่งเจือปนมาก ให้ราคาน้อยและไม่กำหนดราคาที่แน่นอน ช้าในการเปลี่ยนแปลงราคาในแต่ละวัน

สำหรับความต้องการข้อเสนอแนะของสมาชิกสหกรณ์ สรุปได้ดังนี้
สมาชิกกลุ่มตัวอย่าง ต้องการให้สหกรณ์ประกาศรับซื้อข้าวเปลือกล่วงหน้า โดยกำหนดอัตราความชื้น น้ำหนัก ราคาให้เป็นปัจจุบัน ปีคประกาศไว้หน้าสหกรณ์ หรือประกาศทางหอกระจายข่าว ประชาสัมพันธ์ให้ทราบ เรื่องราคา การเปลี่ยนแปลงราคาขึ้นลงของราคาข้าวก่อนนำข้าวไปขายให้รวดเร็ว ต้องการให้สหกรณ์มีรถรับซื้อข้าวเปลือกถึงที่ มีความพร้อมด้านอุปกรณ์ เครื่องชั่งคุณภาพดีมีมาตรฐาน ด้านการให้บริการอย่างรวดเร็ว ไปเปิดจุดรับซื้อใกล้บ้านอย่างทั่วถึง

2. แบบสัมภาษณ์สำหรับคณะกรรมการดำเนินการ ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

ผู้ศึกษาได้สัมภาษณ์กรรมการ จำนวน 3 คน ประกอบด้วยประธานกรรมการ รองประธานกรรมการและเลขานุการ ได้สัมภาษณ์ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ของคณะกรรมการดำเนินการ อายุ 62 , 65 และ 53 ปี ตามลำดับ การศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา ประกอบอาชีพทำนาปีและนาปรัง มีขนาดพื้นที่ทำกิน 15 – 25 ไร่ นาปีจะปลูกข้าวเหนียวพันธุ์ กข. 6 ไร่รับประทานในครัวเรือน และข้าวหอมมะลิพันธุ์ 105 ไร่จำหน่ายเนื่องจากได้ราคาดี ส่วนข้าวนาปรังจะปลูกพันธุ์พิษณุโลก 2 เนื่องจากด้านทานโรคได้ดี ด้านปัญหาที่ประสบ คือน้ำท่วมและปัจจัยการผลิตมีราคาแพง สถานะทางสังคมเป็นผู้นำท้องถิ่น

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกจากการสัมภาษณ์กรรมการ จำนวน 3 คน กรรมการมาสมัครเป็นสมาชิกด้วยความสมัครใจ และต้องการทำธุรกิจกับสหกรณ์ เป็นสมาชิกสหกรณ์ 16 – 20 ปีขึ้นไป การเดินจากบ้านมาถึงสหกรณ์ ประมาณ 15 – 20 กิโลเมตร โดยพาหนะส่วนตัว การดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการมากกว่า 2 วาระ /4 ปี ร่วมทำกิจกรรมกับสหกรณ์ด้านการทำธุรกิจด้านต่าง ๆ ของสหกรณ์ การมาปฏิบัติหน้าที่กรรมการตามที่ได้รับมอบหมาย การเก็บเกี่ยวข้าวจะใช้รถเกี่ยวข้าว การขนข้าวไปขายจะใช้บริการรถรับจ้างทั่วไป เก็บข้าวไว้ในยุ้งฉางของตนเอง การขายข้าวจะขายข้าวเปลือกสดเนื่องจากมีจำนวนมากและไม่มีการเก็บ ถ้ามีที่ตากข้าวและฝนไม่ตกจะตากข้าวเปลือกให้แห้งก่อนนำไปขายจะได้ราคาดีกว่า จะขายข้าวให้สหกรณ์และพ่อค้า รายได้จากการขายข้าวปีละประมาณมากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการวัดความรู้ด้านธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก การตรวจวัดคุณภาพข้าว การตลาดการกำหนดนโยบาย จากการสัมภาษณ์กรรมการ จำนวน 3 คน เป็นผู้มีความรู้เรื่องข้าวเปลือกเป็นอย่างดี เนื่องจากเคยผ่านการอบรมเรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว โครงการโรงสีระบบปิด GMP และโครงการการใช้ประโยชน์จากอุปกรณ์การตลาด และมีประสบการณ์ด้านการเป็นผู้บริหารสหกรณ์ การเป็นเกษตรกรชาวนาผู้ปลูกข้าวมานาน การตรวจสอบคุณภาพข้าวและกำหนดราคาข้าวเปลือกเป็นไปตามประกาศของกรมการค้าภายใน และอ้างอิงราคาตลาดกลาง โดยผ่านเครื่องตรวจวัดคุณภาพข้าวตามมาตรฐาน สหกรณ์จะติดประกาศ หลักเกณฑ์ เงื่อนไข การกำหนดราคา และขั้นตอนการรับซื้อข้าวให้ทุกคนทราบทั่วกัน จะใช้เวลาในการรับซื้อข้าวตั้งแต่รถบรรทุกข้าวเปลือกเข้ามาติดต่อขายข้าวให้สหกรณ์ ตรวจสอบวัดคุณภาพข้าว ตกลงราคา ชั่งน้ำหนัก ออกใบชั่ง ลงข้าว ชั่งรถเปล่า ออกใบชั่งคำนวณราคา รับเงิน ประมาณไม่เกิน 30 นาที

ในการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ คณะกรรมการจะมีการประชุมทุกครั้งในรอบปีการผลิตข้าว เพื่อกำหนดนโยบายการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก และวางแผนการดำเนินงาน สหกรณ์จะกำหนดนโยบายซื้อมาขายไป โดยรวบรวมข้าวเปลือกจากสมาชิกและเกษตรกรทั่วไปตามที่สมาชิกต้องการจะขาย แล้วสหกรณ์จะดำเนินการขายให้พ่อค้าหรือโรงสี โดยคิดค่าบริหารจัดการเป็นส่วนต่างกำไรร้อยละ 50 – 90 สตางค์ และซื้อมาเก็บไว้สีแปรรูปเป็นข้าวสารจำหน่ายต่อไป

เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และการกำหนดนโยบายการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก จากการสัมภาษณ์กรรมการทั้ง 3 คน ได้อธิบายเกี่ยวกับการที่สหกรณ์ไม่สามารถซื้อข้าวเปลือกในราคาที่สูงเกินราคาตลาดกลางได้ ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจซื้อหรือให้ราคาสูงได้เนื่องจากจะเกิดความเสียหายกับสหกรณ์ ในการตัดสินใจอันรวดเร็วของคนเดียว โดยเฉพาะในตลาดกลางก็มีพ่อค้าเข้าหุนกัน สมยอมราคากัน ให้ราคาไม่เกินกันมากนัก เป็นการตกลงราคาที่เขาเปรียบกับเกษตรกรผู้ขายข้าว ชาวนาปรังสหกรณ์จะไม่รับซื้อ ให้พ่อค้าเข้าตลาดกลางเพื่อรับซื้อข้าวเปลือกสดจากสมาชิก เนื่องจากเป็นการลงทุนที่สูงในระยะสั้น และสหกรณ์มีความเสี่ยงในการถูกพ่อค้ารวมตัวกันกดราคาข้าวเปลือกกับสหกรณ์ ด้านการบริการรถขนข้าวและเปิดจุดรับซื้อข้าวใกล้บ้านสมาชิก สหกรณ์ไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากค่าใช้จ่ายสูงทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งสหกรณ์จะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายและเสี่ยงต่อการเกิดข้าวเปลือกสูญหาย ด้านการประชาสัมพันธ์สหกรณ์ได้มอบให้ประธานกลุ่มประชาสัมพันธตามหอกระจายข่าว บางกลุ่มไม่มีการประชาสัมพันธ์ ทำให้สมาชิกไม่ทราบข้อมูลข่าวสารการรับซื้อข้าวเปลือกราคาดีของสหกรณ์ หรือการที่สหกรณ์ไม่หักเงินค่าข้าวเปลือกชำระหนี้ การชำระหนี้สหกรณ์ให้

เป็นความสมัครใจของสมาชิก เพียงแจ้งให้ทราบ และเชิญชวนให้ชำระหนี้เท่านั้น การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง การประชุมใหญ่สามัญประจำปีโดยผู้แทนสมาชิกทำให้สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ทำให้สมาชิกไม่เข้าใจการดำเนินงานของสหกรณ์ ไม่มาขายข้าวให้สหกรณ์ และไม่ศรัทธาในระบบสหกรณ์

3. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

ผู้ศึกษาได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สหกรณ์ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้จัดการ รองผู้จัดการฝ่ายการตลาด และเจ้าหน้าที่การตลาด ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ฝ่ายการตลาด จากการสัมภาษณ์ผู้ศึกษาพบว่า มีอายุ 52, 55 และ 47 ปี ตามลำดับ จบการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีการประกอบอาชีพเสริมโดยการทำนาปีและนาปรัง มีขนาดพื้นที่ทำกิน 10 – 20 ไร่ นาปีจะปลูกข้าวเหนียวพันธุ์ กข. 6 ไร่รับประทานในครัวเรือน และข้าวหอมมะลิพันธุ์ 105 ไร่จำหน่ายเนื่องจากได้ราคาดี ส่วนข้าวนาปรังจะปลูกพันธุ์พิษณุโลก 2 เนื่องจากด้านทานโรคได้ดี ด้านปัญหาที่ประสบ คือ น้ำท่วมและปัจจัยการผลิตมีราคาแพง

การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก การมาสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ประเภทสมทบตามเงื่อนไขของสหกรณ์ เป็นสมาชิกสหกรณ์ 16 – 20 ปีขึ้นไป และทำงานอยู่ในสหกรณ์ 15 – 20 ปีขึ้นไป โดยการเปลี่ยนตำแหน่งและเลื่อนระดับ การเดินจากบ้านมาถึงสหกรณ์ประมาณ 5 – 15 กิโลเมตร โดยพาหนะส่วนตัว ร่วมทำกิจกรรมกับสหกรณ์ด้านการทำธุรกิจต่าง ๆ การเก็บเกี่ยวข้าวจะให้รถเกี่ยวข้าว การขนข้าวไปขายจะใช้บริการรถรับจ้างทั่วไป เก็บข้าวไว้ในยุ้งฉางของตนเอง การขายข้าวจะขายข้าวเปลือกสดเนื่องจากมีจำนวนมากและไม่มีที่เก็บ ถ้ามีที่ตากข้าวและฝนไม่ตกจะตากข้าวเปลือกให้แห้งก่อนนำไปขายจะได้ราคาดีกว่า จะขายข้าวให้สหกรณ์และพ่อค้าตามสถานการณ์ รายได้จากการขายข้าวปีละประมาณมากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการวัดความรู้ด้านธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก การตรวจวัดคุณภาพข้าว การตลาดการกำหนดนโยบาย จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สหกรณ์ จำนวน 3 คน เป็นผู้มีความรู้เรื่องข้าวเปลือกเป็นอย่างดี เนื่องจากเคยผ่านการอบรมเรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว โครงการโรงสีระบบปิด GMP และโครงการการใช้ประโยชน์จากอุปกรณ์การตลาด และมีประสบการณ์ด้านการเป็นผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานประจำในสหกรณ์ การเป็นเกษตรกรชาวนาผู้ปลูกข้าวมานาน การตรวจสอบคุณภาพข้าวและกำหนดราคาข้าวเปลือกเป็นไปตามประกาศของ

กรมการค้าภายใน และอ้างอิงราคาตลาดกลาง โดยผ่านเครื่องตรวจวัดคุณภาพข้าวตามมาตรฐาน สหกรณ์จะติดประกาศ หลักเกณฑ์ เงื่อนไข การกำหนดราคา และขั้นตอนการรับซื้อข้าวให้ทุกคน ทราบทั่วกัน จะใช้เวลาในการรับซื้อข้าวตั้งแต่รถบรรทุกข้าวเปลือกเข้ามาติดต่อขายข้าวให้สหกรณ์ ตรวจสอบวัดคุณภาพข้าว ตกลงราคา ชั่งน้ำหนัก ออกใบชั่ง ลงข้าว ชั่งรถเปล่า ออกใบชั่ง คำนวณราคา รับเงิน ประมาณไม่เกิน 30 นาที ถ้าช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวผลผลิตสมาชิกจะมาขาย ข้าวพร้อมกันจำนวนมากทำให้ช้าและรอนาน

ในการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ จะมีการเข้าร่วมประชุมกับ คณะกรรมการทุกครั้งในรอบปีการผลิตข้าว เพื่อปฏิบัติตามนโยบายการดำเนินธุรกิจรวบรวม ข้าวเปลือก และวางแผนการดำเนินงาน สหกรณ์จะกำหนดนโยบายซื้อมาขายไป โดยรวบรวม ข้าวเปลือกจากสมาชิกและเกษตรกรทั่วไปตามที่สมาชิกต้องการจะขาย แล้วสหกรณ์จะดำเนินการ ขายให้พ่อค้าหรือโรงสี โดยคิดค่าบริหารจัดการเป็นส่วนต่างกิโลกรัมละ 50 – 90 สตางค์ และซื้อ มาเก็บไว้สีแปรรูปเป็นข้าวสารจำหน่ายต่อไป

เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และการกำหนดนโยบายการ ดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดการสหกรณ์ทั้ง 3 คน เห็นด้วยกับ นโยบายการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์และได้อธิบายเกี่ยวกับการที่สหกรณ์ไม่ สามารถซื้อข้าวเปลือกในราคาที่สูงเกินราคาตลาดกลางได้ ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจซื้อหรือให้ ราคาสูงได้เนื่องจากจะเกิดความเสียหายกับสหกรณ์ ในการตัดสินใจอันรวดเร็วของคนคนเดียว โดยเฉพาะในตลาดกลางก็มีพ่อค้าเข้าหุนกัน สมยอมราคากัน ให้ราคาไม่เกินกันมากนักเป็นการตกลงราคาที่เขาเปรียบกับเกษตรกรผู้ขายข้าว ข้าวนาปรังสหกรณ์จะไม่รับซื้อ ให้พ่อค้าเช่าตลาดกลาง ในอัตราตันละ 130 บาท โดยสหกรณ์รับผิดชอบค่าบริหารจัดการตลาดกลาง เพื่อรับซื้อข้าวเปลือก สดจากสมาชิก เนื่องจากเป็นการลงทุนที่สูงในระยะสั้น และสหกรณ์มีความเสี่ยงในการถูกพ่อค้า รวมตัวกันกดราคาข้าวเปลือกกับสหกรณ์ ด้านการบริการรถขนข้าวและเปิดจุดรับซื้อข้าวใกล้บ้าน สมาชิก สหกรณ์ไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากค่าใช้จ่ายสูงทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่ง สหกรณ์จะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายและเสี่ยงต่อการเกิดข้าวเปลือกสูญหาย ด้านการประชาสัมพันธ์ สหกรณ์ได้มอบให้ประธานกลุ่มประชาสัมพันธ์ตามหอกระจายข่าว บางกลุ่มไม่มีการ ประชาสัมพันธ์ ทำให้สมาชิกไม่ทราบข้อมูลข่าวสารการรับซื้อข้าวเปลือกราคาดีของสหกรณ์ หรือ การที่สหกรณ์ไม่หักเงินค่าข้าวเปลือกชำระหนี้ การชำระหนี้สหกรณ์ให้เป็นความสมัครใจของ สมาชิก เพียงแจ้งให้ทราบ และเชิญชวนให้ชำระหนี้เท่านั้น การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง การ ประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิกทำให้สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ทำให้

สมาชิกไม่เข้าใจการดำเนินงานของสหกรณ์ ไม่มาขายข้าวให้สหกรณ์ และไม่ศรัทธาในระบบสหกรณ์

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง แนวทางการพัฒนาธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์ วิธิดำเนินการศึกษและผลการศึกษา ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด
- 1.1.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์
- 1.1.3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์

1.2 วิธิดำเนินการศึกษา

1.2.1 ประชากรในการศึกษา คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด จำนวน 4,189 คน แบ่งเป็น 77 กลุ่ม อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ 17 ตำบล ในอำเภอเมือง และอำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

1.2.2 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 366 คน ซึ่งได้จากการใช้สูตรการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ กำหนดค่านัยสำคัญที่ 0.05 โดยยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ 5 ค่าความเชื่อมั่นมั่นร้อยละ 95 เนื่องจากแต่ละกลุ่มในแต่ละตำบลมีจำนวนสมาชิกไม่เท่ากัน ผู้ศึกษาจึงสุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มในแต่ละตำบลตามสัดส่วนของจำนวนสมาชิกทั้งหมดในแต่ละตำบลเป็นตัวกำหนดและเลือกตัวอย่างแบบโควตา โดยใช้สูตรของ Nag talon

1.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและคุณภาพของเครื่องมือการศึกษา ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปใช้ได้มีการทดสอบความถูกต้องของเนื้อหา โดยการนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่ศึกษาตรวจสอบแล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ จากนั้นได้ตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้เก็บข้อมูลจากสมาชิกสหกรณ์ในการศึกษา จำนวน 30 ราย แล้วนำคำตอบจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นและปัญหาต่อการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด มาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability Coefficients) ปรากฏค่า Alpha = .7728

1.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเองในช่วงเดือนมกราคม ถึงเดือนเมษายน พ.ศ.2555 โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปมอบให้ประธานกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ เพื่อแจกต่อให้แก่สมาชิกสหกรณ์ในกลุ่มตามจำนวนโควตาที่ต้องการ

1.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows 11.5 โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในรูปแบบของการแจกแจงความถี่ (Frequency) การหาค่าสัดส่วนหรือร้อยละ (Percents) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Std.) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum)

1.3 ผลการศึกษา

1.3.1 สภาพทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด พบว่า เป็นสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่ มีพื้นที่ดำเนินงาน 2 แห่ง คือ ที่อำเภอเมืองและอำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ดำเนินธุรกิจด้านสินเชื่อ ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจซื้อหรือรวบรวมข้าวเปลือก ธุรกิจขายหรือจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจแปรรูปข้าวเปลือก และให้บริการด้านต่าง ๆ สมาชิกอาศัยอยู่ห่างไกลจากสหกรณ์ การสื่อสารต้องผ่านประธานกลุ่มสมาชิกสหกรณ์และผู้นำชุมชน การประชุมใหญ่สามัญประจำปีโดยใช้ผู้แทนสมาชิก สหกรณ์จะไปพบสมาชิกสหกรณ์ในคราวประชุมกลุ่มเพื่อติดตามเร่งรัดหนี้สินของสหกรณ์ ทำให้สมาชิกรับรู้ข่าวสารและมาติดต่อกับสหกรณ์น้อย

1.3.2 สภาพทั่วไปของสมาชิก พบว่าสมาชิกกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ ประมาณ 41 – 60 ปี จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพทำนาปีและนาปรัง ปัญหาที่ประสบประจำคือ น้ำท่วม โรคพืชและแมลง และปัจจัยการผลิตแพง สมาชิกส่วนใหญ่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง

1.3.3 เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับสหกรณ์ พบว่าสมาชิกกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มาสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ด้วยความสมัครใจเพราะต้องการทำธุรกิจกับสหกรณ์ มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 16 - 20 ปี การเดินทางไปติดต่อกับสหกรณ์สมาชิกส่วนใหญ่ใช้พาหนะของตนเอง มีการติดต่อกับสหกรณ์ปีละ 1-3 ครั้ง สมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ ด้านธุรกิจสินเชื่อ รับฝากเงิน ซื้อสินค้าและธุรกิจขายสินค้า

1.3.4 เกี่ยวกับธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก พบว่าสมาชิกกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้รถเกี่ยวข้าว ขนส่งข้าวไปขายโดยใช้รถรับจ้าง เก็บรักษาข้าวไว้ในยุ้งฉางของตนเอง การขายข้าวเปลือกสมาชิกสหกรณ์จะขายข้าวเปลือกสดและขายเมื่อมีความต้องการ โดยจะขายให้สหกรณ์ก่อน และสมาชิกมีรายได้จากการขายข้าวเปลือกปีละประมาณ 20,000 บาทขึ้นไป

1.3.5 เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ พบว่าสหกรณ์ให้พ่อค้าเช่าสถานที่รับซื้อข้าวเปลือกนาปรัง ในอัตราตันละ 130 บาท โดยสหกรณ์รับผิดชอบค่าบริหารจัดการตลาดกลาง

1.3.6 เกี่ยวกับความคิดเห็นและปัญหาต่อการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ เมื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ต่อการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก พบว่าสมาชิกกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เชื่อว่าสหกรณ์จะเป็นสถานรับซื้อข้าวเปลือกที่ให้ราคายุติธรรม สามารถสร้างอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลางได้ สนับสนุนธุรกิจสินเชื่อ เชื้อถือในความยุติธรรม ความรู้ความสามารถของคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ และเห็นว่าการขายข้าวเปลือกให้สหกรณ์ขาดการวางแผน ไม่สะดวก ช้า ยุ่งยากในระดับปานกลาง ส่วนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสมาชิกส่วนใหญ่จะรับรู้จากการประชุมกลุ่มสมาชิกสหกรณ์

1.3.7 เกี่ยวกับปัญหาการขายข้าวเปลือกให้สหกรณ์ ความต้องการและข้อเสนอแนะของสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง พบว่า สมาชิกจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการขนข้าวเปลือกมาขายให้สหกรณ์ในอัตราตันละ 200 – 300 บาท ตามระยะทางใกล้ - ไกล สมาชิกขายข้าวเปลือกให้พ่อค้าที่มารับซื้อถึงที่และจ่ายเงินสดทันที ซึ่งพ่อค้าจะมาพร้อมกับรถเกี่ยวข้าว สหกรณ์มีเจ้าหน้าที่มาบริการน้อย มีขั้นตอนยุ่งยาก ใช้เวลานาน สำหรับความต้องการข้อเสนอแนะของสมาชิกสหกรณ์ พบว่าสมาชิกต้องการให้สหกรณ์ประกาศรับซื้อข้าวเปลือกล่วงหน้า ประชาสัมพันธ์ให้ทราบ เรื่องราคาขึ้นลงของราคาข้าวก่อนนำข้าวไปขาย ต้องการให้สหกรณ์มีรถรับซื้อข้าวเปลือกถึงที่ มีความพร้อมด้านอุปกรณ์ เครื่องชั่ง คุณภาพดีมีมาตรฐาน ด้านการให้บริการอย่างรวดเร็ว ไปเปิดจุดรับซื้อใกล้บ้านอย่างทั่วถึง

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด จังหวัดขอนแก่น ผู้ศึกษาจะนำผลการศึกษาและข้อค้นพบที่สามารถอภิปรายผลการศึกษา ดังนี้

2.1 สภาพทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด ผลการศึกษาพบว่า เป็นสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่มาก พื้นที่ดำเนินงาน 2 แห่ง อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองและอำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น เนื่องจากมีสมาชิกจำนวนมากอยู่กระจัดกระจายห่างไกลจากสหกรณ์ สหกรณ์ดำเนินธุรกิจด้านสินเชื่อ รับฝากเงิน ธุรกิจซื้อหรือจัดหาสินค้ามาจำหน่ายตามความต้องการของสมาชิก ธุรกิจขายหรือรวบรวมข้าวเปลือก ธุรกิจแปรรูป สมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ คณะกรรมการและฝ่ายจัดการได้ร่วมกันประชุมกำหนดนโยบายและวางแผนการปฏิบัติงานของสหกรณ์ในการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก วางแผนการใช้เงินทุน วางแผนขั้นตอนการรับซื้อข้าวเปลือก มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบให้คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ให้สามารถปฏิบัติงานตามแผนงานที่วางไว้ จากผลการศึกษาที่พบสอดคล้องกับ จรูญ หาญเจริญกุล (2546 : 159) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การตลาดข้าวสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ปีการเงิน 2541 – 2544 ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์ควรมีการปรับปรุงการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ จัดทำแผนการจัดหาและใช้เงินทุนเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนเงินทุนและจัดทำแผนยุทธศาสตร์ข้าวสหกรณ์ เพื่อเพิ่มศักยภาพตลาดข้าวของสหกรณ์

2.2 การปฏิบัติตามแผน สหกรณ์มีการปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ มีการตรวจสอบคุณภาพข้าว การตกลงราคารับซื้อข้าวตามคุณภาพข้าวเปลือก สหกรณ์จะขายข้าวเปลือกให้พ่อค้าหรือโรงสีเมื่อข้าวเปลือกในราคาสูงขึ้นเล็กน้อยเพื่อรับส่วนต่าง และสหกรณ์จะคัดข้าวเปลือกคุณภาพดีจัดเก็บในฉางข้าวเปลือกของสหกรณ์ โดยเก็บแยกตามคุณภาพ ชนิดพันธุ์ข้าว เมื่อมีใบสั่งซื้อจากลูกค้า สหกรณ์จะสีแปรรูปเป็นข้าวสารสูงจำหน่ายที่โรงสีของสหกรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ อัจฉรา ไวยราษฎร์ (2544 : 109-110) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการตลาดข้าวเปลือกและกิจกรรมทางการตลาดของโรงสีข้าวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การกำหนดราคารับซื้อข้าวเปลือกจะขึ้นอยู่กับคุณภาพข้าวเปลือก และขึ้นอยู่กับอุปสงค์ข้าวสารในตลาด และคุณภาพข้าวเปลือก และสอดคล้องกับ รัชนิวรรณ มาดี (2546 : 85) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การตลาดผลผลิตข้าวของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์เก็บรักษาข้าวเปลือกไว้ประมาณ 1 – 3 เดือนก่อนจำหน่าย สหกรณ์คัดเกรดข้าวเปลือกโดยใช้ความชื้นและสิ่งเจือปนในข้าวเปลือกเป็นเกณฑ์

2.3 ปัญหาในการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาเกี่ยวกับเงินลงทุนที่จะใช้รวบรวมข้าวเปลือก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนักวิชาการหลายท่าน คือ พัชรี สุขภูมิ (2543 : 69) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการตลาดข้าวเปลือกของสหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่ ปีการผลิต 2541/2542 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการด้านการตลาดข้าวเปลือกของสหกรณ์สี่แห่ง คือ สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด สหกรณ์การเกษตรพร้าว จำกัด สหกรณ์การเกษตรสันกำแพง จำกัด และสหกรณ์นิคมแม่แตง จำกัด มีปัญหาเกี่ยวกับเงินลงทุนในการที่จะรวบรวมข้าวเปลือก เมื่อสหกรณ์มีเงินลงทุนน้อยทำให้ไม่สามารถจ่ายเงินสดให้แก่สมาชิกสหกรณ์ได้ ซึ่งมีผลให้สมาชิกรนำผลผลิตไปขายให้แก่พ่อค้าเอกชน

2.4 ปัญหาการปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานล่าช้า พื้นที่ในการจัดเก็บข้าวเปลือกไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สุภาพ สุทธิรักษ์ และคนอื่น ๆ (2547 : 72) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารคลังสินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตร พบว่า ปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ บุคลากร เงินทุน สถานที่ทำธุรกิจไม่เหมาะสม การใช้ปัจจัยการผลิตที่เกี่ยวข้องยังไม่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ บริสุทธิ์ เปรมประพันธ์ (2551: 47) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการธุรกิจโรงสีโครงการ ASPL ที่ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์การตลาดจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ จำนวน 8 แห่ง ในจังหวัดภาคกลาง พบว่า สหกรณ์ส่วนใหญ่ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ขาดแคลนเงินทุน วัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ เช่น รถบรรทุก รถตัดข้าว เครื่องซัง และค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การตลาด และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดร้อยเอ็ด (2553: 50) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การดำเนินธุรกิจรวบรวมผลผลิตและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจรวบรวมผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์ กรณีศึกษา สหกรณ์การเกษตรสุวรรณภูมิ จำกัด จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า สหกรณ์รับซื้อข้าวเปลือกหอมมะลิสูงที่สุดอยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายนของทุกปี ซึ่งเป็นช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ข้าวเปลือกที่เกษตรกรนำมาขายจะเป็นข้าวสด มีความชื้นสูง ปัจจัยที่ทำให้สมาชิกไม่มาขายข้าวที่สหกรณ์ คือสมาชิกต้องจ้างรถบรรทุก สหกรณ์มีคู่แข่งทางการค้าจำนวนมาก สมาชิกส่วนใหญ่อยู่ห่างไกลจากสหกรณ์ ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาดของสหกรณ์มีน้อยกว่าคู่แข่งทางการค้า คู่แข่งทางการค้ามีสิ่งจูงใจที่มอบให้เจ้าของรถบรรทุกมากกว่าสหกรณ์

2.5 แนวทางในการพัฒนาการค้าสินค้าเกษตรรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด จังหวัดขอนแก่น พบว่า สหกรณ์ควรทำความเข้าใจให้สมาชิกเข้าใจหลักการวางแผนการขายผลผลิต และแนะนำให้สมาชิกรวบรวมข้าวเปลือกมาขายให้สอดคล้องกับแผนการค้าสินค้าของสหกรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ พัชรีย์ สุขภูมิ (2543: 69) ได้ทำการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการตลาดข้าวเปลือกของสหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่ ปีการผลิต 2541/2542 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาระบบตลาดสหกรณ์ ควรทำการวางแผนงานการผลิตข้าวเปลือกปริมาณที่คาดว่าจะได้รับทั้งหมด และปริมาณที่คาดว่าจะขายได้ จะทำการหาตลาดไว้ล่วงหน้าเป็นการเฉพาะและส่งเสริมให้มีการจัดชั้นคุณภาพก่อนขาย และสหกรณ์ควรมีตลาดของตนเอง สร้างแบรนด์และคุณภาพให้เป็นที่รู้จักทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมให้สมาชิกเข้าใจหลักการสหกรณ์ ให้การศึกษาอบรมกลุ่มตัวอย่างในการแปรรูปข้าวเปลือกจำหน่ายเพื่อเพิ่มมูลค่าให้สินค้า เพื่อรวมกันซื้อ รวมกันขาย สร้างอำนาจต่อรองให้มากขึ้น และนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยจัดเก็บ เช่น ระบบลำเลียงอัตโนมัติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จตุพร บุญหนุน (2544 : 84 – 85) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการตลาดของข้าวหอมมะลิ ในเขตอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ในด้านการตลาดเกษตรกรควรมีการรวมกลุ่มกันระดับหมู่บ้าน ตำบล เพื่อให้เกิดอำนาจต่อรองราคากับตลาดกลางและโรงสีเพื่อให้ได้ราคายุติธรรม ควรสร้างหรือมองหาดตลาดใหม่ๆ นอกพื้นที่ หรือต่างประเทศ เพื่อมารับซื้อผลผลิตการเกษตร ส่งเสริมการจัดซื้อให้ได้มาตรฐาน และส่งเสริมให้มีศูนย์การรับซื้อข้าว ส่งเสริมการค้าเลียงขนส่งข้าวเพื่อให้ช่องทางการจัดจำหน่ายมีประสิทธิภาพ

2.6 สหกรณ์ควรพัฒนาการเก็บข้าวให้อยู่ได้นาน และแปรรูปข้าวสารเป็นสินค้าชนิดใหม่ เช่น ข้าวสำเร็จพร้อมรับประทานได้ทันที ซึ่งสอดคล้องกับ เบ็ญจวรรณ เชาว์วัฒนา (2547 : 64) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการธุรกิจโรงสีข้าวในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ควรที่จะทราบความต้องการของผู้บริโภคที่จะนำไปสู่การผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ให้มีความหลากหลาย เช่น ข้าวกล้อง จมูกข้าว และแป้งข้าว เป็นต้น ซึ่งเป็นการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายและขยายตลาด ซึ่งจะทำให้ธุรกิจมีการพัฒนาและมีความมั่นคงต่อไป

3. ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด ผู้ศึกษาขอเสนอแนะสำหรับการนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์สำหรับสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก โรงสี รวมถึงสหกรณ์ที่มีอุปกรณ์การตลาดและไม่มีอุปกรณ์การตลาด ตลอดจนผู้บริหารสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ปรับปรุงการบริหารงาน ตลอดจนนำมาเพื่อเป็นแนวทางนำไปพัฒนาการบริหารงานในการรวบรวมข้าวเปลือกเพื่อแปรรูปดังนี้

3.1 ด้านการกำหนดนโยบาย สหกรณ์ควรกำหนดนโยบายในการดำเนินงานให้ชัดเจน โดยมีการใช้ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจจริงและเป็นปัจจุบันมากขึ้น เพื่อการวางแผนให้ได้ใกล้เคียงกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะการวิเคราะห์ผลได้ผลเสียระหว่างการให้พ่อค้าเช่าตลาดกลางเพื่อรับซื้อข้าวเปลือกจากสมาชิกและเกษตรกรทั่วไปกับสหกรณ์ดำเนินการรวบรวมข้าวเปลือกเอง

3.2 ด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน สหกรณ์ควรวางแผนกลยุทธ์ไว้เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สหกรณ์ควรทำความเข้าใจกับสมาชิก และขอความร่วมมือจากสมาชิก ในการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับแผนการปฏิบัติงานของสหกรณ์ และให้ความรู้ในการวางแผนเลือกขายผลผลิตข้าวเปลือกเป็นระยะ ๆ ไม่ควรนำออกมาขายพร้อมกันหมด จะทำให้สินค้าข้าวเปลือกล้นตลาดและราคาตกต่ำ

3.3 ด้านการประชาสัมพันธ์ของสหกรณ์ สมาชิกและบุคคลทั่วไปยังไม่ค่อยได้รับรู้ข่าวสารของสหกรณ์ จึงควรพัฒนาการประชาสัมพันธ์ให้ดีขึ้น โดยประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงและให้บ่อยมากขึ้นกว่าเดิม

3.4 ด้านบุคลากรของสหกรณ์ ควรให้การศึกษาอบรมให้มีความชำนาญในการรับซื้อข้าวเปลือกและฝึกอบรมให้มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานให้รวดเร็วและลดค่าใช้จ่ายมากขึ้น

3.5 ด้านการปฏิบัติงาน ควรให้โปร่งใส เป็นธรรมตรวจสอบได้ ไม่ควรมีการใช้เส้นสายคณะกรรมการ เจ้าหน้าที่ ลูกจ้าง สมาชิกของสหกรณ์ ควรมีการปฏิบัติให้เท่าเทียมกัน

3.6 สหกรณ์ควรปลูกฝังให้ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และสมาชิกได้เข้าใจและเชื่อมั่นในหลักการและอุดมการณ์สหกรณ์ เพื่อจะได้มีการดำเนินธุรกิจและพัฒนาสหกรณ์ให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

4. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด จังหวัดขอนแก่น ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษากครั้งต่อไปดังนี้

4.1. ควรมีการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลได้ผลเสียระหว่างการให้พ่อค้าเช่าตลาดกลางเพื่อรับซื้อข้าวเปลือกจากสมาชิกและเกษตรกรทั่วไปกับการที่สหกรณ์ดำเนินการรวบรวมข้าวเปลือกเอง

4.2. ควรมีการศึกษาสภาพและปัญหาในการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรหลายแห่ง นำข้อมูลมาที่ได้มาวิเคราะห์ เพื่อจะได้ทราบถึงสภาพและปัญหาที่สหกรณ์การเกษตรได้ประสบอยู่ เพื่อแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร

4.3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสภาพและปัญหาในการรวบรวมข้าวเปลือกของโรงสีและของสหกรณ์การเกษตร เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงด้านการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรให้ดีขึ้น

4.4. ควรมีการศึกษาถึงกลยุทธ์หรือวิธีการในการรวบรวมข้าวเปลือกของโรงสีเอกชน และนำผลมาใช้ในการพัฒนาการรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตร

4.5. ควรมีการศึกษาถึงความร่วมมือดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกระหว่างสหกรณ์เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาการดำเนินธุรกิจให้มีการเชื่อมโยงและทำให้เกิดเครือข่ายการเนินธุรกิจระหว่างสหกรณ์ทุกประเภท

บรรณานุกรม

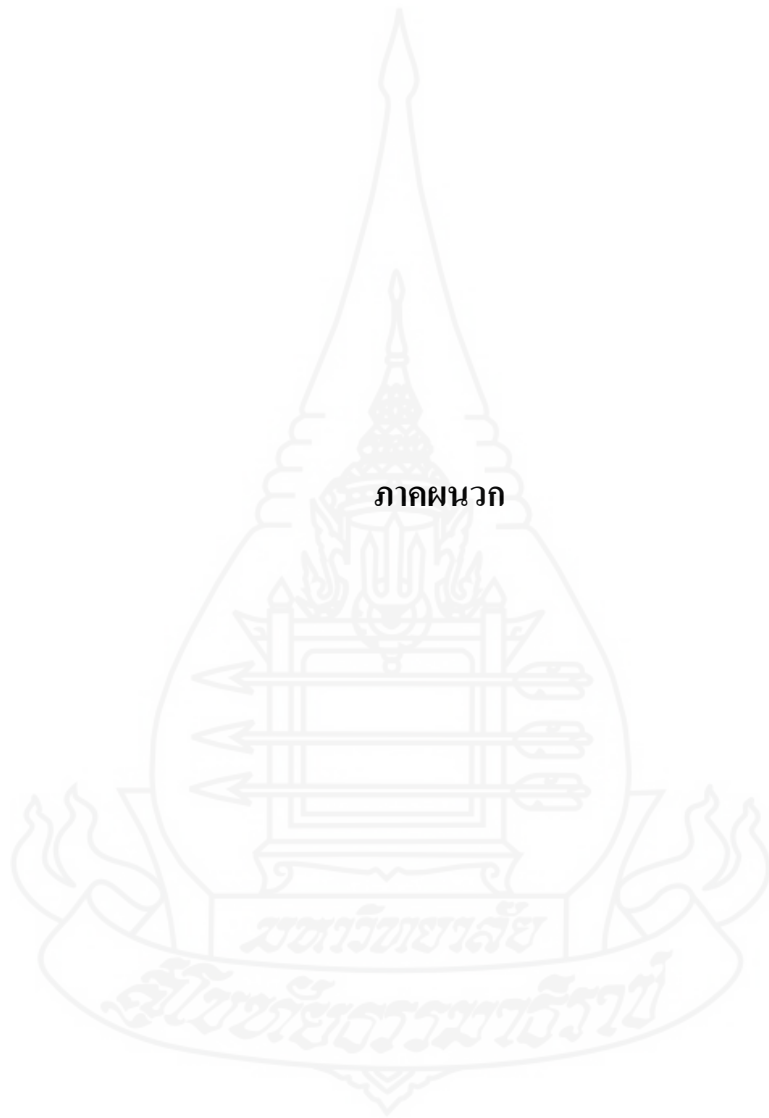
บรรณานุกรม

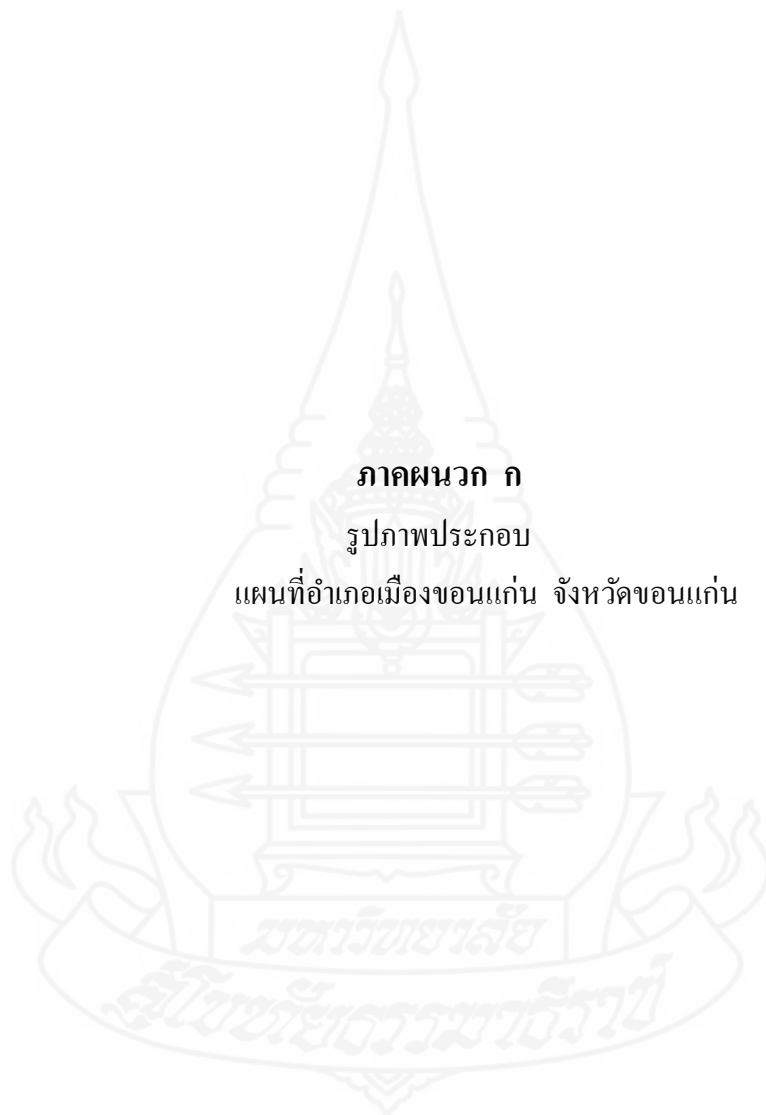
- กฤษฎา ประศาสน์วุฒิ และโอภาวดี เข้มทอง “การดำเนินงานวิจัยทางสหกรณ์” ใน*ประมวลสารະชຸດວິທະຍາສາດິຕິແລະຄາຣວິຈັຍທາງສหกรณ์* หน่วยที่ 2 นนทบุรี
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช 2549
- กรมส่งเสริมสหกรณ์ “รายงานผลงานทางวิชาการ” โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร 2553
- กรมส่งเสริมสหกรณ์ การสหกรณ์ในประเทศไทย ฝ่ายเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด พิมพ์ครั้งที่ 1
กรุงเทพมหานคร 2550
- กัลยานี ภาคอืด และคณะ “แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าอิสระ” ใน*ประมวลสารະชຸດວິທະຍາສາດິຕິແລະຄາຣວິຈັຍທາງສหกรณ์* หน่วยที่ 1 นนทบุรี
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช 2551
- จตุพร บุญหนุน “แนวทางการพัฒนาการตลาดของข้าวหอมมะลิในเขตอำเภอสวรรณภูมิ
จังหวัดร้อยเอ็ด” รายงานการศึกษาปัญหาพิเศษ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2544
- จรรุญ หาญเจริญกุล “การตลาดข้าวสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ปีการเงิน 2541 – 2544
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้ 2546
- เขาว์ โจรนแสง และสมเกียรติ ฉายไชน์ “การวิจัยด้านการตลาดสหกรณ์ในประเทศ”
ใน*ประมวลสารະชຸດວິທະຍາສາດິຕິແລະຄາຣວິຈັຍທາງສหกรณ์* หน่วยที่ 11 นนทบุรี
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช 2549
- ทัศนีย์ ประภาศิริ 2545 “ การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของตลาดกลางข้าวและพืชไร่
จังหวัดกาฬสินธุ์” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ธัญพัฒน์ วงศ์รัตน์ การประยุกต์ใช้โปรแกรม SPSS 17.0 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ สวัสดิ
ไอที มกราคม 2555
- นันทนา อุทธการ “สภาพและปัญหาในการรวบรวมข้าวเปลือกเพื่อแปรรูปของสหกรณ์การเกษตร
เดชอุดม ” วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 2549
- นรินทร์ บุญก้านตง “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตข้าวหอมมะลิของเกษตรกรในจังหวัดอุดรธานี”
วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร

- สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2544
 บริสุทธิ์ เปรมประพันธ์ “รายงานผลงานทางวิชาการ” โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร 2553
- เบ็ญจวรรณ เจาวัฒนา “การจัดการธุรกิจโรงสีข้าวในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา” 2547
 รายงานการศึกษาปัญหาพิเศษ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 ปัญญา หิรัญรัมย์, ส่งเสริม หอมกลิ่น “หน่วยที่ 2 การสัมมนาการบริหารจัดการสหกรณ์”
 ในประมวลสาระชุดวิชาการสัมมนาการบริหารธุรกิจสหกรณ์ หน้า 2 - 6 - 33
 นนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2552
- ปัญญา หิรัญรัมย์ “การเขียนรายงานการวิจัยและการเผยแพร่รายงานการวิจัยสหกรณ์”
 ในประมวลสาระชุดวิชาสถิติและการวิจัยทางสหกรณ์ หน่วยที่ 3 นนทบุรี
 โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2549
- พัชรี สุขภูมิ “ประสิทธิภาพการตลาดข้าวเปลือกของสหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่ ปีการผลิต
 2541/2542 วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้ 2543
- รัชนิวรรณ มาดี “การตลาดผลผลิตข้าวของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ศิลป
 ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2546
- ร้อยเอ็ด สำนักงานสหกรณ์จังหวัด กรมส่งเสริมสหกรณ์ “รายงานผลงานทางวิชาการ”
 โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
 กรุงเทพมหานคร 2553
- วิจิตต์ศรี สงวนวงศ์ “การวิจัยสหกรณ์ด้านการผลิตสินค้า” ในประมวลสาระชุดวิชาสถิติและ
 การวิจัยทางสหกรณ์ หน่วยที่ 13 นนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 2549
- วัฒนา สุนทรชัย “การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป” 2545
- สมเกียรติ ฉายโชน “การวิจัยสหกรณ์ด้านการบริการ” ในประมวลสาระชุดวิชาสถิติและ
 การวิจัยทางสหกรณ์ หน่วยที่ 15 นนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 2549
- สหกรณ์การเกษตรหนองหอย จำกัด คู่มือการปฏิบัติงาน 2552 ขอนแก่น
 สหกรณ์การเกษตรหนองหอย จำกัด รายงานประจำปี 2550 - 2554 จังหวัดขอนแก่น
 สำราญ เชื้อสุจริต “การศึกษาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการบริหารตลาดกลางข้าวเปลือก
 ของสหกรณ์การเกษตร” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2542

- สุปัญญา เพ็ญเนียร “ทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อการบริโภคผักปลอดสารพิษ
กรณีศึกษาในเขตเทศบาลเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร” รายงานการค้นคว้าอิสระ
ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2547
- สุรัตน์ โชคประจักษ์ชัด และคณะ “ประมวล วิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มข้าวไทย”
สมาคมโรงสีข้าวไทย 2554
- สุภาพ สุทธิรักษ์ และคนอื่นๆ “การบริหารคลังสินค้าเกษตรกรรมของสหกรณ์การเกษตร”
กรุงเทพฯ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2547
- อัจฉรา ไวยราบุตร “การศึกษาการตลาดข้าวเปลือกและกิจกรรมทางการตลาดของโรงสีข้าวใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2544
- โอภาวดี เข้มทอง “การศึกษาค้นคว้าอิสระด้านการผลิตและการตลาดสหกรณ์”
ในประมวลสาระชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระ หน่วยที่ 4 นนทบุรี
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2551
- โอภาวดี เข้มทอง “ที่มาและการเตรียมการวิจัยทางสหกรณ์”, ในประมวลสาระชุดวิชาสถิติและ
การวิจัยทางสหกรณ์ หน่วยที่ 1 นนทบุรี
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2549
- <http://www.thairicemillers.com/> ยุทธศาสตร์ข้าวปี 2550 – 2554 สมาคมโรงสีข้าวไทย
เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2555
- <http://www.ricethailand.go.th/> กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2555
- <http://tdc.thailis.or.th/tdc/> โครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2555
- <http://srn-rrc.ricethailand.go.th> ศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์ โครงการประกันราคาข้าวเปลือกหอมมะลิ
เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2555
- <http://www.thairath.co.th> ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2555
- <http://www.aftc.or.th/itc/> ศูนย์พัฒนาความรู้การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า
เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2555
- <http://www.idis.ru.ac.th/report/> ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์ เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2555

ภาคผนวก

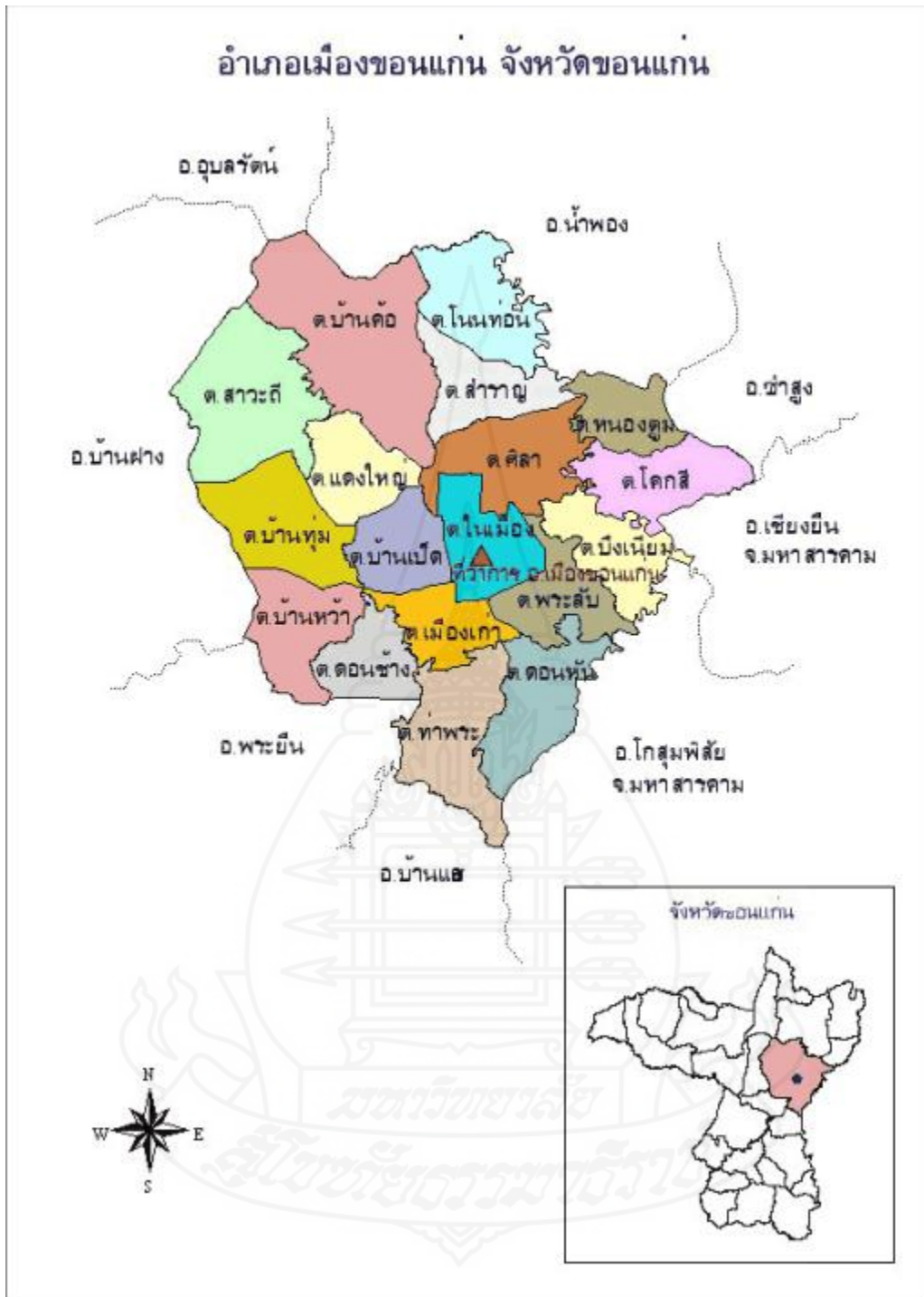

ภาคผนวก ก

รูปภาพประกอบ

แผนที่อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
แบบสอบถาม

สำหรับสมาชิก

เลขที่แบบสอบถาม.....

แบบสอบถามโครงการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด
จังหวัดขอนแก่น

หมู่บ้าน.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

วันที่สำรวจ.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ ใช้เพื่อการศึกษาวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เรื่องแนวทางการพัฒนาธุรกิจ
รวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด ผู้ศึกษาใคร่ขอความกรุณาให้ท่าน
ตอบคำถามตรงตามความเป็นจริง ให้ครบทุกข้อ คำตอบของท่านผู้ศึกษาถือเป็นความลับ ไม่
ก่อให้เกิดผลเสียหายต่อตัวท่าน โดยวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมเชิงวิชาการ และใช้ประโยชน์ใน
การศึกษา เท่านั้น

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสมาชิก

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในธุรกิจ
รวบรวมข้าวเปลือก

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะต่อธุรกิจ
รวบรวมข้าวเปลือก

ผู้ศึกษา ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบ
แบบสอบถาม เป็นอย่างดี

(นางเรืองจิตร สุคนธเมธีรัตน์)

ผู้ศึกษา

...../...../.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิก การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับสหกรณ์และธุรกิจของสหกรณ์

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย (/) ในช่อง () และ เติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ () ช่วงอายุ ต่ำกว่าอายุ 40 ปี () ช่วงอายุ 41 – 60 ปี
() ช่วงอายุมากกว่า 60 ปี
3. ระดับการศึกษา () ระดับประถมศึกษาป.4-6 () ระดับมัธยมศึกษา
() ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า
- 4.ประกอบอาชีพ
() ทำนาปี ของตนเองจำนวน.....ไร่ เช่าจำนวน.....ไร่
พันธุ์ข้าวที่ปลูก.....เพราะ.....
() ทำนาปรัง ของตนเองจำนวน.....ไร่ เช่าจำนวน.....ไร่
พันธุ์ข้าวที่ปลูก.....เพราะ.....
5. ปัญหาที่ประสบ ภัยธรรมชาติ
() น้ำท่วม () ภัยแล้ง () โรคพืชและแมลง
() ปัจจัยการผลิตราคาแพง เช่น พันธุ์ข้าว ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง
() ทำไร่ไถ้อย จำนวน.....ไร่
() ปลูกผัก
() เลี้ยงสัตว์ ประเภท.....
() อื่น ๆ ระบุ.....
6. การถือครองที่ดิน
() ตนเองจำนวน.....ไร่ () เช่าจำนวน.....ไร่
เขตพื้นที่ทำกินบ้าน.....ตำบล.....จังหวัดขอนแก่น
- 7.สถานะทางสังคม
() กำนัน () สารวัตรกำนัน () ผู้ใหญ่บ้าน
() ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน () นายก อบต. () สมาชิก อบต.
() กรรมการสหกรณ์ () อื่น ๆ

ตอนที่ 1.2 การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับสหกรณ์

1. เหตุผลของท่านที่มาสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์

- () มาสมัครเข้าเป็นสมาชิกด้วยความสมัครใจ
 () มาสมัครเข้าเป็นสมาชิกเพราะญาติหรือเพื่อนบ้านชักชวน
 () มาสมัครเข้าเป็นสมาชิกเพราะต้องการทำธุรกิจกับสหกรณ์ กู้เงิน ฝากเงิน ขายข้าวเปลือก
 () มาสมัครเข้าเป็นสมาชิกเพราะเกิดความศรัทธาในสหกรณ์
 () อื่น ๆ ระบุ.....

2. ระยะเวลาการเป็นสมาชิก (ปี)

- () เวลา 1 - 5 ปี () เวลา 6 - 10 ปี
 () เวลา 11 - 15 ปี () 16 - 20 ปี หรือมากกว่า 20 ปี

3. ระยะทางจากบ้านของท่าน ไปยังสหกรณ์.....กิโลเมตร

- () โดยพาหนะส่วนตัว () รถโดยสารประจำทาง
 () รถรับจ้าง () อื่น ๆ ระบุ.....

4. จำนวนครั้งที่มาติดต่อกับสหกรณ์ต่อปี (ครั้ง/ปี 2554)

- () จำนวน 1 - 3 ครั้ง/ปี () จำนวน 4 - 6 ครั้ง/ปี
 () จำนวนมากกว่า 7 ครั้ง/ปี

5. รายการทางธุรกิจที่ท่านมาใช้บริการในรอบปีบัญชี 2554 (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ธุรกิจสินเชื่อ (กู้เงิน) มาทำสัญญาค้ำประกัน มาชำระหนี้ หรือไถ่ถอนจำนอง
 () มาฝากเงินหรือถอนเงิน () มาซื้อสินค้า.....
 () มาขายข้าวเปลือก () มาใช้บริการสวัสดิการ.....
 () อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 1.3 เกี่ยวกับธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก

1. การเก็บข้าว

- () ใช้รถเกี่ยวข้าว () ใช้มือเกี่ยวข้าว

2. การขนส่ง

- () โดยพาหนะของตนเอง () โดยรถรับจ้าง

3. การเก็บรักษา

- () เก็บในยุ้งฉางของตนเอง () จำนำข้าวเปลือก

4. การขายข้าวนาปี

- ขายข้าวเปลือกสด ตากให้แห้งก่อน
 ขายเมื่อมีความต้องการ

5. ขายให้ใคร

- ให้พ่อค้า เพราะ.....
 ขายให้สหกรณ์ เพราะ.....

6. การขายข้าวนาปรัง

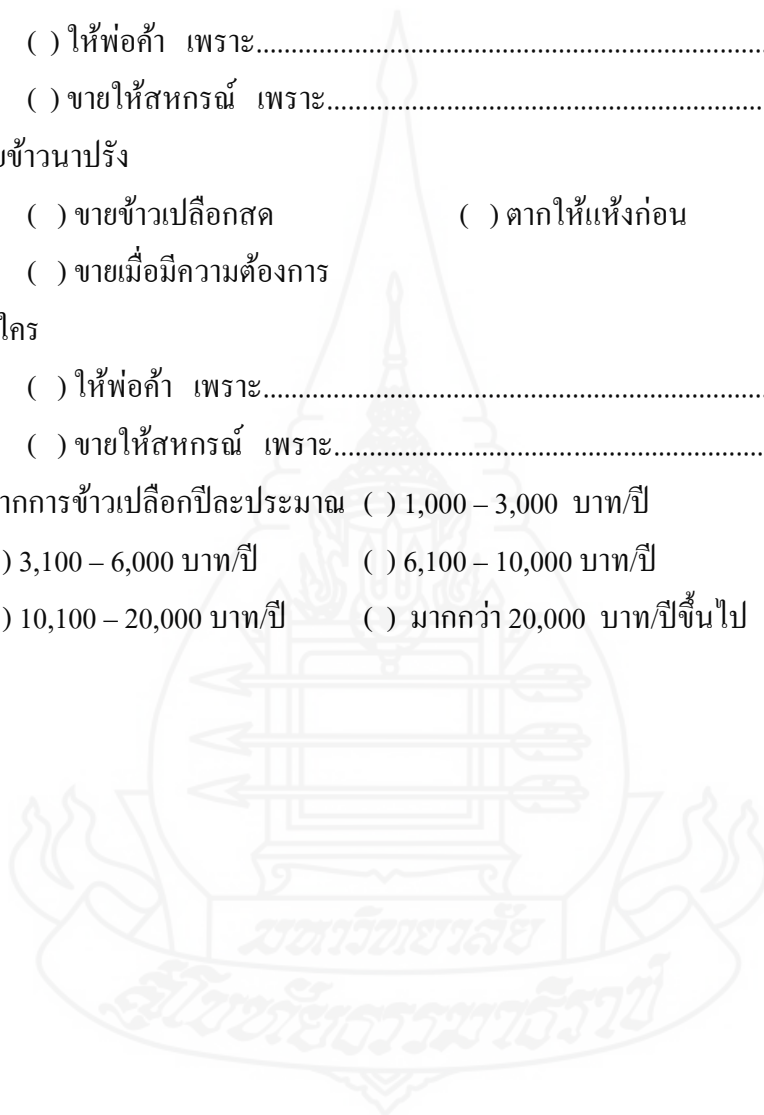
- ขายข้าวเปลือกสด ตากให้แห้งก่อน
 ขายเมื่อมีความต้องการ

7. ขายให้ใคร

- ให้พ่อค้า เพราะ.....
 ขายให้สหกรณ์ เพราะ.....

8. รายได้จากการข้าวเปลือกปีละประมาณ 1,000 – 3,000 บาท/ปี

- 3,100 – 6,000 บาท/ปี 6,100 – 10,000 บาท/ปี
 10,100 – 20,000 บาท/ปี มากกว่า 20,000 บาท/ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและปัญหาต่อการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย (/) ในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุดเห็นด้วยมากที่สุด = 5 เห็นด้วยมาก = 4 เห็นด้วยปานกลาง = 3 เห็นด้วยน้อย = 2 เห็นด้วยน้อยที่สุดจนถึงไม่เห็นด้วย = 1

การบริหารจัดการ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)
1. สหกรณ์เป็นแหล่งรับซื้อข้าวเปลือกที่ให้ราคายุติธรรมที่สุด					
2. การรับจำนำข้าวเปลือกเป็นการซื้อขั้นต้นเท่านั้น เมื่อครบกำหนดสมาชิกจะได้รับเงินเพิ่มค่าข้าวเปลือกอีก					
3. การรับซื้อข้าวเปลือกของสหกรณ์เป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งข้าวเปลือกไปขายในตลาด					
4. การรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ เป็นการส่งเสริมให้สมาชิกได้รวมกันขายผลิตผลทางการเกษตรเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองในเรื่องราคามากขึ้น					
5. การทำธุรกิจด้านการซื้อ การขายข้าวเปลือกของสหกรณ์ เป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วม เพื่อสนับสนุนให้ธุรกิจสินเชื่อได้รับการชำระหนี้และการกู้เงินของสมาชิกสหกรณ์ได้เร็วขึ้น					
6. เงินเพิ่มค่าข้าวเปลือกหรือเงินเฉลี่ยคืนที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์เป็นผลจากการเพิ่มอำนาจต่อรองให้ราคาข้าวสูงขึ้นและมีกำไร					

การบริหารจัดการ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด (5)	เห็น ด้วย มาก (4)	เห็น ด้วย ปาน กลาง (3)	เห็น ด้วย น้อย (2)	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด (1)
7. กรรมการของสหกรณ์ชุดปัจจุบันมีประสบการณ์ในการบริหารงานสหกรณ์ ด้านการกำหนดนโยบาย รวบรวมข้าวเปลือก ดีกว่าชุดที่ผ่านมา เช่น การกำหนดราคาซื้อขายข้าวเปลือกตามชนิดและคุณภาพของข้าวเปลือก					
8. กรรมการของสหกรณ์ชุดปัจจุบันมีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่องาน ด้านการรวบรวมข้าวเปลือกมากกว่าชุดเดิม เช่น การกำกับดูแลการชั่ง การวัดคุณภาพ (วัดความชื้น) สิ่งเจือปน ความบริสุทธิ์ของพันธุ์ข้าวต่าง ๆ การลงข้าวเปลือก					
9. ความเสียสละและอุทิศธรรมในการปฏิบัติงานของกรรมการ ไม่ลำเอียงหรือเลือกปฏิบัติ มุ่งผลประโยชน์ส่วนตนน้อยที่สุด เช่น การกำกับดูแลควบคุมการกำหนดราคาซื้อขายข้าวเปลือกตามชนิดพันธุ์ คุณภาพ (ความชื้น) สิ่งเจือปน การชั่ง					
10. เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่ต่อสมาชิก ลำเอียง ไม่เท่าเทียมกันอยู่เสมอ เช่น การชั่ง การตรวจสอบคุณภาพ การกำหนดราคาซื้อขาย การจัดทำเอกสาร					
11. การทำงานของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ สมาชิกมีส่วนร่วมรับรู้ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพข้าว ผลการตรวจสอบ การกำหนดราคา และการชั่งน้ำหนัก					

การบริหารจัดการ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด (5)	เห็น ด้วย มาก (4)	เห็น ด้วย ปาน กลาง (3)	เห็น ด้วย น้อย (2)	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด (1)
12. เมื่อเจ้าหน้าที่สหกรณ์ปฏิบัติงานผิดพลาด มักจะ โทษเป็นความผิดของสมาชิกเสมอ เช่น การ ตรวจสอบคุณภาพ การกำหนดราคารับซื้อ การชั่ง การจัดทำเอกสาร					
13. เจ้าหน้าที่สหกรณ์ขาดประสิทธิภาพในการ ทำงานในหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ เช่น การตรวจสอบ คุณภาพข้าว (ความชื้น สิ่งเจือปน ความบริสุทธิ์) การ ชั่ง การกำหนดราคารับซื้อ ความถูกต้องของเอกสาร					
14. ขั้นตอนในการซื้อข้าวเปลือกของสหกรณ์ค่อนข้าง ยุ่งยาก ซับซ้อน เชื่องช้า รอนาน					
15. การดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ ขาดการวางแผนและความพร้อมในการทำงานที่ดี เช่น การจัดลำดับในการเข้ารับบริการ (ก่อน-หลัง) ความชำนาญของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพ การ ชั่งน้ำหนัก ระยะเวลาที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพ ระยะเวลาในการชั่งน้ำหนัก ระยะเวลาในการจัดทำ เอกสาร และระยะเวลาในการรับเงิน					
16. สหกรณ์มีอุปกรณ์และปัจจัยอื่น ๆ ในการรวบรวม ข้าวเปลือกไม่เพียงพอ เช่น มาตรฐานเครื่องชั่ง มาตรฐานเครื่องตรวจสอบคุณภาพข้าว (เครื่องวัด ความชื้น) จำนวนเครื่อง					

การบริหารจัดการ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด (5)	เห็น ด้วย มาก (4)	เห็น ด้วย ปาน กลาง (3)	เห็น ด้วย น้อย (2)	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด (1)
17. การแบ่งแยกหน้าที่ภายในสหกรณ์มีสายงานที่ต้องติดต่อกัน ซับซ้อนและไม่แน่นอน เช่น เจ้าหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพ ชั่งน้ำหนัก ลงข้าว จัดทำเอกสาร รับ-จ่ายเงิน					
18. การติดต่อขายข้าวเปลือกให้สหกรณ์ต้องใช้เวลาและยุ่งยากมากกว่าการขายข้าวเปลือกให้พ่อค้า					
19. การรับเงินค่าขายข้าวเปลือกจากสหกรณ์ ไม่ค่อยตรงเวลานัดหมายและยุ่งยาก					
20. การรับเงินค่าขายข้าวเปลือกจากสหกรณ์ สหกรณ์จะหักชำระหนี้ก่อน					
21. การบริการขนส่งข้าวเปลือกของสหกรณ์ ไม่สะดวกและรวดเร็วเหมือนพ่อค้าในท้องถิ่น					
22. การประชุมกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ เป็นการระดมทุน การติดตามเร่งรัดการชำระหนี้ และรับรู้ข้อมูลข่าวสาร					
23. การประชุมกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ มีการร่วมกันวางแผน การแสดงความคิดเห็น การรับฟังปัญหาจากสมาชิก					
24. สมาชิกสหกรณ์ไม่ค่อยได้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี เพื่อรับทราบผลการดำเนินงาน เลือกตั้งคณะกรรมการ และวางแผนการดำเนินงาน					

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะต่อธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก

1 ท่านคิดว่าการรับซื้อข้าวเปลือกของสหกรณ์ มีปัญหาอะไรอีกบ้าง

1.1.....

1.2.....

1.3.....

1.4.....

2 ท่านต้องการให้สหกรณ์ปฏิบัติอย่างไรเวลาท่านมาขายข้าวเปลือกให้สหกรณ์

2.1.....

2.2.....

2.3.....

2.4.....

สำหรับคณะกรรมการดำเนินการ

เลขที่แบบสอบถาม.....

แบบสอบถามโครงการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด
จังหวัดขอนแก่น

หมู่บ้าน.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

วันที่สำรวจ.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ ใช้เพื่อการศึกษาวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เรื่องแนวทางการพัฒนาธุรกิจ
รวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด ผู้ศึกษาใคร่ขอความกรุณาให้ท่าน
ตอบคำถามตรงตามความเป็นจริง ให้ครบทุกข้อ คำตอบของท่านผู้ศึกษาถือเป็นความลับ ไม่
ก่อให้เกิดผลเสียหายต่อตัวท่าน โดยวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมเชิงวิชาการ และใช้ประโยชน์ใน
การศึกษา เท่านั้น

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในธุรกิจรวบรวม
ข้าวเปลือก

ตอนที่ 3 เป็นความรู้เกี่ยวกับคุณภาพข้าวเปลือกและนโยบายเกี่ยวกับธุรกิจรวบรวม
ข้าวเปลือก

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะต่อธุรกิจ
รวบรวมข้าวเปลือก

ผู้ศึกษา ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบ
แบบสอบถาม เป็นอย่างดี

(นางเรืองจิตร สุคนธเมธีรัตน์)

ผู้ศึกษา

...../...../.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการดำเนินการ

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย (/) ในช่อง () และเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ () ช่วงอายุ ต่ำกว่าอายุ 40 ปี () ช่วงอายุ 41 – 60 ปี
() ช่วงอายุมากกว่า 60 ปี
3. ระดับการศึกษา
() ระดับประถมศึกษา ป.4-6 () ระดับมัธยมศึกษา
() ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า
4. ประกอบอาชีพทำนาปี
() ของตนเองจำนวน.....ไร่ () เช่าจำนวน.....ไร่
พันธุ์ข้าวที่ปลูก.....เพราะ.....
เดือนที่เริ่มเพาะปลูกข้าวนาปี.....เดือนที่เริ่มเก็บเกี่ยวข้าว.....
5. ปัญหาที่ประสบ ภัยธรรมชาติ
() น้ำท่วม
() ภัยแห้ง
() โรคพืชและแมลง
() ปัจจัยการผลิตราคาแพง เช่น พันธุ์ข้าว ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง
6. ทำนาปรัง
() ของตนเองจำนวน.....ไร่ () เช่าจำนวน.....ไร่
พันธุ์ข้าวที่ปลูก.....เพราะ.....
เดือนที่เริ่มเพาะปลูกข้าวนาปรัง.....เดือนที่เริ่มเก็บเกี่ยวข้าว.....
7. ปัญหาที่ประสบ ภัยธรรมชาติ
() น้ำท่วม () ภัยแห้ง () โรคพืชและแมลง
() ปัจจัยการผลิตราคาแพง เช่น พันธุ์ข้าว ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง
8. ทำไร่อ้อย จำนวน.....ปี
9. ปลูกผัก
10. เลี้ยงสัตว์ ประเภท.....
11. อื่น ๆ ระบุ.....

12. สถานะทางสังคม

- () กำนัน () สารวัตรกำนัน () ผู้ใหญ่บ้าน
 () ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน () นายก อบต. () สมาชิก อบต.
 () อื่น ๆ

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับสหกรณ์

13. เหตุผลของท่านที่มาสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์

- () มาสมัครเข้าเป็นสมาชิกด้วยความสมัครใจ
 () มาสมัครเข้าเป็นสมาชิกเพราะญาติหรือเพื่อนบ้านชักชวน
 () มาสมัครเข้าเป็นสมาชิกเพราะต้องการทำธุรกิจกับสหกรณ์ เช่น กู้เงิน ฝากเงิน
 ขายข้าวเปลือก

- () มาสมัครเข้าเป็นสมาชิกเพราะเกิดความศรัทธาในสหกรณ์

14. ระยะเวลาการเป็นสมาชิก (ปี)

- () เวลา 1 - 5 ปี () เวลา 6 - 10 ปี
 () เวลา 11 - 15 ปี () 16 - 20 ปี หรือมากกว่า 20 ปี

15. ระยะทางจากบ้านของท่านไปยังสหกรณ์.....กิโลเมตร

- () โดยพาหนะส่วนตัว () รถโดยสารประจำทาง
 () รถรับจ้าง () อื่น ๆ ระบุ.....

16. ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการดำเนินการ(วาระ/ปี)

- () จำนวนน้อยกว่า 2 วาระ/4 ปี () จำนวนมากกว่า 2 วาระ/ 4 ปี

17. รายการทางธุรกิจที่ท่านมาใช้บริการในรอบปีบัญชี 2554 (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ธุรกิจสินเชื่อ (กู้เงิน) () มาทำสัญญาค้ำประกัน
 () มาชำระหนี้ หรือได้ถอนเงิน () มาฝากเงินหรือถอนเงิน
 () มาซื้อสินค้า..... () มาขายข้าวเปลือก
 () มาใช้บริการสวัสดิการ..... () มาปฏิบัติหน้าที่กรรมการ
 () มาเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ () อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2.1 เกี่ยวกับธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก

18. การเก็บข้าว

- () ใช้รถเกี่ยวข้าว () ใช้มือเกี่ยวข้าว

19. การขนส่ง

- () โดยพาหนะของตนเอง () โดยรถรับจ้าง

20. การเก็บรักษา

- () เก็บในยุ้งฉางของตนเอง () จำนำข้าวเปลือก

21. การขายข้าวในปี

- () ขายข้าวเปลือกสด () ตากให้แห้งก่อน
() ขายเมื่อมีความต้องการ

22. ขายให้ใคร

- () ให้พ่อค้า เพราะ.....
() ขายให้สหกรณ์ เพราะ.....

23. การขายข้าวในปี

- () ขายข้าวเปลือกสด () ตากให้แห้งก่อน
() ขายเมื่อมีความต้องการ

24. ขายให้ใคร

- () ให้พ่อค้า เพราะ.....
() ขายให้สหกรณ์ เพราะ.....

25. รายได้จากการขายข้าวเปลือกปีละประมาณ

- () 1,000 – 3,000 บาท/ปี
() 3,100 – 6,000 บาท/ปี () 6,100 – 10,000 บาท/ปี
() 10,100 – 20,000 บาท/ปี () มากกว่า 20,000 บาท/ปีขึ้นไป

ตอนที่ 3 เป็นความรู้เกี่ยวกับคุณภาพข้าวเปลือก

แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการวัดคุณภาพข้าวเปลือก

ธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก สหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด

สำหรับคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่การตลาด

ท่านเคยผ่านการอบรมในเรื่อง

() เมล็ดพันธุ์ข้าว () โรงสี () การใช้อุปกรณ์การตลาด

อื่น ๆ

ประสบการณ์ในการรับซื้อข้าวเปลือก.....

1. คุณลักษณะเฉพาะของข้าวเจ้าหอมมะลิ พันธุ์ 105

1.1 ขนาดของเมล็ดข้าวเปลือก () เล็กเรียวยาว () ใหญ่ อื่น ๆ.....

1.2 สี.....คล้าย/เหมือน.....

2. คุณลักษณะเฉพาะของข้าวเหนียว พันธุ์ กข.6

2.1 ขนาดของเมล็ดข้าวเปลือก () เล็กเรียวยาว () ใหญ่ อื่น ๆ.....

2.2 สี.....คล้าย/เหมือน.....

3. คุณลักษณะเฉพาะของข้าวเจ้าพันธุ์เกษตร ต.ช.ด.

3.1 ขนาดของเมล็ดข้าวเปลือก () เล็กเรียวยาว () ใหญ่ อื่น ๆ.....

3.2 สี.....คล้าย/เหมือน.....

4. คุณลักษณะเฉพาะของข้าวเจ้าพันธุ์ชัยนาท

4.1 ขนาดของเมล็ดข้าวเปลือก () เล็กเรียวยาว () ใหญ่ อื่น ๆ.....

4.2 สี.....คล้าย/เหมือน.....

5. สหกรณ์รับซื้อข้าวเปลือกในระดับความชื้นที่เปอร์เซ็นต์จากสมาชิก

() 10 % () ไม่เกิน 15% () ไม่เกิน 20% () ไม่เกิน 25% () ไม่เกิน 30%

เพราะ.....

6. ข้าวเปลือกในระดับความชื้นที่เปอร์เซ็นต์ ที่เหมาะในการสีเป็นข้าวสาร

() ไม่เกิน 10 % () ไม่เกิน 15% () ไม่เกิน 20% () ไม่เกิน 25%

เพราะ.....

7. การตรวจสอบวัดคุณภาพข้าวท่านมีหลักเกณฑ์อะไร อ่างอิง

.....
.....
.....

8. ข้าวเปลือกที่ดีมีคุณภาพควรมีลักษณะ

.....
.....
.....

9. ท่านกำหนดหลักเกณฑ์อย่างไรในการรับซื้อและกำหนดราคาข้าวเปลือก

.....
.....
.....

10. ขั้นตอนในการรับซื้อข้าวเปลือกของสหกรณ์ต่อหนึ่งราย

1. ตั้งแต่รับบรรทุกข้าวเปลือกเข้ามาในสหกรณ์และติดต่อขายข้าวระยะเวลาที่ดำเนินการ.....นาที่
- 2.....นาที่
- 3.....นาที่
- 4.....นาที่
- 5.....นาที่
- 6.....นาที่
- 7 รับเงินค่าข้าวเปลือก.....นาที่
- 8 สหกรณ์มีการแจ้งหลักเกณฑ์ เงื่อนไข การกำหนดราคา ขั้นตอนการรับข้าวเปลือกหรือไม่
อย่างไร

.....
.....
.....

ตอนที่ 3.1 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์

1. คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายในการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์หรือไม่
อย่างไร

- () ไม่มีการกำหนดนโยบาย
- () มีการกำหนดนโยบาย คือ
- () ซ้อมาขายไป โดยคิดค่าบริหารจัดการส่วนต่างนิดหน่อย
- () ซ้อมาและเก็บไว้แปรรูปเพื่อสีเป็นข้าวสารจำหน่าย
- () ซ้อมาและเก็บข้าวเปลือกไว้เก็งราคาเพื่อทำกำไร เมื่อราคาข้าวเปลือกใน

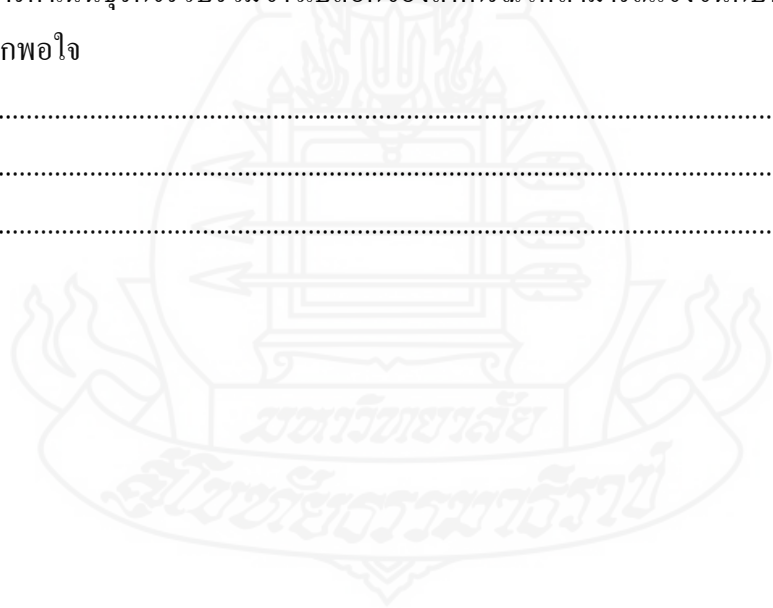
ท้องตลาดสูงขึ้น

- () รวบรวมข้าวเปลือกจากสมาชิกเพื่อสร้างอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง

อื่น ๆ.....
.....

2. ท่านคิดว่าสหกรณ์ควรกำหนดแผนการ หรือ นโยบายในการรวบรวมข้าวเปลือกอย่างไร จึงจะ
ทำให้ผลการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ให้สามารถแข่งขันกับพ่อค้าหรือโรงสีได้
และสมาชิกพอใจ

.....
.....
.....

**ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา ความคิดเห็นต่อการบริหารธุรกิจรวมข้าวเปลือกของ
สหกรณ์**

1 ท่านทราบหรือไม่ว่าสหกรณ์ของท่านมีปัญหาในการรับซื้อข้าวเปลือกจากสมาชิก และมีปัญหา
อะไรบ้าง

1.1.....

.....

1.2.....

.....

1.3.....

.....

1.4.....

.....

1.5.....

.....

2. ท่านคิดว่าสหกรณ์ควรแก้ไขปรับปรุงการดำเนินธุรกิจรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ อย่างไร

2.1.....

.....

2.2.....

.....

2.3.....

.....

2.4.....

.....

2.5.....

.....

สำหรับเจ้าหน้าที่สหกรณ์

เลขที่แบบสอบถาม.....

แบบสอบถามโครงการวิจัย**เรื่อง** แนวทางการพัฒนาธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด

จังหวัดขอนแก่น

หมู่บ้าน.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

วันที่สำรวจ.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ ใช้เพื่อการศึกษาวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เรื่องแนวทางการพัฒนาธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด ผู้ศึกษาใคร่ขอความกรุณาให้ท่านตอบคำถามตรงตามความเป็นจริง ให้ครบทุกข้อ คำตอบของท่านผู้ศึกษาถือเป็นความลับ ไม่ก่อให้เกิดผลเสียหายต่อตัวท่าน โดยวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมเชิงวิชาการ และใช้ประโยชน์ในการศึกษา เท่านั้น

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ**ตอนที่ 1** เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่สหกรณ์**ตอนที่ 2** เป็นคำถามเกี่ยวกับธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก**ตอนที่ 3** เป็นความรู้เกี่ยวกับคุณภาพข้าวเปลือกและนโยบายเกี่ยวกับธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก**ตอนที่ 4** เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะต่อธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก

ผู้ศึกษา ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เป็นอย่างดี

(นางเรืองจิตร สุคนธเมธีรัตน์)

ผู้ศึกษา

...../...../.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย (/) ในช่อง () และ เติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ
 - () ช่วงอายุ ต่ำกว่าอายุ 40 ปี () ช่วงอายุ 41 – 50 ปี
 - () ช่วงอายุมากกว่า 51 ปี
3. ระดับการศึกษา
 - () ระดับมัธยมศึกษา () ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า วิชาเอก.....
 - () อื่น ๆ.....
4. ประกอบอาชีพเสริม ทำนานปี
 - () ของตนเองจำนวน.....ไร่
 - () เช่าจำนวน.....ไร่ พันธุ์ข้าวที่ปลูก.....เพราะ.....
 - เดือนที่เริ่มเพาะปลูกข้าวนานปี.....เดือนที่เริ่มเก็บเกี่ยวข้าว.....
5. ปัญหาที่ประสบ ภัยธรรมชาติ
 - () น้ำท่วม
 - () ภัยแล้ง
 - () โรคพืชและแมลง
 - () ปัจจัยการผลิตราคาแพง เช่น พันธุ์ข้าว ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง
6. ทำนาปรัง
 - () ของตนเองจำนวน.....ไร่
 - () เช่าจำนวน.....ไร่
 - พันธุ์ข้าวที่ปลูก.....เพราะ.....
 - เดือนที่เริ่มเพาะปลูกข้าวนาปรัง.....เดือนที่เริ่มเก็บเกี่ยวข้าว.....
7. ปัญหาที่ประสบ ภัยธรรมชาติ
 - () น้ำท่วม
 - () ภัยแล้ง
 - () โรคพืชและแมลง
 - () ปัจจัยการผลิตราคาแพง เช่น พันธุ์ข้าว ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง

- 8.ทำไร่อ้อย จำนวน.....ปี
- 9.ปลูกผัก
- 10.เลี้ยงสัตว์ ประเภท.....
- 11.() อื่น ๆ ระบุ.....
 เขตพื้นที่ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัดขอนแก่น

ตอนที่ 1.2 การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับสหกรณ์

12. ท่านเป็นสมาชิกสหกรณ์หรือไม่.....
 เพราะเหตุผลใด
- () มาสมัครเข้าเป็นสมาชิกด้วยความสมัครใจ
 () มาสมัครเข้าเป็นสมาชิกเพราะญาติหรือเพื่อนบ้านชักชวน
 () มาสมัครเข้าเป็นสมาชิกเพราะต้องการทำธุรกิจกับสหกรณ์ เช่น กู้เงิน ฝากเงิน
 ขายข้าวเปลือก
- () มาสมัครเข้าเป็นสมาชิกเพราะเกิดความศรัทธาในสหกรณ์
13. ระยะเวลาการทำงาน (ปี)
 () เวลา 1 - 5 ปี
 () เวลา 6 – 10 ปี
 () เวลา 11 – 15 ปี
 () 16 – 20 ปี หรือมากกว่า 20 ปี
14. ระยะทางจากบ้านของท่านไปยังสหกรณ์.....กิโลเมตร
 () โดยพาหนะส่วนตัว
 () รถโดยสารประจำทาง
 () รถรับจ้าง
 () อื่น ๆ ระบุ.....
15. รายการทางธุรกิจที่ท่านใช้บริการในรอบปีบัญชี 2554 (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 () ธุรกิจสินเชื่อ (กู้เงิน) () ทำสัญญาค้ำประกัน
 () ชำระหนี้ หรือ ถัดถอนจำนอง () ฝากเงินหรือถอนเงิน
 () ซื้อสินค้า..... () ขายข้าวเปลือก
 () ใช้บริการสวัสดิการ..... () อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 1.3 เกี่ยวกับธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก

16. การเก็บข้าว

- () ใช้รถเกี่ยวข้าว () ใช้มือเกี่ยวข้าว

17. การขนส่ง

- () โดยพาหนะของตนเอง () โดยรถรับจ้าง

18. การเก็บรักษา

- () เก็บในยุ้งฉางของตนเอง () จำนำข้าวเปลือก

19. การขายข้าวนาปี

- () ขายข้าวเปลือกสด () ตากให้แห้งก่อน

- () ขายเมื่อมีความต้องการ

20. ขายให้ใคร

- () ให้พ่อค้า เพราะ.....

- () ขายให้สหกรณ์ เพราะ.....

21. การขายข้าวนาปรัง

- () ขายข้าวเปลือกสด () ตากให้แห้งก่อน

- () ขายเมื่อมีความต้องการ

22. ขายให้ใคร

- () ให้พ่อค้า เพราะ.....

- () ขายให้สหกรณ์ เพราะ.....

23. รายได้จากการขายข้าวเปลือกปีละประมาณ

- () 1,000 – 3,000 บาท/ปี
 () 6,100 – 10,000 บาท/ปี
 () 3,100 – 6,000 บาท/ปี
 () 10,100 – 20,000 บาท/ปี
 () มากกว่า 20,000 บาท/ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ ในการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์
แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการวัดคุณภาพข้าวเปลือก
ธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก สหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด
สำหรับคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่การตลาด

ท่านเคยผ่านการอบรมในเรื่อง

() เมล็ดพันธุ์ข้าว () โรงสี () การใช้อุปกรณ์การตลาด

อื่น ๆ

ประสบการณ์ในการรับซื้อข้าวเปลือก.....

1. คุณลักษณะเฉพาะของข้าวเจ้าหอมมะลิ พันธุ์ 105

1.1 ขนาดของเมล็ดข้าวเปลือก () เล็กเรียวยาว () ใหญ่ อื่น ๆ.....

1.2 สี.....คล้าย/เหมือน.....

2. คุณลักษณะเฉพาะของข้าวเหนียว พันธุ์ กข.6

2.1 ขนาดของเมล็ดข้าวเปลือก () เล็กเรียวยาว () ใหญ่ อื่น ๆ.....

2.2 สี.....คล้าย/เหมือน.....

3. คุณลักษณะเฉพาะของข้าวเจ้าพันธุ์เกษตร ต.ช.ด.

3.1 ขนาดของเมล็ดข้าวเปลือก () เล็กเรียวยาว () ใหญ่ อื่น ๆ.....

3.2 สี.....คล้าย/เหมือน.....

4. คุณลักษณะเฉพาะของข้าวเจ้าพันธุ์ชัยนาท

4.1 ขนาดของเมล็ดข้าวเปลือก () เล็กเรียวยาว () ใหญ่ อื่น ๆ.....

4.2 สี.....คล้าย/เหมือน.....

5. สหกรณ์รับซื้อข้าวเปลือกในระดับความชื้นที่เปอร์เซ็นต์จากสมาชิก

() 10 % () ไม่เกิน 15% () ไม่เกิน 20% () ไม่เกิน 25% () ไม่เกิน 30%

เพราะ.....

6. ข้าวเปลือกในระดับความชื้นที่เปอร์เซ็นต์ ที่เหมาะในการสีเป็นข้าวสาร

() ไม่เกิน 10 % () ไม่เกิน 15% () ไม่เกิน 20% () ไม่เกิน 25%

เพราะ.....

7.การตรวจสอบวัดคุณภาพข้าวท่านมีหลักเกณฑ์อะไร อ่างอิง

.....
.....

8. ข้าวเปลือกที่ดีมีคุณภาพควรมีลักษณะ

.....
.....

9.ท่านกำหนดหลักเกณฑ์อย่างไรในการรับซื้อและกำหนดราคาข้าวเปลือก

.....
.....

10.ขั้นตอนในการรับซื้อข้าวเปลือกของสหกรณ์ต่อหนึ่งราย

1.ตั้งแต่รถบรรทุกข้าวเปลือกเข้ามาในสหกรณ์และติดต่อขายข้าว ระยะเวลาที่

ดำเนินการ.....นาที่

2..... ”นาที่

3..... ”นาที่

4..... ”นาที่

5..... ”นาที่

6..... ”นาที่

7..... ”นาที่

8..... ”นาที่

9..... ”นาที่

10. รับเงินค่าข้าวเปลือก ”นาที่

11. สหกรณ์มีการแจ้งหลักเกณฑ์ เงื่อนไข การกำหนดราคา ขั้นตอนการรับ

ข้าวเปลือกหรือไม่ อย่างไร

.....
.....

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับนโยบาย ความคิดเห็นต่อการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์

1. ท่านเห็นด้วยกับการกำหนดนโยบายในการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์หรือไม่

() เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย ซื้อขายไป โดยคิดค่าบริหารจัดการส่วนต่างนิดหน่อย

เพราะ.....

() เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย ซื้อมาและเก็บไว้แปรรูปเพื่อสีเป็นข้าวสารจำหน่าย

เพราะ.....

() เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย ซื้อมาและเก็บข้าวเปลือกไว้เก็งราคาเพื่อทำกำไร เมื่อราคาข้าวเปลือกในท้องตลาดสูงขึ้น

เพราะ.....

() เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย รวบรวมข้าวเปลือกจากสมาชิกเพื่อสร้างอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง

เพราะ.....

อื่น ๆ.....

2. ท่านคิดว่าสหกรณ์ควรกำหนดแผนการ หรือ นโยบายในการรวบรวมข้าวเปลือกอย่างไร จึงจะทำให้ผลการดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ให้สามารถแข่งขันกับพ่อค้าหรือโรงสีได้ และสมาชิกพอใจ

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะต่อธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก

1.ท่านคิดว่าการรับซื้อข้าวเปลือกของสหกรณ์ มีปัญหาอะไรบ้าง

1.1.....

1.2.....

1.3.....

1.4.....

.....

1.5.....

.....

2. ท่านต้องการให้สหกรณ์แก้ไขปรับปรุงการบริหารธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกของสหกรณ์ อย่างไร

2.1.....

.....

2.2.....

.....

2.3.....

.....

2.4.....

.....

2.5.....

.....

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางเรืองจิตร สุคนธเมธีรัตน์
วันเดือนปีเกิด	22 กันยายน 2506
สถานที่เกิด	อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
ประวัติการศึกษา	หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ส.ส.บ.(สหกรณ์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ.2537
สถานที่ทำงาน	กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ 1 อำเภอเมือง สำนักงานสหกรณ์จังหวัดขอนแก่น
ตำแหน่ง	นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ

